

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 84

Год. LXIII

Среда, 4 јули 2007

Цена на овој број е 250 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1051. Закон за заштита на нови сорти на земјоделски растенија.....	2	1061. Уредба за методологија за распределба на наменските дотации за локалните установи во културата во 2008 година...	52
1052. Закон за изменување на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал.....	20	1062. Одлука за испраќање на единица на Армијата на Република Македонија на вежбовни активности во Грузија....	53
1053. Закон за изменување на Законот за метрологијата.....	20	1063. Одлука за затворање на Почесниот конзулат на Република Македонија во СР Германија, со седиште во Хановер	54
1054. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на природата....	21	1064. Одлука за престанок и давање на користење на недвижна ствар.....	54
1055. Закон за изменување и дополнување на Законот за ловството.....	39	1065. Одлука за престанување на важење на Одлуката за давање во закуп на недвижни ствари.....	54
1056. Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната.....	40	1066. Одлука за изменување на Одлуката за бројот на студенти за запишување во прва година на државните високообразовни установи на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитетот „Св.Климент Охридски“ во Битола, Државниот универзитет во Тетово и на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во учебната 2007/2008 година.....	54
1057. Закон за изменување на Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема.....	48	1067. Одлука за престанување на важење на Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари.....	55
1058. Закон за изменување и дополнување на Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба	49	1068. Одлука за престанок и давање на користење на недвижна ствар.....	55
1059. Закон за изменување на Законот за стечај.....	51	1069. Одлука за изменување на Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари.....	55
		1070. Одлука за изменување на Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари.....	55
1060. Уредба за видот и обемот на инсталациите кои произведуваат енергија произведена со согорување на фосилни горива.....	52		

1071.	Список на лекови за кои е укинато одобрението за ставање во промет во периодот од 01.01.2007 до 20.05.2007 година.....	56	142.	Агенција за електронски комуникации Одлука за повторување на јавен тендер бр.02-1771/1 за доделување на одобренија за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 3,4-3,6GHz, за фиксен безжичен пристап за шест региони во Република Македонија.....	90
1072.	Список на лекови за кои е дадено одобрение за ставање во промет во периодот од 01.01.2007 до 20.05.2007 година.....	57		Огласен дел	1-36

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1051.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА НОВИ СОРТИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ РАСТЕНИЈА

Се прогласува Законот за заштита на нови сорти на земјоделски растенија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2892/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА НОВИ СОРТИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИ РАСТЕНИЈА

И. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредува постапката за заштита на новите сорти на земјоделски растенија, освен шумски растенија, како и начинот на постапката за стекнување и заштита на правата на селекционерот на заштитената нова сорта кај земјоделските растенија.

Член 2

Цел на Законот

Целта на овој закон е заштита на нови сорти кај сите видови земјоделски растенија, вклучувајќи ги и хибридните меѓу родовите и видовите кај земјоделските растенија.

Член 3

Значење на поимите

Поимите употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Селекционер** е едно или повеќе домашни или странски правни или физички лица кои ја создавале, ја одгледуваат и одржуваат сортата;

2. **Селекционо право** е право на селекционерот кои произлегуваат од овој закон;

3. **Носител на селекционо право** е правно или физичко лице кое има право за поднесување на пријава за заштита на новата сорта и добило решение и сертификат за заштита на нова сорта;

4. **Пријавувач** е правно или физичко лице кое поднело пријава;

5. **Сопственик на селекционото право** е правно или физичко лице кое со заштитување на сортата се стекнува со селекционото право;

6. **Сорта** е група на растенија во рамките на значењето на најниската ботаничка класификација, ако е можно да се:

- определени со изразени карактеристики кои произлегуваат од одреден генотип или од комбинација од генотипови,

- разликува од која било друга група на растенија, барем по една од изразените карактеристики и

- третира како целина доколку тие карактеристики во разможувањето се постојани;

7. **Заштитена сорта** е сорта за која било издадено решение за заштита на нова сорта, кое содржи опис на сортата;

8. **Заштитна мостра** е дефинитивен примерок на семенски материјал од заштитената нова сорта;

9. **Јавен интерес** е интерес на државата за заштита и одржување на нови сорти;

10. **Надлежен орган** за заштита на новите сорти кај земјоделските растенија е Управата за семенски и саден материјал во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство;

11. **ДУС тест** е постапка за признавање на сортата заснована на докажување на различност, еднообразност и стабилност на сортата според Конвенцијата на УПОВ;

12. **Ген банка** е институција во која трајно се чува и одржува семенскиот и садниот материјал на дивергентни популации и автохтони видови, со цел да се заштити биодиверзитетот и чување на дефинитивни примероци на семенски и саден материјал од сорти кои се запишани во Националната сортна листа и

13. **УПОВ** е Меѓународна унија за заштита на нови сорти растенија со седиште во Женева, Швајцарија.

II. УСЛОВИ ЗА ЗАШТИТА НА СОРТАТА

Член 4

Критериуми за заштита

(1) Сортата се заштитува со добивање на селекционото право.

(2) Секоја сорта може да се заштити доколку е:

- нова,
- различна,
- еднообразна,
- стабилна и

- именувана согласно со одредбите од членот 10 на овој закон.

Член 5

Нова сорта

(1) Сортата се смета за нова, ако на денот на поднесувањето на пријавата за заштита на сортата, не била продавана или стопански искористувана од страна или без согласност на селекционерот на сортата во Република Македонија и тоа најмногу една година пред денот на поднесувањето на пријавата за заштита на нова сорта, а во друга земја најмногу четири години пред денот на поднесувањето на пријавата за заштита на нова сорта, а за повеќегодишните овошни растенија и винова лоза, најмногу шест години пред денот на поднесувањето на пријавата за заштита на нова сорта.

(2) Како продажба или стопанско искористување на новата сорта, во смисла на ставот (1) од овој член, не се смета:

- пренос на правата на сортата со договор,
- договорено производство, размножување, доработка или складирање на семенскиот материјал или производите од таа сорта за сметка на носителот на правото, под услов носителот на правото да го сочува ексклузивното сопственичко право за размножување на семенскиот материјал, производите од сортата или производите од нив,

- испитување на сортата на поле или во лабораторија, односно во експериментално производство со цел да се утврди употребната вредност на сортата, ако тоа го прави носителот на правото или од него овластено лице,
- официјално испитување на сортата, заради упис во националната сортна листа, односно проценување на ризикот кај генетски модифицираните сорти и
- продавање на земјоделски производи кои настанале како споредни производи, односно вишоци при развојот на новата сорта, под услов тие производи да се наменети за крајна употреба и да не е наведено името на сортата.

Член 6

Различна сорта

(1) Сортата е различна доколку јасно се разликува од која било друга општо позната сорта на денот на поднесувањето на пријавата за заштита на нова сорта.

(2) Сортата се смета за општо позната доколку до денот на поднесувањето на пријавата во Република Македонија:

- е запишана во националната сортна листа во која било држава до денот на поднесувањето на пријавата,
- е поднесена пријава и постапката е завршена со која сортата се запишува во Националната сортна листа во која било држава и
- со семенскиот материјал на сортата или производот на сортата веќе се тргувало или истиот се употребувал заради стекнување на профит.

Член 7

Еднообразна сорта

Сортата е еднообразна доколку нејзините карактеристики кои се од суштинско значење за разликување од другите сорти се доволно еднообразно изразени и покрај промените на карактеристиките кои можат да се очекуваат при размножувањето.

Член 8

Стабилна сорта

Сортата е стабилна доколку нејзините карактеристики кои се од суштинско значење за разликување од другите сорти остануваат непроменети по повеќекратно размножување или во случај на размножување во циклуси на крајот од секој таков циклус, карактеристиките на сортата останале постојани и непроменети.

Член 9

Означување на нова сорта

Заштитената сорта треба да биде означена со име кое е нејзина ознака за разликување од другите заштитени сорти, согласно со членот 10 од овој закон.

Член 10

Име на заштитена нова сорта

(1) Како име на заштитена нова сорта може да се регистрира секоја ознака која овозможува разликување на сортата од друга сорта и може да е збор, комбинација од зборови, комбинација на зборови и броеви или комбинација на букви и броеви, освен доколку со овој закон поинаку не е одредено.

(2) Како име на заштитена нова сорта не смее да се регистрира ознаката која:

- не е соодветна од јазични причини,
- оневозможува идентификација на сортата,
- е составена само од бројки, освен ако во земја поинаку не е уредено,
- е еднаква или слична на името на која било друга општо позната сорта од група видови растенија, додека тоа е во употреба,
- доведува во заблуда или предизвикува забуда во поглед на потеклото, особините, вредностите, употребата, препознатливоста на географското потекло,
- е составена од ботаничко или општо познато име на род или вид или го вклучува таквото име кое може да доведе до заблуда,

- вклучува зборови како род, вид, сорта, форма, хибрид или превод на тие зборови на друг јазик,
- доведува до заблуда во поглед на селекционерот или носителот на селекционото право,
- е во спротивност со јавниот ред и морал и
- е во спротивност со прописите на индустриската сопственост.

(3) Доколку одредена сорта веќе е запишана во Националната сортна листа или за таков упис е поднесена пријава во која било држава потписничка на меѓународни спогодби или конвенции, кои ги потпишала, односно кон кои пристапила Република Македонија, во Република Македонија може да се регистрира само името на сортата која била регистрирана, запишана во националната сортна листа или наведена во пријавата во друга држава.

(4) По исклучок од ставот (3) на овој член во Република Македонија може да се регистрира одредена сорта под друго име, само доколку употребата на првобитното име не била соодветна од јазични причини или затоа што тоа би било во спротивност со јавниот ред и морал.

(5) Начинот на пријавување на името на заштитената нова сорта кај одделните видови на земјоделски растенија од ставот (4) на овој член го пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство (во натамошниот текст: министерот).

Член 11

Употреба на името

(1) Употребата на името на заштитената нова сорта е задолжително. Семенскиот материјал на заштитената нова сорта може да се пушти во трговија само ако е назначено и името на ново заштитената сорта. Обврската за употреба на името на заштитената нова сорта продолжува и по престанокот на заштитата на сортата согласно со членот 21 став (6) од овој закон.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се применува доколку семенскиот материјал на заштитената нова сорта се употребува во некомерцијални цели.

(3) Заштитената нова сорта мора да е означена со истото регистрирано име во сите држави, освен во случајот од членот 10 став (4) на овој закон.

(4) Во трговија со семенскиот материјал на заштитената нова сорта може, покрај регистрираното име, да се употребува и име на трговска марка, односно друга ознака под услов регистрираното име да е јасно видливо и препознатливо.

(5) Името на заштитената нова сорта или име кое може да се замени со тоа име не смее да се употребува за некоја друга сорта од исти или сродни видови на земјоделски растенија.

III. ОСТВАРУВАЊЕ ПРАВО НА ЗАШТИТА

Член 12

Право на заштита

(1) Заштитата на новата сорта има право да побара селекционерот, неговиот правен следбеник или законскиот наследник.

(2) Ако при создавањето на сортата учествувале повеќе селекционери заедно, заедничко право на заштита им припаѓа ним или на нивните законски наследници. Во случај кога едно или повеќе лица, кои учествувале во создавањето на новата сорта, се откажат од правото на заштита останатите лица, кои учествувале во создавање на сортата, можат да го остварат тоа право.

(3) Ако создавањето на сортата е врз основа на договор за вработување меѓу вработениот и работодавачот, согласно со задачите, вработениот да создава нови сорти, правото на заштита на новата сорта му припаѓа на работодавачот. Кога меѓусебните права и обврски се регулирани со друг договор, правото на заштита на новата сорта се утврдува со тој договор.

Член 13

Лица кои имаат право да поднесат пријава за заштита на нова сорта

(1) Пријава за заштита на нова сорта може да поднесе лице или селекционер, согласно со членот 12 став (1) од овој закон, кои се државјани на Република Македонија, други физички лица со постојан престој во Република Македонија или правни лица со седиште во Република Македонија.

(2) Странските правни и физички лица во поглед на селекционото право во Република Македонија имаат исти права како домашните лица, ако тоа произлегува од меѓународните договори кои ги склучила или кон кои пристапила Република Македонија или врз основа на реципрочитет. Реципрочитетот го докажува лицето кое се повикува на реципрочитетот.

(3) Странските правни и физички лица во постапката пред надлежниот орган, согласно со членот 19 од овој закон, своите права ги остваруваат со поднесување пријава преку овластени застапници кои се домашни правни или физички лица и се занимаваат со застапување во постапката за заштита на нова сорта.

IV. СЕЛЕКЦИОНО ПРАВО

Член 14

Стекнување на селекционо право

(1) Селекционерот се стекнува со селекционо право на заштитена нова сорта со упис на тоа право во регистарот на заштитени нови сорти од членот 21 на овој закон.

(2) Селекционото право е право за економско користење на заштитената нова сорта.

Член 15

Овластување од селекционерот

(1) Овластување од селекционерот е потребно кога заштитената нова сорта се користи од правни и физички лица за:

- производство или размножување,
- продажба и
- извоз и увоз.

(2) Овластувањето од ставот (1) на овој член е потребно и кога:

- семенскиот материјал е добиен без овластување за размножување од заштитената нова сорта и
- селекционерот од оправдани причини не бил во можност да побара селекционо право за материјалот за семенскиот материјал на таа сорта.

(3) Во случаите од ставот (1) на овој член не е потребно овластување за:

- сорта која е издвоена од заштитената сорта, ако и самата заштитена сорта не е издвоена сорта,
- сорти кои јасно не се разликуваат од заштитената сорта и
- сорти, односно хибриди за чие производство е потребно постојано користење на заштитената сорта.

(4) Сортата се смета за издвоена сорта од друга сорта доколку:

- е претежно издвоена од изворната (почетната) сорта или друга сорта која и самата е претежно издвоена од изворната сорта и
- јасно се разликува од изворната сорта барем по едно својство.

Член 16

Исклучоци во однос на селекционото право

(1) Селекционото право може да се користи без овластување од селекционерот:

- за сопствени некомерцијални цели,
- за експериментални цели,
- за селекционирање на друга сорта и

- ако заштитената нова сорта од одделни видови земјоделски растенија производителот ја произведува на својот имот за сопствена употреба и на носителот на селекционото право му плаќа соодветен надоместок, освен малите производители на семенски материјал.

(2) Надоместокот од ставот (1) алинеја 4 на овој член е понизок од лиценцното производство на материјалот за размножување од таа сорта на истото подрачје.

(3) Производителот кој ја користи за натамошна селекција согласно со ставот (1) алинеја 1 од овој член е должен на барање на носителот на селекционото право на селекционерот да му ги достави сите податоци во врска со натамошната репродукција.

(4) Малите производители на семенски материјал од заштитена нова сорта ги определува министерот во зависност од видот и сортата на растенијата.

Член 17

Користење на селекционото право

Овластување од селекционерот не е потребно за користење на делови од растенија, за натамошно размножување, освен кога се однесува за:

- натамошно размножување на сортата или
- извоз во земја во која не се заштитени новите сорти од родовите и видовите на кои им припаѓа сортата.

Член 18

Траење и престанок на правото на заштита

(1) Селекционото право за виновата лоза, овошните растенија, хмељот и компирот трае 25 години, а за сите други родови или видови трае 20 години од денот на добивањето на селекционото право до крајот на календарската година.

(2) Ако за време на постапката за заштита на новата сорта, истата е искористувана за економски цели, спротивно на членот 15 од овој закон, лицето кое поднело уредна пријава за доделување на селекционо право, има право на соодветен надоместок на штета, според општите прописи за надоместок на штета, но само за периодот од датумот на објавувањето на пријавата во "Службен весник на Република Македонија" до датумот на признавањето на селекционото право.

(3) Селекционото право престанува да важи, ако:

- носителот на селекционото право се откаже,
- е истечен рокот од ставот (1) на овој член и
- се поништи решението со кое било добиено тоа право.

V. ПОСТАПКА ЗА ЗАШТИТА НА СОРТАТА

Член 19

Надлежен орган

Управата е надлежна да:

- води управна постапка за заштита на новата сорта и регистрација на името на новата сорта,
- води регистар на пријави за заштита на нови сорти и регистар на заштитените нови сорти,
- објавува во "Службен весник на Република Македонија" податоци за пријавите, вклучувајќи го предлогот за името на сортата, одбивањето на пријавите, уписот и евентуалните промени на запишувањата во регистарот на пријавите, повлекувањето на пријавите, решенијата за заштитување на новата сорта и нејзините евентуални промени, како и други службени известувања,
- соработува со други државни органи на управата, меѓународни организации и здруженија, со здруженија на граѓани, како и со невладини организации од областа на заштита на новите сорти,
- разменува резултати од испитувањата на сортите и други информации од својата надлежност со надлежните органи од другите држави,

- врши контрола за исполнувањето на обврските на носителите на селекционото право и
- врши други работи утврдени со овој закон.

Член 20

Комисија за заштита на нова сорта

(1) Постапката за заштита на новата сорта врз основа на пријавата и доставената документација ја води Стручна комисија за заштита на нови сорти земјоделски растенија.

(2) Комисијата за заштита на новите сорти земјоделски растенија (во понатамошниот текст: Комисијата), ја именува Владата на предлог на министерот. Комисијата е составена од пет члена, од кои четири члена се избираат од редот на експерти со најмалку седум години работно искуство од областа на растителното производство и еден член од вработените од Управата кои меѓу себе избираат претседател и негов заменик. Претседателот на Комисијата го избираат членовите. Претседателот и членовите на Комисијата се избираат за време од четири години со можност за повторен избор. Претседателот и членовите имаат право на надоместок, чија висина ја определува министерот, а се обезбедува согласно со Програмата за заштита на нови сорти земјоделски растенија.

(3) Начинот на работата на Комисијата се утврдува со Деловник за работа на Комисијата.

(4) Комисијата најмалку еднаш годишно до министерот поднесува извештај за својата работа.

Член 21

Регистри

(1) Управата води регистар на пријави за заштита на нови сорти и регистар на заштитени нови сорти.

(2) Во регистрите се запишуваат податоци во врска со поднесените пријави и доделените права.

(3) Во регистарот на пријавени и заштитени нови сорти се води евиденција, најмалку за 15 вида на земјоделски растенија, а по зачленувањето на Република Македонија во УПОВ во рок од десет години ќе се води за сите видови и сорти од земјоделски растенија.

(4) Во регистарот на пријавите се води евиденција за:

- податоци за пријавувачот, селекционерот или за овластениот застапник,
- датум на поднесување на пријавата,
- растителен род и вид,
- предлог за привремена ознака на сортата, односно предлог за името на сортата,
- предлог за запирање односно прекинување на постапката и
- забелешки за решенија на судовите во врска со правото за поднесување на пријавата.

(5) Во регистарот на заштитени нови сорти се води евиденција за:

- растителниот род и вид и регистрираното име на сортата со сите синоними,
- опис на сортата и соодветни документ,
- сорти чие одгледување бара постојана употреба на одредени состојки за производство на семенски материјал на заштитена сорта се наведуваат и тие состојки,
- име и презиме на носителот на селекционото право, селекционерот или овластениот застапник,
- датум на започнување и престанување на заштитата на сортата со причините за престанокот,
- име и адреса на лицето кое со договор за лиценца му е пренесено правото за економско користење на сортата,
- име и адреса на лицето на кое му била доделена присилната лиценца, со наведување на условите под кои била доделена и датумот на престанок на тоа право и

- забелешки за решенијата на судовите во врска со селекционото право.

(6) Управата мора да ја чува збирката на документи за поединечни случаи во оригинал или копии најмалку уште пет години по повлекување или одбивање на пријавата, односно пет години по престанок на селекционото право.

(7) Видовите и сортите кај кои се врши задолжителна заштита, формата и содржината и начинот на водење на регистарот за пријавите за заштита на новите сорти и регистарот на заштитените нови сорти ги пропишува министерот.

Член 22

Јавност на регистрите

(1) Регистарот на пријавите и регистарот на заштитените нови сорти се јавни. Регистрите се достапни на јавноста само во присуство на службено лице. На писмено барање на заинтересирани лица Управата издава извод од регистрите во рок од 30 дена од поднесувањето на барањето.

(2) Управата е должна на писмено барање на секое лице кое ќе докаже дека има право за тоа, да овозможи достапност до својата документација и информациите за поднесените пријави и признаените, односно доделените права, со исклучок на документацијата која не е објавена во "Службен весник на Република Македонија", а во врска со:

- документи кои се поднесуваат со пријавите,
- документи кои се однесуваат на добиени селекциони права и

- документација за службени испитувања на сортите.

(3) Пријавувачот може да побара податоците во врска со составот на сортата да не се достапни на јавноста.

(4) По исклучок од ставот (1) на овој член може да се побара во случај на хибрид, и тоа за време на траење на постапката за заштитата на новата сорта, како и после извршената заштита, податоците да не бидат достапни на јавноста.

(5) Документацијата и информациите од ставот (2) на овој член, како и други услуги што се во врска со заштитата на новата сорта и добивањето на селекционото право, се достапни доколку барателот ги намирал направените трошоци.

Член 23

Трошоци за постапка

(1) Во постапка за заштита на новата сорта и за одржувањето на селекционото право, подносителите на пријавата, односно носителите на селекционото право, плаќаат трошоци за направената постапка за признавањето, односно давањето на правото.

(2) Висината на посебните трошоци на постапката од ставот (1) на овој член и на трошоците за давање на информативни услуги од членот 22 став (5) на овој закон во зависност од видот на растението, сложеноста на постапката и времето потребно за стручно оценување на сортата, ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за финансии и истите се приход на Буџетот на Република Македонија.

Член 24

Управна постапка за заштита на нова сорта

(1) Во постапката за заштита на новата сорта и стекнување на селекционото право, во прв степен решава Управата.

(2) Во управната постапка Управата постапува согласно со одредбите од овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, а за сè што не е предвидено со овој закон се применува Законот за општата управна постапка.

(3) Против решението донесено од директорот на Управата, странката има право на жалба до министерот.

(4) Жалбата се поднесува во рок од 30 дена од денот на доставувањето на решението до странката.

Член 25

Започнување на постапката за заштита на нова сорта

(1) Постапката за заштита на новата сорта започнува со поднесување на пријава до Управата.

(2) За секоја нова сорта за која се бара заштита се поднесува посебна пријава.

(3) Уредната пријава треба да ги содржи најмалку следниве податоци:

- податоци за сортата чија заштита се бара,
- податоци за подносителот на пријавата, односно уредното полномошно од неговиот застапник,
- податоци за селекционерот доколку тој самиот не е подносител на пријавата,
- податоци за заедничкиот претставник, доколку во создавањето на сортата учествувале повеќе селекционери,
- латинско и македонско име на видот на кој и припаѓа новата сорта,
- предлог за името на новата сорта, односно привремена ознака на новата сорта,
- технички опис на сортата,
- податоци за тоа дека сортата е добиена со помош на генетски инженеринг. Во тој случај со пријавата треба да се приложи и претходна согласност за испитување на таа сорта, согласно со прописите на генетски модифицирани организми и
- уплатена пропишана такса за пријавата и доказ за извршената уплата.

(4) Кон пријавата од ставот (1) на овој член се доставуваат и други податоци и прилози на барањето на Управата.

(5) Ако Управата утврди дека пријавата не е уредна го повикува подносителот на пријавата во рок од 30 дена, сметајќи од денот на приемот на повикот, да ги отстрани утврдените недостатоци.

(6) На образложено барање од подносителот на пријавата може од оправдани причини рокот од ставот (1) на овој член да се продолжи најмногу уште за 60 дена.

(7) Ако подносителот на пријавата во определениот рок не ги отстрани утврдените недостатоци и не ги плати трошоците од членот 23 став (1) на овој закон, пријавата со заклучок се отфрла.

(8) Податоците од отфрлената или повлечената пријава се запишуваат во регистарот на пријави и се објавуваат во “Службен весник на Република Македонија”.

(9) Начинот и формата на пријавата од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот.

Член 26

Датум на поднесување и на објавување на пријавата

(1) Како датум на поднесување на пријавата се смета датумот на прием на пополнетата пријава во Управата.

(2) Податоците од пополнетата пријава се запишуваат во регистарот на пријавите и на подносителот на пријавата му се издава, а Управата пријавата ја објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

(3) Ако подносителот на пријавата ги отстрани недостатоците во предвидениот рок утврден во членот 25 ставови (5) и (6) од овој закон, Управата го утврдува датумот на поднесувањето на пријавата.

Член 27

Право на првенство

(1) На правно или физичко лице кое во земја членка на меѓународни договори и спогодби кои ги потпишала или кон кои пристапила Република Македонија, под-

нело уредна пријава за заштита на нова сорта ќе му се признае право на првенство во Република Македонија од денот на поднесувањето на пријавата.

(2) За уредна пријава се смета пријавата чиј датум на поднесување е утврден согласно со националното законодавство на земјата во која е поднесена пријавата.

(3) Ако подносителот на пријавата бара право на првенство согласно со ставот (1) од овој член е должен во пријавата поднесена во Република Македонија да ги наведе сите податоци за пријавата на која се повикува (држава, датум и број на пријавата) и во рок од 12 месеца од поднесувањето на пријавата да приложи препис на првата пријава заверена од надлежниот орган на земјата членка во која е поднесена првата пријава, како и превод на првата пријава на македонски јазик.

(4) Правото на првенство од ставот (1) на овој член подносителот на пријавата мора изричито да го побара во пријавата.

(5) Подносителот на пријавата може да побара право на првенство во Република Македонија во рок од две години од денот на поднесувањето на првата уредна пријава во земјата членка.

Член 28

Приговор на објавената пријава

(1) Приговор на објавената пријава во “Службен весник на Република Македонија” согласно со членот 26 став (1) од овој закон може да поднесе лице кое има право за тоа. Приговорот може да се поднесе до Управата додека трае постапката за пријавување на правото на заштита на нова сорта.

(2) Приговорот може да се поднесе само за исполнувањето на условите за заштита на новата сорта, согласно со членовите 4, 5, 6, 7, 8 и 10 од овој закон, односно на оправданоста за заштита согласно со членот 12 од овој закон.

(3) Приговорот се поднесува во писмена форма со образложение. Кон приговорот се приложуваат и соодветните докази во врска со приговорот.

(4) За секоја објавена пријава, ако се повредени правата на сопственикот, се поднесува посебен приговор.

Член 29

Испитување на приговорот

(1) Управата проверува дали приговорот е поднесен од лице кое има право на поднесување приговор, во смисла на членот 28 став (1) од овој закон, и дали приговорот е поднесен во пропишаниот рок.

(2) Ако не се исполнети условите од ставот (1) на овој член Управата донесува заклучок за отфрлање на приговорот.

(3) Ако се исполнети условите од ставот (1) на овој член Управата го доставува приговорот до подносителот на пријавата и го повикува во рок од 30 дена да ги образложи причините наведени во приговорот.

(4) Ако подносителот на пријавата во предвидениот рок од ставот (3) на овој член не ги образложи причините наведени во приговорот Управата ќе одлучи врз основа на наводите во приговорот.

(5) Управата за своето мислење го известува подносителот на приговорот во рок не подолг од 90 дена.

Член 30

Испитување на содржината на пријавата и името на сортата

(1) Управата ја испитува содржината на пријавата и врз основа на податоците наведени во пријавата проверува дали сортата е нова, стабилна, постојана и дали подносителот на пријавата има право за добивање на селекционо право. Доколку се утврди дека не се испол-

нети условите за добивање на селекционото право, согласно со членовите 5 и 12 од овој закон, пријавата се одбива.

(2) Управата ја испитува и соодветноста на името на новата сорта. Во случај предложеното име на новата сорта да е во спротивност со одредбите од членот 10 на овој закон, Управата го повикува подносителот на пријавата да предложи ново име за сортата во рок не подолг од 60 дена од приемот на повикот.

(3) Управата во постапката за заштита на новата сорта ќе го употребува исклучиво името на сортата кое е запишано во регистарот на пријавите за заштита на новата сорта.

Член 31

Стручно оценување на сортата

(1) Ако се исполнети условите предвидени во членовите 26 и 29 од овој закон, се врши стручно оценување на новата сорта со цел да се:

- провери дали сортата припаѓа на систематската единица, односно растителен род или вид кој е наведен во пријавата,

- утврди дали сортата е различна, еднообразна и стабилна согласно со членовите 6, 7 и 8 од овој закон и
- подготви опис на сортата, доколку таа ги исполнува условите од алинеите 1 и 2 на овој став.

(2) Стручното оценување на новата сорта се врши врз основа на резултатите добиени од испитувањето на сортата на поле и во лабораторија (ДУС - тест), направен во Република Македонија или во друга земја од надлежен орган.

(3) Стручното оценување на новата сорта може да го врши:

- Управата или Стручната комисија од членот 20 на овој закон или надлежниот орган во странство,

- доколку испитувањата се вршени во споредбени агроклиматски, односно агроеколошки услови согласно со пропишаните постапки и методи и

- по барање на пријавувачот и подносителот на пријавата по одобрување од Управата.

(4) Управата може при стручното оценување на новата сорта да ги употреби резултатите од испитувањето на сортата добиени од друга земја која има соодветни агроеколошки услови како во Република Македонија, доколку испитувањето е извршено во рамките на меѓународните системи за испитување и доколку доказите за резултатите се изведени врз основа на меѓународните договори кои ги склучила или кон кои пристапила Република Македонија.

(5) Начинот на работа и постапките за стручното оценување на новата сорта ги пропишува министерот.

Член 32

Обезбедување услови за стручно оценување на сортата

(1) Подносителот на пријавата треба во рокот определен со членовите 26 и 29 од овој закон да ги достави потребните податоци, документи и семенски материјал за стручното оценување на новата сорта согласно со членот 31 став (1) од овој закон.

(2) Доколку подносителот на пријавата без оправдани причини не ги исполни барањата од ставот (1) на овој член Управата со решение ќе ја одбие пријавата.

Член 33

Решение и сертификат за заштита на нова сорта

(1) Ако со стручното оценување се утврди дека сортата ги исполнува условите од членот 31 на овој закон и подносителот на пријавата ги исполнува сите потребни услови, министерот ќе донесе решение за заштита на новата сорта.

(2) Податоците од правосилното решение за заштита на нова сорта се запишуваат во регистарот на пријавени и во регистарот на заштитени нови сорти и се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија".

(3) Со правосилноста на решението за заштита на нова сорта на носителот на селекционото право, министерот издава сертификат за добивање на селекционо право. Сертификатот за добивање на селекционо право важи од денот на правосилноста на решението за заштита на нова сорта, а се издава во рок од шест месеца од денот на правосилноста на решението и се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(4) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија - Комисија за решавање на управни работи во втор степен од областа на земјоделството, шумарството, водостопанството и ветеринарството.

(5) Формата и содржината на решението и сертификатот за заштита на нова сорта ги пропишува министерот.

Член 34

Престанок на селекционото право

(1) Селекционото право ќе престане пред истекот на неговата важност доколку тоа со писмена изјава го побара носителот на селекционото право.

(2) Доколку носителот на селекционото право поднесе писмена изјава до Управата со која се одрекува од селекционото право согласно со членот 18 став (3) алинеја 1 од овој закон, Управата издава решение за престанување на селекционото право.

(3) Селекционото право престанува наредниот ден од денот кога била уредно доставена изјава на носителот на селекционото право од ставот (2) на овој член.

(4) Врз основа на правосилноста на решението, престанувањето на селекционото право се запишува во регистарот на заштитени нови сорти и се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 35

Постапка за поништување на решението за заштита на нова сорта

(1) Решението за заштита на новата сорта ќе се поништи доколку се утврди дека не постоеле услови предвидени со овој закон за признавање на тоа право, односно доколку се утврди дека:

- на денот на приемот на пополнетата пријава согласно со членот 5 од овој закон сортата не била нова или согласно со членот 6 од овој закон не била различна,

- сортата која била заштитена, пред се, врз основа на податоците кои ги доставил подносителот на пријавата, на денот на приемот на пополнетата пријава согласно со членот 7 од овој закон не била еднообразна или согласно со членот 8 од овој закон не била стабилна и

- селекционото право е доделено на лице за кое не постоел правен основ да биде подносител на правото, а лицето кое имало право на тоа, согласно со членот 37 од овој закон, не побарало присилен пренос на селекционото право.

(2) Решението за заштита на новата сорта може да се поништи за сето време на траење на заштитата и тоа по службена должност на предлог на заинтересираното лице или со судска одлука.

(3) Предлогот за поништување на решението се поднесува во писмена форма до Управата.

(4) Кон предлогот од ставот (2) на овој член подносителот е должен да ги достави потребните докази.

(5) Управата е должна во рок од 15 дена од приемот на предлогот да му го достави предлогот на носителот на правото и да го повика да се изјасни во определен рок кој не може да биде подолг од 60 дена од приемот на известувањето.

(6) Решението со кое се поништува решението за заштита на нова сорта се запишува во регистарот на заштитени нови сорти и се објавува во “Службен весник на Република Македонија”.

(7) Ако се утврди дека не постоеле услови предвидени во ставот (1) на овој член, министерот со решение го поништува претходно донесеното решение за заштита на новата сорта

Член 36

Поништување на решението

Управата го поништува решението за заштита на новата сорта без согласност или барање на странките доколку тврди дека носителот на селекционото право:

- не ги исполнил обврските согласно со членот 44 од овој закон или согласно со членот 7 од овој закон сортата не е веќе еднообразна или согласно со членот 8 од овој закон сортата не е стабилна,

- на писмено барање до Управата во предвидениот рок не достави материјал за размножување и друга документација за потврдување на одржување на сортата согласно со членот 44 од овој закон,

- на писмено барање од Управата во предвидениот рок не доставил нов предлог за име на сортата согласно со членот 38 став (1) од овој закон и

- во предвидениот рок не ја плати таксата за одржување на важноста на селекционото право согласно со членот 43 од овој закон.

Член 37

Пренесување на селекционото право

(1) Доколку лице кое немало право да поднесе пријава за заштита на нова сорта, поднело пријава или му е признаето селекционото право, лицето кое имало право да поднесе пријава за заштита на нова сорта може да отпочне постапка за да го пренесе селекционото право на себе и да бара надомест на штета од тоа лице.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член може да се поднесе наредниот ден после објавување на пријавата, но не покасно од пет години од објавувањето на пријавата во “Службен весник на Република Македонија”.

(3) Доколку правото добиено без правен основ согласно со ставот (1) од овој член, е пренесено на трето лице, решението за преносот на право Управата ќе го одземе по барање на лицето кое има правен основ.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Владата на Република Македонија - Комисија за решавање на управни работи во втор степен од областа на земјоделството, шумарството, водостопанството и ветеринарството.

Член 38

Бришење на името на сортата

(1) Регистрираното име на новата сорта се брише од регистарот на пријави за заштита на нова сорта и регистарот на заштитени нови сорти во случаи, ако:

- подносителот на пријавата или носителот на селекционото право тоа го побара, а во барањето за бришење на името на сортата мора да бидат наведени причините за бришење и предлог за новото име,

- дополнително се утврди дека името на сортата е регистрирано и покрај постоењето на причини за одбивање согласно со членот 10 од овој закон и

- на носителот или на друго лице му е забрането да го употребува, односно користи тоа име.

(2) Управата по писмен пат го известува подносителот на пријавата или носителот на селекционото право за предлогот или барањето за бришење на името на новата сорта и го повикува да достави предлог за ново име во рок од три месеца од приемот на барањето.

(3) После спроведената постапка согласно со членот 30 од овој закон, предложеното име се запишува во соодветниот регистар и се објавува во “Службен весник на Република Македонија”, а истовремено претходното име се брише од регистарот.

Член 39

Враќање во претходната состојба

(1) Ако подносителот на пријавата, носителот на селекционото право или трето лице во постапката за заштита на нова сорта, поради оправдани причини во предвидениот рок не ги плати трошоците и таксите или не ги исполни другите обврски кон Управата, поради што ги изгубил своите права согласно со членот 36 од овој закон, може да побара враќање на тие права.

(2) Барањето се поднесува во рок од два месеца од завршувањето на причините за неисполнувањето, ненамирувањето или неизвршувањето на обврските, но најдоцна една година од истекот на рокот за неисполнувањето, ненамирувањето или неизвршувањето на обврските.

(3) Кон барањето се приложува образложение за неисполнувањето, неизвршувањето или ненамирувањето на обврските, како и доказ за неплатена такса и трошоци.

(4) Ако барањето за враќање во поранешна состојба се прифати, Управата одредува нов рок во кој треба да се извршат или намират неизвршените обврски, кој не може да биде подолг од една година, сметајќи од денот на приемот на решението за прифаќање на барањето.

(5) Подносителот на барањето за враќање во поранешна состојба нема право да бара надоместок на штета, ако во времето меѓу губењето на правото и неговото враќање, заштитената нова сорта била предмет на користење или на склучен договор за користење на заштитена нова сорта.

VI. ПРЕНОС И ОТСТАПУВАЊЕ НА СЕЛЕКЦИОНОТО ПРАВО

Член 40

Договор за пренос на селекционото право

(1) Носителот на селекционото право може во целост или делумно да го пренесе селекционото право на друго лице.

(2) Лицето кое има право да поднесе пријава, односно подносителот на пријавата може правото за поднесување на пријава за заштита на новата сорта или правата од поднесената пријава за заштита на новата сорта да ги пренесе на друго лице.

(3) Договорот за пренос на селекционо право мора да биде составен во писмена форма и потписите од договорените страни да бидат заверени кај нотар.

(4) Договорот од ставот (3) на овој член се запишува во соодветен регистар кој се води во Управата.

(5) Договорот од ставот (3) на овој член кој не е составен во писмена форма и не е заверен кај нотар не произведува правно дејство.

(6) Договорот за пренос на селекционо право што не е запишан во соодветен регистар од членот 21 на овој закон не произведува дејство кон трети лица.

Член 41

Договор за лиценца

(1) Носителот на селекционото право може со договор за лиценца целосно или делумно да го пренесе селекционото право за економско користење на заштитената нова сорта на трето лице. Договорот за лиценца мора да биде составен во писмена форма.

(2) Ако носители на селекционото право се повеќе лица, за склучување на договор за лиценца е потребна согласност од сите тие лица.

(3) Доколку не постои согласност за склучување на договор за лиценца од ставот (2) на овој член за отстапување на селекционото право на користење, се применуваат прописите од областа на сопственоста.

(4) Договорот за лиценца кој не е составен во писмена форма не произведува правно дејство.

(5) Договорот за лиценца, по барање на една од договорените страни, се запишува во соодветниот регистар кој се води во Управата.

(6) Договорот за лиценца кој не е запишан во соодветен регистар од членот 21 на овој закон не произведува правно дејство кон трети лица.

Член 42

Содржина на договорот за присилна лиценца и доделување на присилна лиценца

(1) Договорот за лиценца мора да содржи одредби за предметот, времетраењето на лиценцата, обемот на лиценцата, назначување дали лиценцата е исклучителна, како и висината на надоместокот за отстапеното користење на селекционото право, ако надоместокот е договорен.

(2) Во договорот за лиценца ништавна е секоја одредба со која на корисникот на лиценцата му утврдуваат ограничувања, кои не произлегуваат од селекционото право што е предмет на договор или која е потребна за зачувување на тоа право.

(3) Доколку постои јавен интерес, а заштитената нова сорта економски не се користи или недоволно се користи од носителот на селекционото право или со негово овластување од други лица и не постои интерес за склучување на договор за пренос на право на друго лице заради користење или поставува неоправдани услови за пренос на тоа право, може да се додели присилна лиценца на друго лице.

(4) Присилната лиценца може да се додели само на лице кое ќе докаже дека располага со материјал за размножување, како и со стручни, технички и финансиски услови за користење на селекционото право.

(5) Присилна лиценца нема да се додели ако носителот на селекционото право докаже дека постојат оправдани причини за неискористување или недоволно искористување на заштитената нова сорта.

(6) Присилната лиценца нема да се додели ако од денот на доделувањето на селекционото право до денот на поднесувањето на барањето за доделување на присилна лиценца не поминале најмалку три години.

(7) Со присилна лиценца само носителот на лиценцата добива право за целосно или делумно вршење на дејствијата од членот 15 на овој закон, делумно или во целина, заради снабдување на домашниот пазар.

(8) Присилна лиценца може да се додели за период од најмалку три години, но не повеќе од пет години.

(9) Присилната лиценца може да се продолжи ако при повторно испитување на условите од ставот (1) на овој член се утврди дека уште постојат причини за доделување на присилна лиценца. По барањето за доделување, односно продолжување на присилна лиценца одлучува Управата.

(10) Пред донесување на решение за давање на присилна лиценца, Управата може да побара мислења од заинтересирани здруженија.

(11) Во случај на доделување на присилна лиценца на сопственикот на селекционото право му следи соодветен надоместок.

(12) Носителот на селекционото право во договор со лицето на кое му е доделена присилната лиценца, ја определува висината на надоместокот од ставот (11) на овој член.

(13) Доколку не се постигне договор за висината на надоместокот од ставот (12) на овој член, истиот го одредува Управата во зависност од видот и сортата и категоријата на семенскиот материјал.

(14) Управата врз основа на присилната лиценца може да побара од носителот на селекционото право на носителот на присилната лиценца да му обезбеди доволно количество на семенски материјал за размножување и користење на сортата. За материјалот за размножување носителот на селекционото право добива соодветен надоместок од носителот на присилната лиценца во зависност од видот и сортата и категоријата на семенскиот материјал.

(15) При присилна лиценца, носителот на селекционото право може да побара од стручна институција, овластена за вршење на стручна контрола над производството на материјалот за размножување, податоци за производство на материјалот за размножување на заштитената сорта.

VII. ОБВРСКИ НА НОСИТЕЛОТ НА СЕЛЕКЦИОНОТО ПРАВО

Член 43

Средства за вршење на активности за одржување и на селекционото право

(1) За финансирање на поставување на компаративните испитувања и чување на дефинитивните примероци во ген банка, средства се обезбедуваат согласно со годишната Програма за заштита на нови сорти.

(2) Покрај средствата од ставот (1) на овој член за одржување на селекционото право, средства се обезбедуваат и од надоместокот што го плаќа носителот на селекционото право.

(3) Надоместокот од ставот (2) на овој член се плаќа на почетокот на календарската година, најдоцна до 31 јануари.

(4) Рокот од ставот (3) на овој член може на образложено барање на носителот на селекционото право да се продолжи до шест месеца од уредната достава на известувањето.

(5) Ако и по истекот на дополнителниот рок од ставот (3) на овој член, надоместокот за одржување на селекционото право не е платен, правото престанува да важи.

(6) Висината на надоместокот од ставот (2) на овој член ја определува Владата на Република Македонија, на предлог на министерот за финансии во зависност од видот и сортата на растението и категоријата на семенскиот материјал и истите се приход на Буџетот на Република Македонија.

Член 44

Одржување на заштитената сорта

(1) Додека трае заштитата на новата сорта, носителот на селекционото право е должен да ја одржува заштитената сорта, односно да ги сочува нејзините наследни својства непроменети.

(2) По барање на Управата носителот на селекционото право мора да обезбеди за Управата документи или материјали за размножување потребни за проверка на одржувањето на сортата.

(3) Ако со проверката се утврди дека носителот на селекционото право не ја одржува сортата, Управата отпочнува постапка за укинување, односно поништување на тоа селекционо право.

Член 45

Заштитена мостра

(1) Носителот на селекционото право мора во определен рок да и достави на Управата заштитна мостра од семенски материјал за размножување на заштитената нова сорта за:

- обновување на заштитениот примерок,
- вршење на компаративни испитувања со другите сорти кои се во постапка на заштита и
- чување во ген банка.

(2) Управата може да го овласти носителот на селекционото право, сам да ја чува или обновува заштитената мостра на материјалот за размножување, ако има соодветни услови за чување.

Член 46

Право на информираност при прекршување на правото

(1) Ако без договор, односно спротивно од договорот со носителот на селекционото право, лицето стопански искористува и произведува материјал за размножување од заштитената нова сорта, е должно на барање на носителот на правото да ги даде сите потребни податоци.

(2) Ако податоците не се дадат доброволно, носителот на селекционото право може да побара од Управата да донесе решение со кое му наредува на прекршителот да ги достави бараните податоци.

(3) Против решението од ставот (2) на овој член може да се поднесе жалба до министерот.

(4) Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

VIII. СУДСКА ЗАШТИТА

Член 47

Тужба за надоместок на штета

(1) Лице кое го прекршило правото од пријавената, односно заштитената нова сорта е одговорно за штета по општите прописи за надоместок на штетите.

(2) Лицето чии права биле прекршени може, покрај надоместок на отштета, да бара на лицето кое ги прекршило правата да му се забрани натамошно прекршување на правата.

(3) Прекршување на селекционото право е секое неовластено економско искористување на заштитената нова сорта, односно производство, доработка, пуштање во трговија, извоз или увоз, без претходна согласност на носителот на селекционото право на заштитената нова сорта.

Член 48

Тужба за прекршување на селекционото право

(1) Тужба поради прекршување на селекционото право може да се поднесе во рок од три години од денот кога тужителот дознал за прекршителот, односно за прекршокот. По истекот на пет години од денот кога е сторен прекршокот не може да се поднесе тужба.

(2) Тужбата од ставот (1) на овој член се поднесува до надлежен суд.

IX. НАДЗОР

Член 49

Спроведување

Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 50

Надзор на земјоделски инспектор

(1) Надзорот над спроведување на одредбите од членовите 11, 15, 16 и 46 на овој закон го врши Државниот инспекторат за земјоделство преку државни инспектори за земјоделство, а на граничните премини фитосанитарните инспектори.

(2) Кога при вршење на надзорот оправдано ќе се посомнева дека е направен прекршок, државниот земјоделски инспектор привремено ги заплenuва предметите кои биле употребени или наменети за прекршокот или настанале со прекршокот.

(3) Државниот инспектор за земјоделство ги предава предметите кои привремено ги запленил, веднаш со предлогот за поведување на прекршочна постапка.

Член 51

Надзор на фитосанитарен инспектор

(1) Доколку сопственикот на селекционото право посочи на можноста дека со извозот на одреден материјал на заштитената нова сорта од Република Македонија или при увозот во Република Македонија, неговото селекционо право може да биде прекршено, фитосанитарниот инспектор на граница може на негов предлог да одреди:

- сопственикот или неговиот застапник да го прегледа тој материјал и

- материјалот да се заплени, исклучи од трговија и да се складира.

(2) Во предлогот од ставот (1) на овој член носителот на селекционото право на фитосанитарниот инспектор треба да му достави поблизок опис на материјалот од заштитената нова сорта, задоволителни докази за селекционото право и за негово веројатно кршење.

(3) На барање на фитосанитарниот инспектор сопственикот мора да депонира кауција за евентуална штета која би настанала со тие мерки.

(4) Фитосанитарниот инспектор за спроведените мерки веднаш го известува извозникот, односно увозникот или примачот на семенскиот материјал на заштитената нова сорта, ако се работи за увоз на семенски материјал на заштитена нова сорта во Република Македонија.

(5) Фитосанитарниот инспектор ги отповикува применетите мерки, ако носителот на селекционото право во рок од седум дена не поднесе тужба.

X. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 52

Глоби

(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе се изрече на правно лице, ако:

- без дозвола од сопственикот на селекционото право произведува или размножува семенски материјал и подготвува материјал од заштитената сорта за размножување (член 15 ставови (1) и (2)) и

- пушти во трговија, увезе или извезе семенски материјал од заштитена нова сорта без да ги исполнува условите согласно со овој закон (членови 14,15,16,17 и 18).

(2) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 200 до 800 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се изрече на физичко лице.

Член 53

Глоби

(1) Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе се изрече на правно лице, ако:

- во спротивност со членот 11 став (1) од овој закон пушти во трговија семенски материјал од заштитена нова сорта, доколку притоа не е наведено регистрираното име на сортата или доколку името не е правилно наведено,

- во спротивност со членот 11 став (5) од овој закон употреби име по овој закон на заштитена нова сорта или име кое може да се замени со некоја друга сорта од ист или сроден вид и

- во спротивност со членот 16 став (3) од овој член, односно членот 46 од овој закон на сопственикот не му ги дава бараните податоци.

(2) Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член на физичко лице.

XI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 54

Усогласување на работењето

(1) Селекционото право на сортата која била заштитена до влегувањето во сила на овој закон, продолжува до истекот на рокот на добиеното селекционо право.

(2) Селекционото право за сортата од ставот (1) на овој член може да се поништи или укине пред истекот на рокот за важење само доколку се утврди дека при доделувањето на тие права не биле исполнети условите во поглед на различност, еднообразност и стабилност.

Член 55

Престанување на важење на претходниот закон

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од членовите 61 до 85 на Законот за семенски материјал, саден материјал и материјал за размножување, признавање, одобрување и заштита на сорта ("Службен весник на Република Македонија" број 41/2000).

Член 56

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR MBROJTJEN E SOJEVE TË REJA TË BIMËVE BUJQËSORE

I. DISPOZITAT E PËRГJITSHME

Neni 1

Objekti i rregullimit

Me këtë ligj rregullohet procedura për mbrojtjen e sojeve të reja të bimëve bujqësore, përveç bimëve pyjore, si dhe mënyra e procedurës për fitimin dhe mbrojtjen e të drejtave të seleksionuesit të sojit të ri të mbrojtur te bimët bujqësore.

Neni 2

Qëllimi i Ligjit

Qëllimi i këtij ligji është mbrojtja e sojeve të reja te të gjitha llojet e bimëve bujqësore, duke i përfshirë edhe hibridet ndërmjet gjinive dhe llojeve te bimët bujqësore.

Neni 3

Kuptimi i nocioneve

Nocionet e përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin si vijon:

1. **Seleksionues** është një ose më shumë persona juridikë dhe fizikë të vendit ose të huaj të cilët e kanë krijuar, kujdesen dhe e kultivojnë sojin;

2. **E drejtë e seleksionimit** është e drejta e seleksionuesit që del nga ky ligj;

3. **Bartës i të drejtës së seleksionimit** është personi juridik ose fizik i cili ka të drejtë për parashttrimin e fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit të ri dhe ka pranuar aktvendim dhe certifikatë për mbrojtjen e sojit të ri;

4. **Parashtrues** është personi juridik ose fizik i cili ka parashtuar fletëparaqitje.

5. **Zotërues i të drejtës për seleksionim** është personi juridik ose fizik i cili me mbrojtjen e sojit fiton të drejtën për seleksionim;

6. **Soj** është grupi bimësh në kornizat e kuptimit të klasifikimit më të ulët botanik, nëse është e mundur:

- të përcaktohet me karakteristika të shprehura të cilat dalin nga gjenotipi i caktuar ose nga kombinimi i gjenotipeve;

- të dallohet nga cilido grup i bimëve, së paku me një nga karakteristikat e shprehura; dhe

- të trajtohet si tërësi nëse këto karakteristika janë të përhershme në shumim.

7. **Soj i mbrojtur** është soji për të cilin është dhënë aktvendim për mbrojtjen e sojit të ri, i cili përmban përshkrimin e sojit;

8. **Mostër e mbrojtur** është mostra definitive e materialit faror të sojit të ri të mbrojtur.

9. **Interes publik** është interesi i shtetit për mbrojtjen dhe kultivimin e sojeve të reja.

10. **Organ kompetent** për mbrojtjen e sojeve të reja te bimët bujqësore është Drejtoria për material faror dhe mbjellës në përbërje të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

11. **DUS test** është procedura për pranimin e sojit të bazuar në vërtetimin e ndryshimit, njëtrajtshmërisë dhe stabilitetit të sojit, sipas Konventës së UPOV-it.

12. **Gen Banka** është institucioni në të cilin vazhdimisht ruhet dhe kultivohet materiali faror dhe mbjellës i llojeve popullore divergjente dhe autoktone, me qëllim që të mbrohet biodiversiteti dhe ruajtja e mostrave definitive të materialit faror dhe mbjellës të sojeve të cilat janë regjistruar në Listën nacionale të sojeve.

13. **UPOV** është Unioni ndërkombëtar për mbrojtjen e sojeve të reja të bimëve, me seli në Gjenevë të Zvicrës.

II. KUSHTET PËR MBROJTJEN E SOJIT

Kriteret për mbrojtje

Neni 4

(1) Soji mbrohet me fitimin e të drejtës së seleksionimit.

(2) Secili soj mund të mbrohet nëse është:

- i ri;
- i ndryshëm;
- i njëtrajtshëm;
- i qëndrueshëm;
- i emëruar sipas dispozitave nga neni 10 i këtij ligji.

Neni 5

Soji i ri

(1) Soji llogaritet i ri, nëse në ditën e parashttrimit të fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit, nuk është shitur ose nuk është shfrytëzuar ekonomikisht nga ana e seleksionuesit ose pa pajtimin e seleksionuesit të sojit në Republikën e Maqedonisë dhe atë më së shumti një vit para ditës së parashttrimit të fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit të ri, ndërsa në vend tjetër më së shumti 4 vjet para ditës së parashttrimit të fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit të ri, ndërsa për bimët frutore shumëvjeçare dhe për hardhinë e rrushit, më së shumti 6 vjet para ditës së parashttrimit të fletëparaqitjes për mbrojtjen e llojit të ri.

(2) Si shitje ose shfrytëzim ekonomik i sojit të ri, në kuptim të paragrafit 1 të këtij neni nuk konsiderohet:

- bartja e të drejtave të sojit me marrëveshje;
- prodhimi, shumëzimi, përpunimi dhe deponimi i kontraktuar i materialit faror ose i prodhimeve të atij soji për llogarinë e bartësit të së drejtës, me kusht që bartësi i të

drejtës ta ruajë të drejtën ekskluzive të pronës për shumim të materialit faror, të prodhimeve të sojit ose të prodhimeve të tyre;

- kontrollimi i sojit në fushë ose në laborator, gjegjësisht në prodhim eksperimentues me qëllim që të vërtetohet vlera e përdorimit të sojit, nëse këtë e bën bartësi i të drejtës ose personi i autorizuar nga ai;

- kontrollimi zyrtar i sojit, për shkak të regjistrimit në listën nacionale të sojeve, gjegjësisht përcaktimi i rrezikut të sojet e modifikuara gjenetikisht;

- shitja e prodhimeve bujqësore të cilat janë krijuar si prodhime të dorës së dytë, gjegjësisht si tepricë gjatë zhvillimit të sojit të ri, me kusht që ato prodhime të shfrytëzohen si prodhime për përdorim të fundit dhe emri i sojit të mos jetë theksuar.

Neni 6

Soji i ndryshëm

(1) Soji është i ndryshëm nëse dallohet qartë nga cilido soj tjetër përgjithësisht të njohur në ditën e parashtimit të fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit të ri.

(2) Soji konsiderohet përgjithësisht i ri nëse në ditën e parashtimit të fletëparaqitjes në Republikën e Maqedonisë:

- është regjistruar në listën nacionale të sojeve në cilindo shtet deri në ditën e parashtimit të fletëparaqitjes;

- është parashtuar fletëparaqitje dhe ka përfunduar procedura me të cilën soji regjistrohet në Listën nacionale në cilindo shtet;

- me materialin faror të sojit ose me prodhimin e sojit veç më është bërë tregti ose është shfrytëzuar për fitimin e profitit.

Neni 7

Soji i njëtrajtshëm

Soji është i njëtrajtshëm nëse karakteristikat e tij të cilat janë me rëndësi të qenësishme për t'u dalluar nga sojet tjera janë shprehur njëtrajtshëm në mënyrë të mjaftueshme edhe krahas ndryshimeve të karakteristikave të cilat mund të priten gjatë shumimit.

Neni 8

Soji i qëndrueshëm

Soji është i qëndrueshëm nëse karakteristikat e tij që janë me rëndësi thelbësore për t'u dalluar nga sojet tjera mbeten të pandryshueshme pas shumimit të shumëfishtë ose me rastin e shumimit nëpër cikle në fund të çdo cikli të tillë, karakteristikat e sojit kanë mbetur të përhershme dhe të pandryshueshme.

Neni 9

Shënimi i sojit të ri

Soji i mbrojtur duhet të emërohet me emër i cili është shenjë e tij për t'u dalluar nga sojet tjera të mbrojtura, në pajtim me nenin 10 të këtij ligji.

Neni 10

Emri i sojit të ri të mbrojtur

(1) Si emër i sojit të ri të mbrojtur mund të regjistrohet secila shenjë e cila mundëson dallimin e sojit nga soji tjetër dhe mund të jetë: fjalë, kombinim fjalësh, kombinim fjalësh dhe numrash ose kombinim shkronjash dhe numrash, përveç nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(2) Si emër i sojit të ri të mbrojtur nuk guxon të regjistrohet shenja e cila:

- nuk është përkatëse për shkaqe gjuhësore;

- nuk mundëson identifikimin e sojit;

- është përpiluar vetëm me numra, përveç nëse në vend nuk është rregulluar ndryshe;

- është e njëjtë ose e ngjashme me emrin e cilido soj tjetër të njohur përgjithësisht nga grupi i llojeve të bimëve, derisa ajo është në përdorim;

- vë në lajthitje ose shkakton huti në pikëpamje të: originës, vetive, aftësive, përdorimit, njohjes së originës gjeografike;

- është përpiluar nga emri botanik ose emri përgjithësisht i njohur i gjinisë ose llojit ose e përfshin emrin e tillë i cili mund të çojë në lajthitje;

- përfshin emra si: gjini, lloj, soj, formë, hibrid ose përkthim të këtyre emrave në gjuhë tjetër;

- vë në lajthitje në pikëpamje të seleksionuesit ose të bartësit të të drejtës së seleksionimit;

- është në kundërshtim me rendin dhe moralin publik, dhe

- është në kundërshtim me dispozitat e pronësisë industriale.

(3) Nëse soji i caktuar veç më është regjistruar në Listën nacionale të sojeve ose për regjistrimin e tillë është parashtuar fletëparaqitje në cilindo shtet nënshkruar të marrëveshjeve ose konventave, të cilat i ka nënshkruar ose te të ka aderuar Republika e Maqedonisë, në Republikën e Maqedonisë mund të regjistrohet vetëm emri i sojit që ka qenë i regjistruar, i shënuar në Listën nacionale të sojeve ose të theksuar në fletëparaqitje në shtet tjetër.

(4) Me përjashtim nga paragrafi 3 i këtij neni në Republikën e Maqedonisë mund të regjistrohet soj i caktuar me emër tjetër, vetëm nëse përdorimi i emrit fillestar nuk ka qenë adekuat për shkaqe gjuhësore ose për atë që ai ka qenë në kundërshtim me moralin dhe rendin publik.

(5) Mënyrën e paraqitjes së emrit të sojit të ri të mbrojtur të disa llojeve të bimëve bujqësore nga paragrafi 4 i këtij neni, e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave (në tekstin e mëtejshëm: ministri).

Neni 11

Përdorimi i emrit

(1) Përdorimi i emrit të sojit të ri të mbrojtur është i detyrueshëm. Materiali faror i sojit të ri të mbrojtur, mund të lëshohet në treg vetëm nëse është theksuar edhe emri i sojit të ri të mbrojtur. Obligimi për përdorimin e emrit të sojit të ri të mbrojtur vazhdon edhe pas ndërprerjes së mbrojtjes së sojit në pajtim me nenin 21, paragrafi 6 të këtij ligji.

(2) Dispozita nga paragrafi 1 i këtij neni nuk zbatohet nëse materialin faror i sojit të ri të mbrojtur përdoret për qëllime jokomerciale.

(3) Soji i ri i mbrojtur doemos duhet të theksohet me emrin e njëjtë të regjistruar në të gjitha shtetet, përveç në rastin nga neni 10, paragrafi 4 i këtij ligji.

(4) Në tregtinë me materialin faror të sojit të ri të mbrojtur, krahas emrit të regjistruar mund të përdoret edhe emri i markës tregtare, gjegjësisht tjetër shenjë me kusht që emri i regjistruar të jetë dukshëm dhe të vërehet qartë.

(5) Emri i sojit të ri të mbrojtur ose emri i cili mund të zëvendësohet me atë emër, nuk guxon të përdoret për ndonjë soj tjetër të llojeve të njëjta ose të ngjashme të bimëve bujqësore.

III. REALIZIMI TË DREJTËS SË MBROJTJES

Neni 12

E drejta e mbrojtjes

(1) Mbrojtjen e sojit të ri ka të drejtë ta kërkojë seleksionuesi, trashëgimtari i tij juridik ose trashëgimtari ligjor.

(2) Nëse gjatë krijimit të sojit kanë marrë pjesë më tepër seleksionues së bashku, e drejta e përbashkët e mbrojtjes u takon atyre ose trashëgimtarëve të tyre ligjorë. Në rastin kur një ose më shumë persona, të cilët kanë

marrë pjesë në krijimin e sojit të ri, heqin dorë nga e drejta e mbrojtjes, personat tjerë që kanë marrë pjesë në krijimin e sojit, mund ta realizojnë këtë të drejtë.

(3) Nëse krijimi i sojit është në bazë të marrëveshjes për punësim ndërmjet të punësuarit dhe punëdhënësit, në pajtim me detyrat, që i punësuarit të krijojë soje të reja, e drejta e mbrojtjes së sojit të ri i takon punëdhënësit. Kur të drejtat dhe obligimet e ndërsjella janë rregulluar me marrëveshje tjetër, e drejta e mbrojtjes së sojit të ri përcaktohet me atë marrëveshje.

Neni 13

Personat të cilët kanë të drejtë të parashtrojnë fletëparaqitje për mbrojtjen e sojit të ri

(1) Fletëparaqitje për mbrojtjen e sojit të ri mund të parashtrojë personi ose seleksionuesi në pajtim me nenin 12, paragrafin 1 të këtij ligji, të cilët janë shtetas të Republikës së Maqedonisë, persona tjerë fizikë me qëndrim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë ose persona juridikë me seli në Republikën e Maqedonisë.

(2) Personat e huaj juridikë dhe fizikë në pikëpamjen e të drejtës së seleksionimit në Republikën e Maqedonisë kanë të drejta të njëjta si personat e vendit, nëse kjo del nga marrëveshjet ndërkombëtare të cilat i ka lidhur ose në të cilat ka aderuar Republika e Maqedonisë, ose në bazë të reciprocitetit. Reciprocitetin e dëshmon personi i cili thirret në reciprocitet.

(3) Personat e huaj juridikë dhe fizikë në procedurën para organit kompetent, në pajtim me nenin 19 të këtij ligji, të drejtat e tyre i realizojnë me parashtrimin e fletëparaqitjes nëpërmjet përfaqësuesve të autorizuar, të cilët janë persona juridikë ose fizikë të vendit dhe merren me përfaqësim në procedurën për mbrojtjen e sojit të ri.

IV. E DREJTA E SELEKSIONIMIT

Neni 14

Fitimi i të drejtës së seleksionimit

(1) Seleksionuesi fiton të drejtën e seleksionimit të sojit të ri të mbrojtur nga neni 21 i këtij ligji.

(2) E drejta e seleksionimit është e drejtë për shfrytëzimin ekonomik të sojit të ri të mbrojtur.

Neni 15

Autorizimi i seleksionuesit

(1) Autorizim i seleksionuesit nevojitet kur soji i ri i mbrojtur shfrytëzohet nga persona juridikë dhe fizikë për:

- prodhim ose shumim;
- shitje, dhe
- eksport dhe import.

(2) Autorizimi nga paragrafi 1 i këtij neni është i nevojshëm edhe kur:

- materiali faror është fituar pa autorizim për shumimin e sojit të ri të mbrojtur;
- seleksionuesi për shkaqe të arsyeshme nuk ka pasur mundësi të kërkojë të drejtën e seleksionimit për materialin e materialit faror të atij soji.

(3) Në rastet nga paragrafi 1 autorizimi nuk është i nevojshëm për:

- sojin i cili është i ndarë nga soji i mbrojtur, nëse edhe vetë soji i mbrojtur nuk është soj i ndarë;
- sojet të cilat nuk dallohen qartë nga soji i mbrojtur;
- sojet gjegjësisht hibridet për prodhimin e të cilave është i nevojshëm shfrytëzimi i përhershëm i sojit të mbrojtur.

(4) Soji llogaritet si soj i ndarë nga soji tjetër nëse:

- është i ndarë kryesisht nga soji burimor (fillstar) ose nga soji tjetër i cili edhe vetë kryesisht është i ndarë nga soji burimor, dhe
- dallohet qartë nga soji i ndarë së paku me një cilësi.

Neni 16

Përfashtimet në lidhje me të drejtën e seleksionimit

(1) E drejta e seleksionimit mund të shfrytëzohet pa autorizim nga seleksionuesi:

- për qëllime vetjake jokomerciale;
- për qëllime eksperimentale;
- për seleksionim të sojit tjetër;

- nëse sojin e ri të mbrojtur nga lloje të caktuara të bimëve bujqësore prodhuesi e prodhon në pronën e tij për shfrytëzim personal dhe bartësit të së drejtës së seleksionimit i paguan kompensim përkatës, përveç prodhuesve të vegjël të materialit faror.

(2) Kompensimi nga paragrafi 1, alineja 4 të këtij neni është më i ulët se prodhimi i licencuar i materialit për shumim të atij soji në rajonin e njëjtë.

(3) Prodhuesi i cili e shfrytëzon për mbjellje të mëtejshme në pajtim me paragrafin 1, alinenë 1 të këtij ligji, është i detyruar që me kërkesën e bartësit të së drejtës së seleksionimit seleksionuesit t'ia dorëzojë të gjitha të dhënat në lidhje me reproduktimin e mëtejshëm.

(4) Prodhuesit e vegjël të materialit faror nga soji i ri i mbrojtur i përcakton ministri varësisht nga lloji dhe soji i bimës.

Neni 17

Shfrytëzimi i të drejtës për seleksionim

Autorizimi i seleksionuesit nuk është i nevojshëm për shfrytëzimin e pjesëve të bimës, për shumimin e mëtejshëm, përveç kur ka të bëjë me:

- shumimin e mëtejshëm të sojit, ose
- eksportin në vend në të cilin nuk janë mbrojtur sojet e reja nga gjinitë dhe llojet të cilave u përket soji.

Neni 18

Kohëzgjatja dhe ndërprerja e të drejtës për mbrojtje

(1) E drejta e seleksionimit për hardhinë e rrushit, bimët frutore, melin dhe pataten zgjat 25 vjet, ndërsa për të gjitha gjinitë ose llojet tjera zgjat 20 vjet nga dita e fitimit të së drejtës për seleksionim, deri në fund të vitit kalendarik.

(2) Nëse gjatë kohës së procedurës për mbrojtjen e sojit të ri, e njëjta është shfrytëzuar për qëllime ekonomike, në kundërshtim me nenin 15 të këtij neni, personi i cili ka parashtruar fletëparaqitje të rregullt për ndarjen e të drejtës për seleksionim, ka të drejtë për kompensim përkatës sipas dispozitave të përgjithshme për kompensimin e dëmit, por vetëm për periudhën nga data e parashtrimit të fletëparaqitjes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", deri në datën e pranimit të së drejtës për seleksionim.

(3) E drejta për seleksionim pushon të jetë e vlefshme, nëse:

- bartësi i të drejtës së seleksionimit heq dorë;
- ka skaduar afati nga paragrafi 1 i këtij neni; dhe
- nëse zhvleftësohet aktvendimi me të cilin është fituar ajo e drejtë.

V. PROCEDURA PËR MBROJTJEN E SOJIT

Neni 19

Organi kompetent

(1) Drejtoria është kompetente:

- të mbajë procedurë administrative për mbrojtjen e sojit të ri dhe regjistrimin e emrit të sojit të ri;
- të mbajë regjistër të fletëparaqitjeve për mbrojtjen e sojeve të reja dhe regjistër të sojeve të reja të mbrojtura;
- të publikojë në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë" të dhëna për fletëparaqitjet, duke përfshirë propozimin për emrin e sojit, refuzimin e fletëparaqitjeve, regjistrimin dhe ndryshimet eventuale të shënimeve në

regjistrin e fletëparaqitjeve, tërheqjen e fletëparaqitjeve, aktvendimet për mbrojtjen e sojit të ri dhe ndryshimet eventuale të tij, si dhe njoftime të tjera zyrtare:

- të bashkëpunojë me organe tjera shtetërore të administratës, me organizata dhe shoqata ndërkombëtare, me shoqata të qytetarëve, si dhe me organizata joqeveritare nga sfera e mbrojtjes së sojeve të reja;

- të shkëmbejë rezultate nga kontrollimi i sojeve dhe informata nga kompetenca e tij me organet kompetente të shteteve tjera;

të bëjë kontroll për plotësimin e obligimeve të bartësit të së drejtës për seleksionim;

- të kryejë punë të tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 20

Komisioni për mbrojtjen e sojit të ri

(1) Procedurën për mbrojtje të sojit të ri në bazë të fletëparaqitjes dhe të dokumentacionit të dorëzuar e mban Komisioni profesional për mbrojtjen e sojit të ri të bimëve bujqësore.

(2) Komisionin për mbrojtjen e sojeve të reja të bimëve bujqësore (në tekstin e mëtejme: Komisioni), e emëron Qeveria, me propozimin e ministrit. Komisioni përbëhet prej pesë anëtarësh, katër nga të cilët zgjidhen nga radhët e ekspertëve me së paku shtatë vjet përvojë pune nga fusha e prodhimit të bimëve dhe një anëtar nga të punësuarit e administratës, të cilët ndërmjet vetes zgjedhin kryetarin dhe zëvendësin e tij. Kryetarin e komisionit e zgjedhin anëtarët. Kryetari dhe anëtarët e Komisionit zgjidhen në kohëzgjatje prej 4 vjetësh me mundësi për rizgjedhje. Kryetari dhe anëtarët kanë të drejtë për kompensim, lartësinë e të cilit e cakton ministri, ndërsa sigurohet sipas Programit për mbrojtje të sojeve të reja të bimëve bujqësore.

(3) Mënyra e punës së komisionit vërtetohet me rregullore pune të komisionit.

(4) Komisioni së paku një herë në vit i jep raport për punën e tij ministrit.

Neni 21

Regjistrat

(1) Drejtoria mban regjistër të fletëparaqitjeve për mbrojtjen e sojeve të reja dhe regjistër të sojeve të reja të mbrojtura.

(2) Në regjistra regjistrohen të dhënat në lidhje me fletëparaqitjet e parashtruara dhe të drejtat e ndara.

(3) Në regjistrin e sojeve të reja të paraqitura dhe të mbrojtura mbahet evidencë, së paku për pesëmbëdhjetë lloje të bimëve bujqësore, ndërsa pas anëtarësimit të Republikës së Maqedonisë në UPOV, në afat prej 10 vjetësh do të mbahet për të gjitha llojet dhe sojet e bimëve bujqësore.

(4) Në regjistrin e fletëparaqitjeve mbahet evidencë për:

- të dhënat për parashtruesin, seleksionuesin ose për përfaqësuesin e autorizuar;

- datën e parashtrimit të fletëparaqitjes;

- gjininë dhe llojin bimor;

- propozimin për shenjën e përkohshme të sojit, gjegjësisht propozimin për emrin e sojit;

- propozimin për pushimin, gjegjësisht për ndërprerjen e procedurës; dhe

- vërejtjet për aktvendimet e gjykatave në lidhje me të drejtën për parashtrimin e fletëparaqitjes.

(5) Në regjistrin e sojeve të reja të mbrojtura mbahet evidencë për:

- gjininë dhe llojin bimor dhe emrin e sojit me të gjitha sinonimet;

- përshkrimin e sojit dhe të dokumentit përkatës;

- sojet kultivimi i të cilave kërkon shfrytëzimin e përhershëm të përbërjeve të caktuara për prodhimin e materialit faror të sojit të mbrojtur theksohen edhe ato përbërje;

- emrin dhe mbiemrin e bartësit të së drejtës për seleksionim, të seleksionuesit dhe të përfaqësuesit të autorizuar;

- datën e fillimit dhe të ndërprerjes së mbrojtjes së sojit me shkaqet e ndërprerjes;

- emrin dhe adresën e personit të cilit me marrëveshje për licencë i është dhënë e drejta për shfrytëzimin ekonomik të sojit;

- emrin dhe adresën e personit të cilit i është ndarë licenca me imponim, me paraqitjen e kushteve me të cilat është ndarë dhe datën e ndërprerjes së asaj të drejte, dhe

- vërejtjet për aktvendimet e gjykatave në lidhje me të drejtën për seleksionim.

(6) Drejtoria doemos duhet ta ruajë përmblendhjen e dokumenteve për rastet e veçanta, në origjinal ose kopjet, së paku 5 vjet pas tërheqjes ose refuzimit të fletëparaqitjes, gjegjësisht 5 vjet pas ndërprerjes së të drejtës për seleksionim.

(7) Llojet dhe sojet të cilat bëhet mbrojtja e detyrueshme, formën dhe përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit të fletëparaqitjeve për mbrojtjen e sojeve të reja dhe regjistrin e sojeve të reja të mbrojtura, i përcakton ministri.

Neni 22

Transparenca e regjistrave

(1) Regjistri i fletëparaqitjeve dhe regjistri i sojeve të reja të mbrojtura janë publike. Regjistrat janë të kapshëm për publikun, vetëm në pratinë e personit zyrtar. Me kërkesën me shkrim të palëve të interesuara, Drejtoria jep ekstrakt nga regjistrat në afat prej 30 ditësh nga parashtrimi i kërkesës.

(2) Drejtoria është e detyruar që me kërkesën me shkrim të çdo personi i cili do të dëshmojë se ka të drejtë për këtë, t'i mundësojë qasje të dokumentacioni i vet dhe të informatat për fletëparaqitjet e parashtruara dhe të drejtat e pranuar gjegjësisht të ndara, me përjashtim të dokumentacionit i cili nuk është shpallur në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", e në lidhje me:

- dokumentet të cilat parashtrihen me fletëparaqitjet;

- dokumentet që kanë të bëjnë me fitimin e të drejtës për seleksionim;

- dokumentet për kontrollimin zyrtar të sojeve.

(3) Paraqitësi mund të kërkojë që të dhënat në lidhje me përbërjen e sojit, të mos jenë të kapshme për publikun.

(4) Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të kërkohej që në rast të hibridit dhe atë gjatë kohëzgjatjes së mbajtjes së procedurës për mbrojtjen e sojit të ri, si dhe pas mbrojtjes së kryer, të dhënat të mos jenë të kapshme për publikun.

(5) Dokumentacioni dhe informatat nga paragrafi 2 i këtij neni si dhe shërbimet tjera, të cilat kanë lidhje me mbrojtjen e sojit të ri dhe me fitimin e të drejtës për seleksionim, janë të kapshme nëse kërkuksi i ka mbuluar harxhimet e bëra.

Neni 23

Harxhimet për procedurë

(1) Në procedurën për mbrojtjen e sojit të ri dhe për mbajtjen e të drejtës për seleksionim, parashtruesit e fletëparaqitjeve, gjegjësisht bartësit e të drejtës për seleksionim, paguajnë harxhime për procedurën e bërë për pranimin, gjegjësisht dhënien e të drejtës.

(2) Lartësinë e harxhimeve të veçanta të procedurës nga paragrafi 1 i këtij neni dhe të harxhimeve për dhënien e shërbimeve informative nga neni 22 paragrafi 5 të këtij ligji varësisht nga lloji i bimës, ndërlikimin e procedurës dhe kohën e nevojshme për vlerësim profesional të sojit, i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit të Financave dhe të njëjtat janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

Neni 24

Procedura administrative për mbrojtjen e sojtit të ri

(1) Në procedurën e mbrojtjes së sojtit të ri dhe të fitimit të së drejtës për seleksionim, në shkallë të parë vendos Drejtoria.

(2) Në procedurën administrative Drejtoria vepron në pajtim me dispozitat e këtij ligji dhe dispozitat e miratuara në bazë të këtij ligji, ndërsa për gjithçka që nuk është paraparë me këtë ligj, zbatohet Ligji për procedurë të përgjithshme administrative.

(3) Kundër aktvendimit të marrë nga ana e drejtorit të Drejtorisë, pala ka të drejtë për ankesë ministrit.

(4) Ankesa parashtrohet në afat prej 30 ditësh nga dita e dorëzimit të aktvendimit palës.

Neni 25

Nisja e procedurës për mbrojtjen e sojtit të ri

(1) Procedura për mbrojtjen e sojtit të ri nis me parashtrimin e fletëparaqitjes Drejtorisë.

(2) Për çdo soj të ri për të cilin kërkohet mbrojtje parashtrohet fletëparaqitje e veçantë.

(3) Fletëparaqitja e rregullt duhet t'i përmbajë së paku të dhënat në vijim:

- të dhënat për sojin mbrojtja e të cilit kërkohet;
- të dhënat për parashtruesin e fletëparaqitjes gjegjësisht për autorizimin e rregullt nga përfaqësuesi i tij;
- të dhënat për seleksionuesin nëse ai vetë nuk është parashtrues i fletëparaqitjes;
- të dhënat për përfaqësuesin e përbashkët, nëse në krijimin e sojtit kanë marrë pjesë më shumë seleksionues;
- emrin latin dhe maqedonas të llojit të cilit i takon soji i ri;
- propozimin për emrin e sojtit të ri gjegjësisht shenjën e përkohshme të sojtit të ri;

- përshkrimin teknik të sojtit;

- të dhënat për atë se soji është fituar me ndihmën e inxhinieringut gjenetik. Në atë rast me fletëparaqitjen duhet të bashkëngjitet edhe pajtimi paraprak për konfirmim të atij soji, në pajtim me dispozitat e organizmave të modifikuara gjenetike, dhe

- pagesën e taksës së caktuar për fletëparaqitjen dhe dëshminë për pagesën e kryer.

(4) Me fletëparaqitjen nga paragrafi 1 i këtij neni dorëzohen edhe të dhëna tjera dhe kopje të kërkesës së Drejtorisë.

(5) Nëse Drejtoria konstaton se fletëparaqitja nuk është në rregull e fton parashtruesin e fletëparaqitjes që në afat prej 30 ditësh, duke llogaritur nga dita e pranimit të thirrjes, t'i mënjanojë mangësitë e konstatuara.

(6) Në kërkesën e arsyetuar nga parashtruesi i fletëparaqitjes për shkak të arsyeshme afati nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të vazhdohet më së shumti edhe për 60 ditë.

(7) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes në afatin e caktuar nuk i mënjanon mangësitë e konstatuara dhe nuk i paguan harxhimet nga neni 23 paragrafi 1 i këtij ligji, fletëparaqitja me refuzohet me konkluzion.

(8) Të dhënat nga fletëparaqitja e refuzuar ose e tërhequr shënohen në regjistrin e fletëparaqitjeve dhe shpallen në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(9) Mënyrën dhe formën e fletëparaqitjes nga paragrafi 3 i këtij neni i përcakton ministri.

Neni 26

Data e parashtrimit dhe e publikimit të fletëparaqitjes

(1) Si datë e parashtrimit të fletëparaqitjes merret data e pranimit të fletëparaqitjes së plotësuar në Drejtori.

(2) Të dhënat nga fletëparaqitja e plotësuar shënohen në regjistrin e fletëparaqitjeve dhe parashtruesit të fletëparaqitjes i jepet, ndërsa fletëparaqitjen Drejtoria e boton në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(3) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes i mënjanon mangësitë në afatin e paraparë të paraparë në nenin 25, paragrafët 5 dhe 6 të këtij ligji, Drejtoria e konfirmon datën e parashtrimit të fletëparaqitjes.

Neni 27

E drejta e përparësisë

(1) Personit juridik ose fizik i cili në vendin anëtare të marrëveshjeve dhe kontratave ndërkombëtare, të cilat i ka nënshkruar ose të cilat ka aderuar Republika e Maqedonisë, ka paraqitur fletëparaqitje të rregullt për mbrojtjen e sojtit të ri do t'i pranohet e drejta e përparësisë në Republikën e Maqedonisë nga dita e parashtrimit të fletëparaqitjes.

(2) Si fletëparaqitje e rregullt merret fletëparaqitja data e parashtrimit të së cilës është konfirmuar në pajtim me ligjvënien nacionale të vendit në të cilin është parashtruar fletëparaqitja.

(3) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes kërkon të drejtë përparësie në pajtim me paragrafin 1 të këtij neni, është i detyruar që në fletëparaqitjen e parashtruar në Republikën e Maqedonisë t'i theksojë të gjitha të dhënat për fletëparaqitjen në të cilën i thirret (shpirti, data dhe numri i fletëparaqitjes) dhe në afat prej 12 muajsh nga parashtrimi i fletëparaqitjes të deponojë përshkrimin e fletëparaqitjes së parë të vërtetuar nga organi kompetent i vendit anëtare në të cilin është parashtruar fletëparaqitja e parë, si dhe përkthimin e fletëparaqitjes së parë në gjuhë maqedonase.

(4) Të drejtën e përparësisë nga paragrafi 1 i këtij neni, parashtruesi i fletëparaqitjes doemos duhet ta kërkojë prerazi në fletëparaqitje.

(5) Parashtruesi i fletëparaqitjes mund të kërkojë të drejtën e përparësisë në Republikën e Maqedonisë në afat prej dy vjetësh nga dita e parashtrimit të fletëparaqitjes së parë të rregullt në vendin anëtare.

Neni 28

Kundërshtimi ndaj fletëparaqitjes së botuar

(1) Kundërshtim ndaj fletëparaqitjes së botuar në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë" në pajtim me paragrafin 1 neni 26 të këtij ligji, mund të parashtrohet personi i cili ka të drejtë për këtë. Kundërshtimi mund t'i paraqitet Drejtorisë derisa zgjat procedura për paraqitjen e të drejtës për mbrojtje të sojtit të ri.

(2) Kundërshtimi mund të paraqitet vetëm për plotësimin e kushteve për mbrojtjen e sojtit të ri, në pajtim me nenet 4, 5, 6, 7, 8 dhe 10 të këtij ligji, gjegjësisht të arsyes për mbrojtje, në pajtim me nenin 12 të këtij ligji.

(3) Kundërshtimi paraqitet me shkrim me arsyetim. Kundërshtimit i bashkëngjiten edhe dëshmitë përkatëse në lidhje me kundërshtimin.

(4) Për çdo fletëparaqitje të parashtruar, nëse janë cenuar të drejtat e zotëruesit, paraqitet kundërshtim i veçantë.

Neni 29

Kontrollimi i kundërshtimit

(1) Drejtoria kontrollon nëse kundërshtimi është paraqitur nga personi i cili ka të drejtë të paraqesë kundërshtim në kuptim të nenit 28 paragrafi 1 të këtij ligji dhe nëse fletëparaqitja është dorëzuar në kohën e përcaktuar.

(2) Nëse nuk janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1 i këtij neni, Drejtoria miraton konkluzion për hedhjen poshtë të kundërshtimit.

(3) Nëse janë plotësuar kushtet nga paragrafi 1 i këtij neni, Drejtoria ia dorëzon fletëparaqitjen parashtruesit të fletëparaqitjes dhe e fton që në afat prej 30 ditësh t'i arsyetojë shkakët e theksuara në kundërshtim.

(4) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes në afatin e paraparë në paragrafin 3 të këtij neni nuk i arsyeton shkaqet e theksuara në kundërshtim, Drejtoria do të vendosë në bazë të pohimeve në kundërshtim.

(5) Drejtoria për mendimin e vet e njofton parashtruesin e kundërshtimit në afat prej 90 ditësh.

Neni 30

Kontrollimi i përmbajtjes së fletëparaqitjes dhe emrit të sojit

(1) Drejtoria e kontrollon përmbajtjen e fletëparaqitjes dhe mbi bazën e të dhënave të theksuara në deklaratë, kontrollon nëse soji është i ri, i qëndrueshëm, i përhershëm dhe nëse parashtruesi i fletëparaqitjes ka të drejtë për marrjen e të drejtës së seleksionimit. Nëse vërtetohet se nuk janë plotësuar kushtet për marrjen e të drejtës për seleksionim, në pajtim me neni 5 dhe 12 nga ky ligj, fletëparaqitja refuzohet.

(2) Drejtoria e kontrollon dhe përshtatshmërinë e emrit të sojit të ri. Në rast se emri i propozuar i sojit të ri është në kundërshtim me dispozitat nga neni 10 të këtij ligji, Drejtoria e thërret parashtruesin e fletëparaqitjes që të propozojë emër të ri për sojin në afat jo më të gjatë se 60 ditë nga pranimi i thirrjes.

(3) Drejtoria në procedurën për mbrojtjen e sojit të ri do ta përdorë ekskluzivisht emrin e sojit i cili është regjistruar në regjistrin e fletëparaqitjeve për mbrojtjen e sojit të ri.

Neni 31

Vlerësimi profesional i sojit

(1) Nëse janë plotësuar kushtet e parapara në nenin 26 dhe 29 të këtij ligji, bëhet vlerësimi profesional i sojit të ri me qëllim që:

- të kontrollohet nëse soji i përket njësisë sistematike, respektivisht gjinisë ose llojit të bimëve i cili është theksuar në fletëparaqitje;

- të vërtetohet nëse soji është i ndryshëm, njëformësh dhe i qëndrueshëm në pajtim me nenin 6, 7 dhe 8 nga ky ligj, dhe

- të përgatitë përshkrimin e sojit, nëse ai i plotëson kushtet nga alineja 1 dhe 2 të këtij paragrafi.

(2) Vlerësimi profesional i sojit të ri bëhet në bazë të rezultateve të fituara nga kontrollimi në fushë dhe në laborator (DUS – testi), i bërë në Republikën e Maqedonisë ose në shtetin tjetër nga organi kompetent.

(3) Vlerësimin profesional të sojit të ri mund ta bëjë:

- Drejtoria ose Komisioni profesional nga neni 20 të këtij ligji ose organi kompetent në shtetet e jashtme,

- nëse kontrollat janë bërë në kushte krahasuese agro klimatike, respektivisht në kushte agroekologjike në pajtim me procedurat dhe me metodat e përcaktuara, dhe
- me kërkesën e paraqitësit dhe të parashtruesit të fletëparaqitjes pas miratimit nga Drejtoria.

(4) Drejtoria gjatë vlerësimit profesional të sojit të ri mund t'i përdorë rezultatet e kontrollit të sojit të marra nga shteti tjetër, i cili ka kushte përkatëse agroekologjike si dhe në Republikën e Maqedonisë, nëse kontrolli është bërë në suazat e sistemeve ndërkombëtare për kontroll dhe nëse dëshmitë për rezultatet janë nxjerrë në bazë të marrëveshjeve ndërkombëtare të cilat i ka nënshkrua ose te të cilat ka aderuar Republika e Maqedonisë.

(5) Mënyrën e punës dhe të procedurave për vlerësimin profesional të sojit të ri i përcakton ministri.

Neni 32

Sigurimi i kushteve për vlerësimin profesional të sojit

(1) Parashtruesi i fletëparaqitjes në afatin e përcaktuar me nenin 26 dhe 29 nga ky ligj, duhet t'i paraqesë të dhënat, dokumentet dhe materialin e nevojshëm faror për vlerësimin profesional të sojit të ri, në pajtim me nenin 31 paragrafi 1 të këtij ligji.

(2) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes pa shkaqet e arsyeshme nuk i plotëson kërkesat nga paragrafi 1 të këtij neni, Drejtoria me procesverbal do ta refuzojë fletëparaqitjen.

Neni 33

Aktvendimi dhe certifikata për mbrojtjen e sojit të ri

(1) Nëse me vlerësimin profesional vërtetohet se soji i plotëson kushtet nga neni 31 të këtij ligji dhe parashtruesi i fletëparaqitjes i plotëson të gjitha kushtet e nevojshme, ministri do të marrë aktvendim për mbrojtjen e sojit të ri.

(2) Të dhënat nga aktvendimi i plotfuqishëm për mbrojtjen e sojit të ri regjistrohen në regjistrin e sojeve të paraqitura dhe në regjistrin e sojeve të reja të mbrojtura dhe shpallen në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(3) Me plotfuqishmërinë e aktvendimit për mbrojtjen e sojit të ri bartësit të së drejtës seleksionuese, ministri i lëshon certifikatë për fitimin e të drejtës për seleksionim. Certifikata për fitimin e të drejtës për seleksionim vlen deri më ditën e plotfuqishmërisë së aktvendimit për mbrojtjen e sojit të ri, por lëshohet në afat prej gjashtë muajsh nga dita e plotfuqishmërisë së aktvendimit dhe shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi 1 të këtij neni mund t'i paraqitet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë – Komisionit për zgjidhjen e punëve administrative në shkallën e dytë nga lëmi i bujqësisë, pylltarisë, ekonomisë së ujërave dhe veterinarisë.

(5) Formën dhe përmbajtjen e aktvendimit dhe të certifikatës për mbrojtjen e sojit të ri i përcakton ministri.

Neni 34

Pushimi i të drejtës për seleksionim

(1) E drejta për seleksionim pushon para skadimit të vlefshmërisë së saj nëse këtë me deklaratë me shkrim e kërkon bartësi i të drejtës për seleksionim.

(2) Nëse bartësi i të drejtës për seleksionim i parashtron deklaratë me shkrim Drejtorisë me të cilën heq dorë nga e drejta për seleksionim në pajtim me nenin 18 paragrafi 3 alineja 1 e këtij ligji, Drejtoria lëshon aktvendim për ndërprerjen e së drejtës për seleksionim.

(3) E drejta për seleksionim pushon ditën vijuese nga dita kur i është dorëzuar sipas rregullit bartësit të së drejtës për seleksionim nga paragrafi 2 të këtij neni.

(4) Në bazë të plotfuqishmërisë së aktvendimit, pushimi i së drejtës për seleksionim do të regjistrohet në regjistrin e sojeve të reja të mbrojtura dhe shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Neni 35

Procedura për shlyerjen e aktvendimit për mbrojtjen e sojit të ri

(1) Aktvendimi për mbrojtjen e sojit të ri shlyhet nëse vërtetohet se nuk kanë ekzistuar kushtet e parapara me këtë ligj për njohjen e kësaj të drejte, respektivisht nëse vërtetohet se:

- në ditën e pranimit të deklaratës së plotësuar, në pajtim me nenin 5 të këtij ligji soji nuk ka qenë i ri ose në pajtim me nenin 6 të këtij ligji nuk ka qenë i ndryshëm;

- soji i cili ka qenë i mbrojtur para së gjithash në bazë të të dhënave të cilat i ka parashtruar paraqitësi i fletëparaqitjes, në ditën e pranimit të fletëparaqitjes së plotësuar në pajtim me nenin 7 të këtij ligji nuk ka qenë njëformësh ose në pajtim me nenin 8 të këtij ligji nuk ka qenë stabile, dhe

- e drejta për seleksionim i është ndarë personit për të cilin nuk ka ekzistuar bazë ligjore që të jetë paraqitës i të drejtës, kurse personi i cili ka pasur të drejtë për të, në pajtim me nenin 37 nga ky ligj nuk ka kërkuar transferim me forcë të së drejtës për seleksionim.

(2) Aktvendimi për mbrojtjen e sojit të ri mund të shlyhet për të tërë kohëzgjatjen e mbrojtjes dhe atë me detyrë zyrtare, me propozim të personit të interesuar ose me vendim gjyqësor.

(3) Propozimi për shlyerje e aktvendimit i parashtrohet me shkrim Drejtorisë.

(4) Me propozimin nga paragrafi 2 të këtij neni, paraqitësi është i detyruar t'i paraqesë të gjitha dëshmitë e nevojshme.

(5) Drejtoria është e detyruar që në afat prej pesëmbëdhjetë ditësh nga pranimi i propozimit t'ia paraqesë propozimin bartësit të së drejtës dhe ta thërrasë që të deklaron në afat të përcaktuar i cili nuk mund të jetë më i gjatë se gjashtëdhjetë ditë nga pranimi e njoftimit.

(6) Aktvendimi me të cilin shlyhet aktvendimi për mbrojtjen e sojit të ri regjistrohet në regjistrin e sojeve të reja të mbrojtura dhe shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(7) Nëse vërtetohet se nuk kanë ekzistuar kushtet e parapara në paragrafin 1 të këtij neni, ministri me aktvendim e shlyen aktvendimin e miratuar paraprakisht për mbrojtjen e sojit të ri.

Neni 36

Shlyerja e aktvendimit

Drejtoria e shlyen aktvendimin për mbrojtjen e sojit të ri pa pëlqimin ose kërkesën e palëve nëse vërtetohet se bartësi i të drejtës për seleksionim:

- nuk i ka plotësuar obligimet në pajtim me nenin 44 nga ky ligj ose në pajtim me nenin 7 nga ky ligj soji tashmë nuk është njëformësh ose në pajtim me nenin 8 nga ky ligj soji nuk është i qëndrueshëm;

- me kërkesën me shkrim Drejtorisë në afatin e paraparë nuk ka parashtruar material për shumëzim dhe dokumentacion tjetër për vërtetimin e kultivimit të sojit në pajtim me nenin 44 nga ky ligj;

- me kërkesën me shkrim të Drejtorisë në afatin e paraparë nuk ka parashtruar propozim të ri për emrin e sojit në pajtim me nenin 38 paragrafi 1 nga ky ligj, dhe

- në afatin e paraparë nuk e paguan taksën për kultivimin e vlefshmërisë së të drejtës për seleksionim në pajtim me nenin 43 nga ky ligj.

Neni 37

Bartja e të drejtës për seleksionim

(1) Nëse personi i cili nuk ka pasur të drejtë të parashtrorë fletëparaqitje për mbrojtjen e sojit të ri, ka parashtruar fletëparaqitje ose i është pranuar e drejta për seleksionim, personi i cili ka pasur të drejtë të parashtrorë fletëparaqitje për mbrojtjen e sojit të ri mund të fillojë procedurë që ta bartë të drejtën për seleksionim mbi vete dhe të kërkojë kompensimin e dëmit nga ai person.

(2) Kërkesa nga paragrafi 1 të këtij neni mund të paraqitet ditën e ardhshme pas shpalljes së fletëparaqitjes, por jo më vonë se pesë vjet nga shpallja e fletëparaqitjes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

(3) Nëse e drejta e fituar pa bazë ligjore në pajtim me paragrafin 1 nga ky nen, i është bartur personit të tretë, aktvendimin për bartjen e të drejtës Drejtoria do ta tërheqë me kërkesën e personit i cili ka pasur bazë ligjore.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi 1 të këtij neni mund t'i parashtrohet ankesë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë – Komisioni për zgjidhjen e punëve administrative në shkallën e dytë nga lëmi i bujqësisë, pylltarisë, ekonomisë së ujërave dhe veterinarisë.

Neni 38

Shlyerja e emrit të sojit

(1) Emri i regjistruar i sojit të ri shlyhet nga regjistri i fletëparaqitjeve për mbrojtjen e sojit të ri dhe regjistri i mbrojtjes së sojeve të reja nëse:

- parashtruesi i fletëparaqitjes ose bartësi i të drejtës për seleksionim e kërkon atë, kurse në kërkesën për shlyerjen e emrit të sojit patjetër duhet të theksohen shkaqet për shlyerje dhe propozimi për emrin e ri;

- në mënyrë plotësuese vërtetohet se emri i sojit është e regjistruar dhe përpos ekzistimit të shkaqeve për refuzim në pajtim me nenin 10 nga ky ligj, dhe

- bartësit ose personit tjetër i është e ndaluar ta përdorë, respektivisht ta shfrytëzojë atë emër.

(2) Drejtoria me shkrim e lajmëron parashtruesin e fletëparaqitjes ose bartësin e të drejtës për seleksionim për propozimin ose kërkesën për shlyerjen e emrit të sojit të ri dhe e thërret të parashtrorë propozim për emër të ri në afat prej tre muajsh nga pranimi i kërkesës.

(3) Pas zbatimit të procedurës në pajtim me nenin 30 nga ky ligj, emri i propozuar regjistrohet në regjistrin përkatës dhe shpallet në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", por njëkohësisht emri paraprak shlyhet nga regjistri.

Neni 39

Kthimi në gjendjen paraprake

(1) Nëse parashtruesi i fletëparaqitjes, bartësi i të drejtës për seleksionim ose personi i tretë në procedurën për mbrojtjen e sojit të ri, për shkaqe të arsyeshme në afatin e paraparë nuk i paguan shpenzimet dhe taksat ose nuk i plotëson obligimet tjera ndaj Drejtorisë, për çka i ka humbur të drejtat e veta në pajtim me nenin 36 nga ky ligj, mund të kërkojë kthimin e atyre të drejtave.

(2) Kërkesa parashtrohet në afat prej dy muajsh nga përfundimi i shkaqeve për mospërbushjen, mosshlyerjen ose moszbatimin e obligimeve, por më së voni një vit pas përfundimit të afatit për mospërbushjen, mosshlyerjen dhe moszbatimin e obligimeve.

(3) Kërkesës i bashkëngjitet arsyetimi për mospërbushjen, moszbatimin ose mosshlyerjen e obligimeve, si dhe dëshmi për taksën ose shpenzimet e paguara.

(4) Nëse kërkesa për rikthim në gjendjen e mëparshme pranohet, Drejtoria cakton afat të ri në të cilin duhet të kryhen ose të shlyhen obligimet e pazbatuara, i cili nuk mund të jetë më i gjatë se një vit, duke llogaritur nga dita e pranimit të fletëparaqitjes për pranimin e kërkesës.

(5) Parashtruesi i kërkesës për kthim në gjendjen e mëparshme nuk ka të drejtë të kërkojë kompensim dëmi, nëse në kohën ndërmjet humbjes së të drejtës dhe kthimit të saj, soji i ri i mbrojtur ka qenë lëndë e shfrytëzimit ose e lidhjes së përshfrytëzimit e sojit të ri të mbrojtur.

VI. BARTJA DHE I TË DREJTËS PËR SELEKSIONIM

Neni 40

Marrëveshja për bartjen e të drejtës për seleksionim

(1) Bartësi i të drejtës për seleksionim plotën tërësi ose pjesërisht mund t'ia bartë të drejtën për seleksionim personit tjetër.

(2) Personi i cili ka të drejtë të parashtrorë fletëparaqitje, respektivisht parashtruesi i fletëparaqitjes të drejtën për parashtrimin e fletëparaqitjes për mbrojtjen e sojit të ri ose të drejtat nga fletëparaqitja e parashtruar për mbrojtjen e sojit të ri mund t'ia bartë personit tjetër.

(3) Marrëveshja për bartjen e të drejtës për seleksionim patjetër duhet të jetë me shkrim dhe me nënshkrimet nga palëve në marrëveshje duhet të jenë të verifikuara te noteri.

(4) Marrëveshja nga paragrafi 3 të këtij neni regjistrohet në regjistrin përkatës i cili mbahet në Drejtori.

(5) Marrëveshja nga paragrafi 3 të këtij neni e cila nuk e formuluar me shkrim dhe nuk është e verifikuar te noteri nuk prodhon veprim juridik.

(6) Marrëveshja për bartjen e të drejtës për seleksionim që nuk është regjistruar në regjistrin përkatës nga neni 21 të këtij ligji nuk prodhon veprim ndaj personave të tretë.

Neni 41

Marrëveshja për licencë

(1) Bartësi i të drejtës për seleksionim me marrëveshjen për licencë të tërësishme ose të pjesshme mund t'ia bartë drejtën për seleksionim për shfrytëzim ekonomik të sojit të ri të mbrojtur personit të tretë. Marrëveshja për licencë patjetër duhet të e formuluar me shkrim.

(2) Nëse bartës të së drejtës për seleksionim janë më tepër persona, për lidhjen e marrëveshjes për licencë nevojitet pëlqimi i të gjithë atyre personave.

(3) Nëse nuk ekziston pajtueshmëri për lidhjen e marrëveshjes për licencë nga paragrafi 2 të këtij neni për kalimin e të drejtës për seleksionim në shfrytëzim, zbatohen dispozitat nga pronësia.

(4) Marrëveshja për licencë e cila nuk është formuluar me shkrim nuk prodhon veprim juridik.

(5) Marrëveshja për licencë, me kërkesën e njëres nga palët në marrëveshje, regjistrohet në regjistrin përkatës i cili mbahet në Drejtori.

(6) Marrëveshja për licencë e cila nuk është regjistruar në regjistrin përkatës nga neni 21 të këtij neni nuk prodhon veprim juridik ndaj personave të tretë.

Neni 42

Përmbajtja e marrëveshjes për licencën e detyrueshme dhe ndarja e licencës së detyrueshme

(1) Marrëveshja për licencë duhet të përmbajë dispozita për: lëndën, kohëzgjatjen e licencës, vëllimin e licencës, caktim se a është licenca ekskluzive, si dhe gjatësia e dëmshpërblimit për shfrytëzimin e së drejtës seleksionuese, nëse dëmshpërblimi është I kontraktuar.

(2) Në marrëveshjen për licencë e pavlefshme është çdo dispozitë me të cilën shfrytëzuesit të licencës i përcaktohen përkufizime, të cilat nuk dalin nga e drejta për seleksionim që është lëndë e marrëveshjes ose që nevojitet për mbrojtjen e asaj të drejte.

(3) Nëse ekziston interes publik, kurse soji i mbrojtur ri ekonomik nuk shfrytëzohet ose nuk shfrytëzohet në mënyrë të mjaftueshme nga bartësi i të drejtës për seleksionim ose me autorizimin e tij nga persona të tjerë dhe nuk ekziston interes për lidhjen e marrëveshjes për bartjen e të drejtës personit tjetër për shkak të shfrytëzimit ose parashtron kushte të paarsyeshme për bartjen e kësaj të drejte, mund t'i ndahet licencë e detyrueshme personit tjetër.

(4) Licenca e detyrueshme mund t'i ndahet vetëm personit i cili do të dëshmojë se disponon me material për shumëzim, si dhe me kushte profesionale, teknike dhe financiare për shfrytëzimin e të drejtës për seleksionim.

(5) Licenca e detyrueshme nuk do të ndahet nëse bartësi i të drejtës për seleksionim dëshmon se ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për mosshfrytëzimin ose shfrytëzimin e pamjaftueshëm për mbrojtjen e sojit të ri.

(6) Licenca e detyrueshme nuk do të ndahet nëse nga dita e ndarjes të së drejtës për seleksionim deri në ditën e parashtrimit të kërkesës për ndarjen e licencës së detyrueshme, nuk kanë kaluar së paku tre vjet.

(7) Me licencën e detyrueshme, vetëm bartësi i licencës fiton të drejtën për kryerjen e tërësishme ose të pjesshme të veprimeve nga neni 15 i këtij ligji, për shkak të furnizimit të tregut të vendit.

(8) Licenca e detyrueshme mund të ndahet për një periudhë së paku tre vjetësh, por jo më shumë se pesë vjet.

(9) Licenca e detyrueshme mund të vazhdohet nëse gjatë rikontrollimit të kushteve nga paragrafi 1 të këtij neni vërtetohet se ende ekzistojnë shkaqe për ndarjen e licencës së detyrueshme. Pas kërkimit për ndarjen, respektivisht vazhdimin e licencës së detyrueshme vendos Drejtoria.

(10) Para marrjes së aktvendimit për dhënien e licencës së detyrueshme, Drejtoria mund të kërkon mendimet nga shoqatat e interesuara.

(11) Në rast të ndarjes së licencës së detyrueshme pronarit të së drejtës për seleksionim i takon kompensim përkatës.

(12) Bartësi i të drejtës për seleksionim në marrëveshje me personin të cilit i është ndarë licenca e detyrueshme, e përcakton lartësinë e kompensimit nga paragrafi 11 të këtij neni.

(13) Nëse nuk arrihet marrëveshje për lartësinë e kompensimit nga paragrafi 12 të këtij neni, të njëjtën e cakton Drejtoria në varshmëri nga lloji dhe soji i kategorisë së materialit faror.

(14) Drejtoria në bazë të licencës së detyrueshme, mund të kërkojë nga bartësi i të drejtës për seleksionim që bartësit të licencës së detyrueshme t'i sigurojë sasi të mjaftueshme të materialit faror për shumëzimin dhe shfrytëzimin e sojit. Për materialin për shumëzim dhe shfrytëzim bartësi i të drejtës merr kompensim përkatës nga bartësi i licencës së detyrueshme në varshmëri nga lloji dhe soji i kategorisë së materialit faror.

(15) Gjatë licencës së detyrueshme, bartësi i të drejtës për seleksionim mund të kërkojë nga institucioni profesional, i autorizuar për kryerjen e kontrollit ndaj prodhimit të materialit për shumëzim, të dhëna për prodhimin e materialit për shumëzimin e sojit të mbrojtur.

VII. DETYRIMET E BARTËSIT TË SË DREJTËS PËR SELEKSIONIM

Neni 43

Mjetet për kryerjen e aktiviteteve për ruajtjen e të drejtës për seleksionim

(1) Për financimin e zbatimit të kontrollit krahasues dhe ruajtjen e mostrave përfundimtare në Gjen Bankë, mjetet sigurohen në pajtim me Programin vjetor për mbrojtjen e sojeve të reja.

(2) Krahas mjeteve nga paragrafi 1 të këtij neni për mbajtjen e të drejtës për seleksionim, mjetet sigurohen dhe nga kompensimi të cilin e paguan bartësi i të drejtës për seleksionim.

(3) Kompensimi nga paragrafi 2 të këtij neni paguhet në fillimin e vitit kalendarik, më së voni deri më 31 janar.

(4) Afati nga paragrafi 3 të këtij neni me kërkesë të arsyetuar të bartësit të së drejtës për seleksionim, mund të vazhdohet deri në gjashtë muaj nga dërgimi në rregull i lajmërimit.

(5) Nëse dhe pas kalimit të afatit plotësues nga paragrafi 3 të këtij neni, kompensimi për mbajtjen e të drejtës për seleksionim nuk është paguar, e drejta ndërpritet të vlejë.

(6) Lartësinë e kompensimit nga paragrafi 2 të këtij neni e përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit të Financave në varshmëri nga lloji dhe soji i bimës dhe kategoria e materialit faror dhe të njëjtat janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

Neni 44

Kultivimi i sojit të mbrojtur

(1) Derisa zgjat mbrojtja e sojit të ri, bartësi i të drejtës për seleksionim është i obliguar që ta kultivojë sojin e mbrojtur, përkatësisht t'i ruajë vetitë e tij trashëguese të pandryshuara.

(2) Me kërkesën e Drejtorisë, bartësi i të drejtës për seleksionim doemos duhet t'i sigurojë Drejtorisë dokumente dhe material për shumëzim të nevojshme për kontrollin e kultivimit të sojit.

(3) Nëse me kontrollin konstatohet se bartësi i të drejtës për seleksionim nuk e kultivon sojin, Drejtoria fillon procedurën për ndërprejen, përkatësisht për shlyerjen e kësaj të drejte për seleksionim.

Neni 45
Mostra e mbrojtur

(1) Bartësi i të drejtës për seleksionim, doemos duhet që në afatin e paraparë t'i dërgojë Drejtorisë mostrë të mbrojtur të materialit faror për shumëzimin e sojit të ri të mbrojtur për:

- përtëritjen e mostrës së mbrojtur;
- kryerjen e kontrolleve krahasuese me sojet tjera të cilat janë në procedurën e mbrojtjes, dhe
- ruajtjen në Gen Bankë.

(2) Drejtoria mund ta autorizojë bartësin e të drejtës për seleksionim që vetë ta ruajë dhe përtërijë mostrën e mbrojtur të materialit për shumëzim, nëse ka kushte përkatëse për ruajtje.

Neni 46
E drejta për informim gjatë cenimit të së drejtës

(1) Nëse pa marrëveshje, përkatësisht në kundërshtim me marrëveshjen me bartësin e të drejtës për seleksionim, personi e shfrytëzon ekonomikisht dhe prodhon material për shumëzim nga soji i ri i mbrojtur, është i obliguar që me kërkesën e bartësit të së drejtës t'i ofrojë të gjitha të dhënat e nevojshme.

(2) Nëse të dhënat nuk jepen vullnetarisht, bartësi i të drejtës për seleksionim mund të kërkojë nga Drejtoria të marrë aktvendim me të cilin i urdhëron kundërvajtësit që t'i paraqesë të dhënat që kërkohe.

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi 2 të këtij neni mund t'i paraqitet ankesë ministrit.

(4) Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.

VIII. MBROJTJA GJYQËSORE

Neni 47
Padia për kompensimin e dëmit

(1) Personi i cili e ka cenuar të drejtën nga soji i paraqitur, përkatësisht soji i ri i mbrojtur është përgjegjës për dëmin sipas dispozitave për kompensimin e dëmit.

(2) Personi, të drejtat e të cilit janë cenuar, përveç kompensimit të dëmit, mund të kërkojë që personi i cili i ka cenuar të drejta t'i ndalojë cenimin e mëtejshëm të të drejtave.

(3) Shkelje e të drejtës për seleksionim është çdo shfrytëzim ekonomik i paautorizuar i sojit të ri të mbrojtur, përkatësisht prodhimit, përpunimit, lëshimit në treg, eksportit ose importit, pa pajtimin paraprak të bartësit të së drejtës për seleksionim të sojit të ri të mbrojtur.

Neni 48
Padia për cenimin e të drejtës për seleksionim

(1) Padi për shkak të shkeljes të së drejtës për seleksionim mund të paraqitet në afat prej tri vjetësh nga dita kur paditësi ka kuptuar për kundërvajtësin, përkatësisht për kundërvajtjen. Pas kalimit të pesë vjetëve kur është bërë shkelja nuk mund të paraqitet padi.

(2) Padia nga paragrafi 1 i këtij neni i paraqitet organit kompetent.

IX. MBIKËQYRJA

Neni 49
Krahasimi

Mbikëqyrjen ndaj zbatimit të dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji bën Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 50
Mbikëqyrja e inspektorit të bujqësisë

(1) Mbikëqyrjen ndaj zbatimit të dispozitave nga neni 11, 15, 16 dhe 46 të këtij ligji e bën Inspektorati shtetëror për bujqësi, nëpërmjet inspektorëve shtetërorë për bujqësi, kurse në kalimet kufitare inspektorët fitosanitarë.

(2) Kur gjatë kryerjes së mbikëqyrjes dyshohet me arsye se është bërë kundërvajtje, inspektori shtetëror i bujqësisë i konfiskon përkohësisht sendet që janë përdorë ose janë dedikuar për kundërvajtjen ose kanë ndodhur me kundërvajtjen.

(3) Inspektori shtetëror për bujqësi i dorëzon sendet të cilat i ka konfiskuar përkohësisht menjëherë me propozimin për mbajtjen e procedurës për kundërvajtje.

Neni 51
Mbikëqyrja e inspektorit fitosanitar

(1) Nëse pronari i të drejtës për seleksionim thekson mundësinë se me eksportin e materialit të caktuar të sojit të ri të mbrojtur nga Republika e Maqedonisë, e drejta e tij për seleksionim mund t shkelet, inspektori fitosanitar në kufi mund të përcaktojë që:

- pronari ose përfaqësuesi i tij mund ta kontrollojë atë material;
- materiali të konfiskohet, të tërhiqet nga tregu dhe të magazinohet.

(2) Në propozimin nga paragrafi 1 të këtij neni, bartësi i të drejtës për seleksionim duhet t'i dorëzojë inspektorit fitosanitar përshkrimin më të afërt të materialit për sojin e ri të mbrojtur, të dhëna të kënaqshme për të drejtën për seleksionim dhe për shkeljen e tij të mundshme.

(3) Me kërkesën e inspektorit fitosanitar, pronari doemos duhet të deponojë kapar për dëmin eventuale, i cili do të ndodhte me këto masa.

(4) Inspektori fitosanitar për masat e zbatuara e informon menjëherë eksportuesin, përkatësisht importuesin ose pranuesin e materialit faror të soji të ri të mbrojtur, nëse është fjala për importin e materialit faror të sojit të ri të mbrojtur në Republikën e Maqedonisë;

(5) Inspektori fitosanitar i pezullon masat e ndërmarra, nëse bartësi i të drejtës për seleksionim në afat prej tetë ditësh nuk paraqet padi.

X. DISPOZITAT PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 52
Gjobat

(1) Gjobë në shumë prej 3 000 deri në 5 000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje do t'i kumtojë personit juridik, nëse:

- pa lejen e pronarit të së drejtës për seleksionim prodhon ose shumëzon material faror ose përgatit material nga soji i mbrojtur për shumëzim (neni 15, paragrafi 1 dhe 2),
- lëshon në treg, importon ose eksporton material faror nga soji i ri i mbrojtur pa i plotësuar kushtet në pajtim me kushtet e këtij ligji (neni 14, 15, 16, 17 dhe 18),

(2) Gjobë në shumë prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlerë në denarë për kundërvajtjen nga paragrafi 1 të këtij neni do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(3) Gjobë në shumë prej 200 deri në 800 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtjen nga paragrafi 1 të këtij neni do t'i kumtojë edhe personit fizik.

Neni 53
Gjobat

(1) Gjobë në shumë prej 1 000 deri në 3 000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje do t'i kumtohet personit juridik, nëse:

- në kundërshtim me neni 11 paragrafi 1 të këtij ligji lëshon në treg material faror nga soji i ri i mbrojtur, nëse me këtë rast nuk është theksuar emri i regjistruar i sojit ose emri nuk është theksuar në mënyrë të drejtë,

- në kundërshtim me nenin 11 paragrafi 5 i këtij ligji përdor emër sipas këtij ligji të sojit të ri të mbrojtur ose emër i cili mund të zëvendësohet me ndonjë soj tjetër të llojit të njëjtë ose të ngjashëm,

- nëse në kundërshtim me nenin 16 paragrafi 3 të këtij neni, përkatësisht neni 46 të këtij ligji nuk ia jep pronarit të dhënat e kërkuara.

(2) Gjobë në shumë prej 200 deri në 500 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtjen nga paragrafi 1 të këtij neni do t'i kumtohet edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(3) Gjobë në shumë prej 300 deri në 500 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtjen nga paragrafi 1 të këtij neni do t'i kumtojë edhe personit fizik.

XI. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 54

Harmonizimi i punës

(1) E drejta për seleksionimin e sojit që ka qenë e mbrojtur deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji, vlen deri në kalimin e afatit të së drejtës së fituar për seleksionim.

(2) E drejta për seleksionimin e sojit nga paragrafi 1 i këtij neni, mund të shlyhet ose të pushojë para kalimit të afatit për vlefshmëri vetëm nëse vërtetohet se gjatë ndarjes së këtyre të drejtave nuk kanë qenë të plotësuar kushtet sa i përket dallimit, njëtrajtshmërisë dhe stabilitetit.

Neni 55

Pushimi i vlefshmërisë së ligjit paraprak

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, pushojnë të vlejné dispozitat nga neni 61 deri në 85 të "Ligjit për materialin faror, materialin për mbjelljen dhe materialin për shumëzimin, njohjen, lejimin dhe mbrojtjen e sojit ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 41/2000).

Neni 56

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1052.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЈА НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА СО ОПШТЕСТВЕН КАПИТАЛ

Се прогласува Законот за изменување на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2884/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТРАНСФОРМАЦИЈА НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА СО ОПШТЕСТВЕН КАПИТАЛ

Член 1

Во Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал ("Службен весник на Република Македонија" број 38/93, 21/98, 25/99, 39/99, 81/99, 49/2000, 6/2002, 31/2003, 38/2004 и 35/2006), насловот на ДЕЛОТ IX "КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи: IX "ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 2

Во членот 101 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:".

Член 3

Во членот 101 ставот 2 се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице:".

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR TRANSFORMIMIN E NDËRMARRJEVE ME KAPITAL SHOQËROR

Neni 1

Në Ligjin për transformimin e ndërmarrjeve me kapital shoqëror ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 38/93, 21/98, 25/99, 39/99, 81/99, 49/2000, 06/2002, 31/2003, 38/2004 dhe 35/2006) titulli i PJESËS IX. "DISPOZITA NDËSHKUESE" ndryshohet si vijon: IX "DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE".

Neni 2

Në nenin 101 paragrafi 1, fjala hyrëse ndryshon si vijon: "Gjobë në shumë prej 3 000 deri 5 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:"

Neni 3

Në nenin 101 paragrafi 2 ndryshon si vijon: "Gjobë në shumë prej 1 000 deri 2 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtjet nga paragrafi 1 të këtij neni personit përgjegjës në personin juridik."

Neni 4

Ky ligj hynë në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1053.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА МЕТРОЛОГИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за метрологија,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2885/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА МЕТРОЛОГИЈАТА

Член 1

Во Законот за метрологија ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2002), насловот на Главата XI "КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи: "XI ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 2

Во членот 45 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на правното лице, ако:".

Ставовите 2 и 3 се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 точки 2, 7, 8 и 12 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и посебна прекршочна мерка одземање на мерилата со кои е сторен прекршокот."

Член 3

Во членот 46 ставовите 1 и 2 се менуваат и гласат:
"Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице за дејствијата од членот 2 став 1 точки 1, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 на овој закон.

Покрај глобата од членот 2 став 1 точки 2, 7, 8 и 12 на овој закон надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и посебна прекршочна мерка одземање на мерилата со кои е сторен прекршокот."

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR METROLOGJI

Neni 1

Në Ligjin për metrologji ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 55/2002), titulli i kreut XI. "DISPOZITA NDËSHKUESE" ndryshohet si vijon: "XI. DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE".

Neni 2

Në neni 45 paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 3 000 deri 5 000 euro me kundërvlerë në denarë, gjykata kompetente do t'i kumtojë për kundërvajtje personit fizik, nëse:"

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 2 000 deri 3 000 euro me kundërvlerë në denarë, gjykata kompetente do t'i kumtojë personit përgjegjës në personin juridik për kundërvajtjen e kryer nga paragrafi 1 i këtij neni".

Paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Krahas gjobës nga paragrafi 1, pikat 2, 7, 8 dhe 12 të këtij neni, gjykata kompetente do t'i kumtojë personit fizik edhe masë të veçantë për kundërvajtje - marrje të matësve me të cilët është bërë kundërvajtja".

Neni 3

Në nenin 46 paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 500 deri 1 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik për veprimet nga neni 2 paragrafi 1, pikat 1, 7, 8, 9, 10, 11 dhe 12 të këtij ligji."

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Krahas gjobës nga neni 2 paragrafi 1 pikat 2, 7, 8 dhe 12 të këtij ligji, gjykata kompetente do t'i kumtojë personit juridik edhe masë të veçantë për kundërvajtje - marrje të matësve me të cilët është bërë kundërvajtja".

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1054.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на природата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2893/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА

Член 1

Во Законот за заштита на природата ("Службен весник на Република Македонија" број 67/2004 и 14/2006), во членот 6 точката 5 се менува и гласи:

"5. **Предел** е област (топографски дефинирана територија) која ја доживува населението и чии карактеристики се резултат на акцијата и интеракцијата на природните и/или човековите фактори, или зона која локално население и посетителите ја доживуваат според визуелните карактеристики што се резултат на природни или културни фактори. Пределот ги рефлектира промените кои се случиле и/или се случуваат како резултат на природни сили или човекови активности во кои се опфатени културните и природните компоненти заедно;".

Точката 11 се менува и гласи:

"11. **Заштита на природата** е трајно зачувување на природните ресурси, генофондот и природните услови на животот кои се од егзистенцијално значење за опстанокот на човекот и за задоволување на неговите економски, здравствени, рекреативни, научни и културни потреби;".

Точката 16 се менува и гласи:

"16. **Состојба на зачуваност на природното живеалиште** е збир од фактори што дејствуваат на природното живеалиште и на неговите типични видови кои би можеле да влијаат на неговата долгорочна природна распространетост, структурата и неговите функции, како и на долгорочниот опстанок на типичните видови. Состојбата на зачуваност на едно природно живеалиште е поволна кога:

- природното распространување на дадениот тип живеалиште и подрачјата што ги опфаќа во рамките на тоа распространување се стабилни или се зголемуваат,

- се одликува со специфична структура и специфични функции што се неопходни за неговото долгорочно одржување и кога е реално (веројатно) дека специфичната структура и функции ќе продолжат да постојат и во догледна иднина и

- состојбата на зачуваност на неговите карактеристични видови е поволна;"

По точката 49 се додаваат десет нови точки 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 и 59, кои гласат:

"50. **Заштитено подрачје** претставува географски одредена површина, издвоена или прогласена од надлежен орган за да се управува со него во смисла на постигнување на специфични цели на заштита и зачувување, односно место кое е подложено на правен или управен режим на заштита наменет за зачувување и унапредување на видовите кои во него живеат;

51. **Зачувување на природата** е секоја постапка која се врши заради одржување и подобрување на состојбата на зачувувањето на биолошката и пределската разновидност, вклучувајќи и преземање на мерки за спречување и ублажување на дејствувањата на факторите кои непосредно ги загрозуваат видовите и живеалиштата, обично по пат на забрани и ограничувања;

52. **Ревалоризација** е стручно и научно проценување на вредностите на природното наследство во функција на потврдување, проширување, зајакнување или намалување на досегот и дејството на заштита, вклучувајќи го изземањето или престанувањето на заштитата;

53. **Живеалиште на видот** е средина дефинирана со специфични абиотички и биотички фактори на кои е изложен видот во секоја фаза од неговиот биолошки циклус;

54. **Природни вредности** се делови на живата и неживата природа кои поради своите научни, естетски, здравствени и други значења, културна, образовно-воспитна и туристичко-рекреативна функција се под посебна заштита на државата;

55. **Состојба на зачуваност на видот** е збир од фактори што дејствуваат врз предметниот вид кои влијаат на долгорочната распространетост и изобилството на неговите популации. Состојбата на зачуваност на видот се смета за поволна кога:

- податоците за динамиката на популацијата на предметниот вид укажуваат дека тој се одржува на долгорочна основа како компонента способна за живот на своите природни живеалишта,

- природниот опсег на видот не е намален и веројатно нема да се намали во догледна иднина и

- постои, а веројатно ќе продолжи да постои, доволно големо живеалиште за одржување на неговите популации на долгорочна основа;

56. **Инвазивен вид** е вид кој се вселува и надвладува во одреден екосистем на штета на друг вид често како резултат на манипулација со животната средина;

57. **Примерок** е секое живо или мртво самоникнато растение и габа или диво животно, некои нивни делови, развојни облици, или од нив добиени препознатливи производи, односно деривати;

58. **Засегнат вид** е вид во чиј природен ареал сè уште постојат доволен број единки, но поради намалување на нивната бројност (густината на популацијата) тој е исклучен во една од трите категории: загрозен вид од истребување, загрозен или ранлив вид и

59. **Спелеолошки објекти** се природно формирани празнини подолги од пет метри во кои може да влезе човек, а димензиите на влезот се помали од длабочината или од должината на објектот (пештери, понори, пропасти и друго)."

Член 2

Во членот 10 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Забраната за движење на сите видови патишта, уредени патеки и полигони за возење во заштитените подрачја се уредува со одлука за режим на движење која ја донесуваат субјектите задолжени за управување со заштитеното подрачје."

Член 3

Во членот 18 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

"(4) За планирани активности во природата за кои не се спроведува постапка за оценка на влијанието врз животната средина, правните или физичките лица кои вршат дејност или активности се должни да изготват елаборат за заштита на животната средина со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведувањето на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот, согласно со Законот за животната средина."

Член 4

По членот 21 се додаваат нов наслов и нов член 21-а, кои гласат:

"Заштита и зачувување на диви видови

Член 21 -а

(1) Поволна состојба на зачуваност на дивите видови се обезбедува преку заштита на нивните живеалишта и мерки за заштита за одделни видови согласно со одредбите од овој закон.

(2) Јавни патишта, улици или градби кои поминуваат преку познати преселни (миграциски) патишта на диви видови животни, се градат на начин со кој ќе се овозможи сигурно преминување на дивите видови животни.

(3) Изградените премини со кои се осигурува сигурно и непречено преминување на дивите животински видови, уживаат заштита како природни вредности.

(4) Мерките на заштита, начините на градење и одржување на премините од ставот (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштита на природата во согласност со органот кој раководи со работите од областа на транспортот и врските.

(5) Електричните водови, техничките компоненти на водовите и ветерниците за производство на електрична енергија се изведуваат на начин со кој не се загрозуваат птиците и лилјациите од струен удар и механички повреди и/или убивања.

(6) Одредбите од ставот (5) на овој член не се однесуваат на горните водови на железниците."

Член 5

Насловот пред членот 23 и членот 23 се менуваат и гласат:

"Собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни и нивни делови

Член 23

(1) Собирањето на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни и нивни делови се врши по претходна дозвола од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(2) Отстрелот на диви животни се врши врз основа на претходно добиена дозвола од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на ловството, а врз основа на претходно прибавено мислење од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(3) Собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивните делови на земјоделско или шумско земјиште кое е во приватна сопственост може да се врши само со одобрение од сопственикот на тоа земјиште или шума и врз основа на дозволата од ставот (1) на овој член.

(4) Собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови на шумско земјиште или шума која е во државна сопственост се врши во согласност со овој закон и прописите кои се однесуваат на шумите.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ги пропишува формата и содржината на барањето, како и формата и содржината и начинот и постапката на издавање на дозволата за собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни и нивни делови.

(6) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата ја пропишува висината на надоместокот за собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни и нивни делови.

(7) Определувањето на висината на надоместокот од ставот (6) на овој член се врши врз основа на видот кој се собира, целта за која се собира и комерцијалната вредност на видот.

(8) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата води евиденција на издадените дозволи за собирање од ставот (1) на овој член.

(9) Лицата кои добиле дозвола за собирање од ставот (1) на овој член заради комерцијални цели се должни секоја година на крајот од јануари во тековната година да поднесат извештај за продадените или извезените количини за претходната година.

(10) Собирање на засегнати и заштитени видови растенија, габи, животни и нивни делови на територијата на заштитено подрачје е забрането доколку со планот за управување на заштитеното подрачје поинаку не е предвидено.

(11) Доколку со планот за управување со заштитено подрачје не е забрането собирање на засегнати и заштитени видови растенија, габи, животни и нивните делови тогаш органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата ја издава дозволата за собирање од ставот (1) на овој член во согласност со овој закон.

(12) Собирање на засегнати и заштитени диви видови од природните живеалишта заради вештачко одгледување (на плантажи, расадници и други облици на одгледување), правните и физичките лица можат да вршат по добивање на дозвола за собирање од ставот (1) на овој член."

Член 6

По членот 23 се додаваат нов наслов и нов член 23-а, кои гласат:

"Услови за собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни и нивни делови

Член 23 - а

(1) При собирањето на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови особено се води сметка видовите да се собираат во оптимална фаза на нивниот развој, при собирањето да не се оштетуваат подземните и репродуктивните органи, да се собираат во количини кои не ја загрозуваат бројноста на популацијата на видовите на подрачјето на кое се собираат, да се води сметка собирањето да се врши од подрачја кај кои степенот на загаденост е на оптимално ниво, како и да се води сметка да се преземаат други мерки и/или собирањето да се врши со средства кои не ја загрозуваат состојбата на дивите видови.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата ги пропишува поблиските услови за начинот и времето на собирање, количината и целите на собирање и употреба, типовите на подрачја од кои можат да се собираат засегнатите и заштитените диви видови растенија, габи, животни и нивни делови, како и пропишува трајни и привремени забрани за собирање на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови.

(3) Вкупната количина на засегнатите и заштитените диви видови растенија, габи, животни и нивни делови кои се собираат во комерцијални цели се утврдува врз основа на претходна оценка на состојбата на видовите и мислење добиено од научни и стручни организации за густината на популацијата на засегнатите видови во природните живеалишта секоја година."

Член 7

Во членот 27 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

"(4) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата, во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството, а по претходно мислење од Националниот совет за заштита на природата ги пропишува формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член, како и потребната документација што треба да се приложи кон барањето."

Член 8

Во Главата II, 2.1.4 насловот на Главата се менува и гласи: "Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи и животни".

Член 9

Насловот на членот 29 и членот 29 се менуваат и гласат:

"Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови

Член 29

(1) Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови заштитени врз основа на меѓународни договори ратификувани од Република Македонија, се врши на начин, под услови и по постапка определени со овој закон и во согласност со ратификуваните меѓународни договори.

(2) Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови претставува секој увоз во Република Македонија, извоз, транзит и/или повторен извоз што произлегува од увозот, користењето, движењето и преносот на сопственоста во Република Македонија и во државата во која се извезува видот.

(3) Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови опфаќа промет со живи или мртви примероци, некој нивен дел или дериват, како и производ добиен со преработка на засегнат и заштитен див вид."

Член 10

Насловот на членот 30 и членот 30 се менуваат и гласат:

"Дозвола, односно сертификат за промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови

Член 30

(1) Промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови се врши само по претходна дозвола за промет или сертификат за увоз и/или извоз и/или транзит и/или повторен извоз (во натамошниот текст: дозвола или сертификат) издадена од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(2) Формата и содржината на образецот за барање за издавање на дозволата и сертификатот од ставот (1) на овој член, видот, формата и содржината на образецот на дозволата и на сертификатот, како и потребната документација која се приложува кон барањето, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(3) Владата на Република Македонија на предлог од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ја пропишува листата на меѓународно засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови усогласена со меѓународниот договор ратификуван од Република Македонија чиј промет се регулира со сертификат за промет од ставот (1) на овој член.

(4) Владата на Република Македонија на предлог од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата, заради заштита на биолошката разновидност на подрачјето на Европа, утврдува листа на дивите видови растенија, габи, животни и нивни делови кои се прогласени за засегнати и/или заштитени на ниво на Европската унија или во други европски земји чиј промет се регулира со дозволата од ставот (1) на овој член.

(5) Владата на Република Македонија на предлог од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата, заради заштита на биолошката разновидност во Република Македонија утврдува листа на дивите видови растенија, габи, животни и нивни делови чиј промет се регулира со дозволата од ставот (1) на овој член.

(6) Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ги пропишува начинот и постапката за издавање на дозволата, односно сертификатот, како и видот на дозволата и сертификатот од ставот (1) на овој член кој се употребува при прометот.

(7) Владата на Република Македонија со актот донесен врз основа на ставот (6) од овој член ги определува граничните премини преку кои може да се врши прометот со засегнати и заштитени диви видови растенија и животни."

Член 11

Насловот на членот 31 и членот 31 се менуваат и гласат:

"Постапка за издавање на дозвола односно сертификат за промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови

Член 31

(1) Забрането е вршење на увоз/извоз/транзит и/или повторен извоз (во натамошниот текст: промет) во/низ/од Република Македонија на засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови без дозвола или сертификат на начин и во постапка утврдена согласно со членот 30 од овој закон.

(2) Надлежниот орган за вршење на царински работи е должен да утврди дали прометот со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови се врши врз основа на издадена дозвола или сертификат.

(3) Доколку царинскиот орган утврди дека прометот се врши без потребна дозвола или сертификат и/или други документи пропишани со овој закон, или пак се сомнева во точноста на податоците во дозволата, односно сертификатот или другите документи, е должен да ја одземе и/или запленети пратката со видови сè до завршување на постапката.

(4) Во случаите од ставот (3) на овој член царинскиот орган издава потврда и е должен за тоа веднаш да го известат органот надлежен за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата и Државниот инспекторат за животна средина на начин утврден со актот донесен врз основа на ставот (8) од овој член, а одземената, односно заплнетата пратка со примероците да ја предаде на чување на:

- овластени депозитари на конфискувани видови,
- научни и стручни организации и/или

- да ја остави на чување на царинскиот декларант или примателот, односно испраќачот со забрана за располагање.

(5) Во случаите од ставот (4) на овој член органот надлежен за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата одлучува за привремено или трајно згрижување на одземените, односно заплнетите примероци согласно со меѓународните ратификувани договори и позитивните прописи во Република Македонија.

(6) Кога видовите се одземени или заплнети настанатите трошоци поврзани со храна, сместување, превоз, враќање и други трошоци поврзани со постапката на одземање или заплenuвање е должен да ги намира царинскиот декларант или примателот. Доколку не е утврден царински декларант или примател, трошоците е должен да ги намира испраќачот, превозникот или нарачувачот.

(7) Органот надлежен за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата води список на овластени депозитари на конфискувани видови при недозволена трговија.

(8) Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата поблиску го уредува начинот на постапување при промет со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови од страна на царинските органи, другите надлежни органи и служби на граничните премини и научните и стручните установи, како и на овластените депозитари на конфискуваните примероци при недозволен промет.

(9) Како овластен депозитар од ставот (4) на овој член може да биде правно и физичко лице кое има обезбедено простор за чување на примерокот и вработено најмалку едно лице со висока стручна спрема од областа на биолошките науки.

(10) Поблиските условите кои треба да ги исполнуваат овластените депозитари на одземени или заплнети примероци ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење

на работите од областа на природата во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на ветеринарните работи."

Член 12

По членот 31 се додаваат два нови члена 31-а и 31-б, кои гласат:

"Исклучоци

Член 31 -а

(1) Не е дозволен промет, односно купување, понуда заради купување, стекнување заради комерцијални намени, прикажување во јавноста во комерцијални цели, користење заради комерцијална добивка и продажба и чување заради продажба на примероци од строго заштитени видови.

(2) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата може, врз основа на испитување на секој случај поединечно, да направи исклучок од ставот (1) на овој член, доколку примероците:

1) биле стекнати или внесени во државата пред да почнат да важат одредбите од Конвенцијата за меѓународна трговија со загрозени видови на дива фауна и флора или друг ратификуван меѓународен договор;

2) се обработени примероци што биле стекнати пред повеќе од 50 години;

3) се внесени во Република Македонија во согласност со овој закон и прописите кои произлегуваат од него и се користат за цели кои не го загрозуваат нивниот опстанок;

4) се примероци од животински видови родени и одгледани во заробеништво или вештачки размножени примероци од растителни видови или делови или деривати од вакви примероци;

5) се потребни поради напредок на науката или за суштински биомедицински намени, во случај кога е докажано дека предметниот вид е единствениот вид што е погоден за тие намени и кога не постојат примероци од видот родени и одгледувани во заробеништво;

6) се наменети за одгледување или за размножување, со што ќе се зголемат придобивките за зачувување на засегнатиот вид;

7) имаат истражувачки или образовни намени чија што цел е заштита или зачувувањето на видовите или

8) потекнуваат од држава и се земени од дивината во согласност со важечкото законодавство во таа држава.

(3) По исклучок, може да се врши промет со примероци од строго заштитени видови растенија вештачки размножени и животни одгледани во заробеништво, од страна на научните институции, зоолошките и ботаничките градини, исклучиво за научно-истражувачки цели.

Надоместоци

Член 31 -б

(1) Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата ги пропишува видовите и висината на трошоците за издавање на дозволи и сертификатот од членот 30 став (1) на овој закон со засегнати и заштитени диви видови растенија, габи, животни и нивни делови.

(2) Трошоците од ставот (1) на овој член се определуваат врз основа на реалните трошоци кои ги сноси органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата кои настануваат како резултат на постапката за издавање на дозволи, односно сертификати за промет, вклучувајќи ги и трошоците што ги имаат царинските органи, дру-

гите надлежни органи и служби на граничните премини и овластените научни и стручни установи, како и трошоците на овластените депозитари на конфискуваните видови при недозволен промет."

Член 13

Во членот 34 став (1) во воведната реченица зборот "загрозеност" за заменува со зборот "засегнатост".

Во ставовите (2) и (3) зборот "загрозените" се заменува со зборот "засегнатите".

Член 14

Во членот 35 ставови (1), (2) и (4) зборот "загрозените" се заменува со зборот "засегнатите".

Во ставот (3) зборот "загрозеноста" се заменува со зборот "засегнатоста", а по зборовите: "Република Македонија" се додаваат зборовите: "вклучувајќи ги и заштитените видови на ниво на Европска унија".

Во ставот (5) зборот "загрозен" се заменува со зборот "засегнат".

Член 15

Во членот 36 во насловот на членот и во ставовите (2) и (3) зборот "загрозените" се заменува со зборот "засегнатите".

Член 16

Во членот 37 став (1) точка 3 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: "вклучувајќи ги и заштитените видови на ниво на Европската унија и".

По точката 3 се додава нова точка 4, која гласи:

"4) видови кои се чувствителни на специфичните промени во нивното живеалиште".

Член 17

Во членот 38 став (1) по запирката по зборот "уништување" се додава зборот "собирање".

Член 18

Во членот 41 точки 1 и 2 зборот "загрозени" се заменува со зборот "засегнати".

Во точката 2 зборот "загрозен" се заменува со зборот "засегнат".

Во точката 3 точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "вклучувајќи ги и заштитените видови на ниво на Европската унија".

Член 19

Во членот 43 став (1) точка 1 точката и запирката на крајот од реченицата се заменуваат со запирка и се додаваат зборовите: "растителни лепаци и куки".

Член 20

Насловот на Главата II. 2.1.8 и насловот на членот 46 се менува и гласи: "Генетски модифицирани организми".

Во членот 46 став (1) зборот "изменет" се заменува со зборот "модифициран".

Во ставот (2) зборот "изменетите" се заменува со зборот "модифицираните".

Член 21

Во членот 47 ставот (2) се менува и гласи:

"Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ги утврдува типовите живелишта, вклучувајќи го видот и степенот на нивната загрозеност и значајност која е утврдена согласно приписите на Република Македонија, меѓународните договори ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија, прописите на Европската унија и одлуките на Советот на Европа, како и начинот на нивното означување."

Член 22

Насловот и членот 49 се менуваат и гласат:

"Следење на состојбата на типовите живеалишта

Член 49

(1) Надлежниот орган за вршење на стручни работи во областа на заштитата на природата е должен типовите живеалишта да ги документира, односно да ги означи на карта на живеалишта, како и да ја процени и следи нивната состојба на загроеност и значајност.

(2) Типовите живеалишта се загроени ако не се во поволна состојба на зачуваност или им се заканува исчезнување.

(3) Подрачјата со загроени и значајни типови на живеалишта се еколошки значајни подрачја, во смисла на овој закон.

(4) Начинот на изготвувањето, одржувањето и означувањето на картата од ставот (1) на овој член, начинот за определување на степеност на загроеност, начинот на вршење на процената на состојбата и загроеноста на типовите живеалишта, како и типови живеалишта за чиешто зачувување е неопходно одредување на посебни подрачја за зачувување, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на заштитата на природата.

(5) Следењето на состојбата на загроеноста на живеалиштата надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата може да го довери на акредитирани правни лица согласно со членот 148 од овој закон."

Член 23

Во членот 51 став (2) точка 2 зборот "загроени" се заменува со зборот "засегнати".

Во ставот (2) точката 4 се менува и гласи:

"4) подрачја со типови живеалишта кои се загроени или значајни за Република Македонија, како и на меѓународно и на ниво на Европската унија;"

Во ставот (2) точката 6 се менува и гласи:

"6) подрачја на живеалишта на видови кои се заштитени врз основа на меѓународни договори ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија, вклучувајќи ги и заштитените видови на ниво на Европската унија;"

Член 24

Во членот 53 ставот (3) се менува и гласи:

"Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, а по претходно прибавено мислење од Националниот совет за заштита на природата ја утврдува еколошката мрежа во чиј состав влегуваат еколошки значајните подрачја и системот на еколошките коридори и меѓународно еколошки значајните подрачја, како и начинот на нивно управување на територијата на Република Македонија."

Во ставот (4) зборовите: "во целост соодветствува со" се заменуваат со зборовите: "ја вклучува и".

По ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

"(5) Еколошката мрежа од ставот (3) на овој член задолжително се зема предвид при изработка на планските документи за организација, уредување, користење и заштита на просторот во Република Македонија."

Член 25

Во членот 54 по ставот (1) се додаваат четири нови става (2), (3), (4) и (5), кои гласат:

"(2) Зачувувањето и заштитата на шумските екосистеми се обезбедува според принципите на одржлив развој, зачувување и одржување на природниот состав на видовите и нивната природна обнова.

(3) Мерките и активностите за заштита на шумските екосистеми во рамките на заштитените подрачја се содржани во Планот за управување со заштитеното подрачје.

(4) Пошумувањето во заштитените подрачја се врши со автохтони видови на дрвја, во состав кој го одржува природниот состав на екосистемот.

(5) Пошумувањето на нешумски површини се спроведува само ако со тоа не се загрозуваат ретките и загроените типови на живеалишта на начин кој е уреден со Планот за управување со заштитеното подрачје."

Член 26

Во членот 62 став (1) точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "како и екотуризам во согласност со принципите на одржлив развој".

Член 27

Во членот 64 ставот (2) се брише.

Член 28

Во членот 65 став (3) зборовите: "меѓународните мрежи на заштитени подрачја" се заменуваат со зборовите: "еколошката мрежа", а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 29

Во членот 84 ставовите (1) и (2) се менуваат и гласат:

"Заштитен предел е подрачје каде што интеракцијата на луѓето со природата во текот на времето создала предел кој се истакнува од другата околина по своите географски особености, биолошката разновидност и творбите на човекот и има рекреативно, историско и научно значење.

Заштитата на пределот ќе се врши преку преземање на активности за зачувување и одржување на значајните или карактеристичните особини на пределот произлезени од неговата природна конфигурација и/или од типот на човековата активност."

Член 30

Во членот 92 ставот (4) се менува и гласи:

"Актот за прогласување на заштитеното подрачје содржи: назив на заштитеното подрачје, категорија на заштита, географски карактеристики и други основни обележја, картографски приказ со виртани граници на распространување, типови на зони во заштитеното подрачје, режим на заштита, субјект кој ќе управува и други прашања утврдени со актот за прогласување."

По ставот (4) се додаваат три нови става (5), (6) и (7), кои гласат:

"(5) Ако се изгубат обележјата заради кои е прогласено заштитеното подрачје, надлежниот орган за вршење на стручни работи во областа на заштитата на природата е должен да поведе постапка за престанок на заштитата.

(6) Престанување на заштитата се врши на ист начин и во постапка како што бил донесен актот за прогласување на заштитата.

(7) Актот за прогласување и актот за престанување на заштитата се доставуваат до надлежниот орган заради забележување во земјишните книги."

Член 31

Во членот 98 став (5) зборовите: "актот за прогласување" се заменуваат со зборовите: "планот за управување".

Член 32

Во членот 104 став (4) зборовите: "природното наследство" се заменуваат со зборовите: "заштитеното подрачје".

Член 33

Во членот 107 ставот (1) се менува и гласи:

"Заштитниот појас по правило е површина надвор од заштитеното подрачје и има улога да ги заштити, онаму каде што има потреба, зоните од членовите 104, 105 и 106 на овој закон од заканите што потекнуваат надвор од заштитеното подрачје."

Во ставот (3) на почетокот од реченицата по зборовите: "заштитниот појас" се додаваат зборовите: "по потреба".

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

"(4) Субјектот кој управува со заштитеното подрачје е должен да се грижи и да презема соодветни мерки во заштитниот појас со цел да се намалат заканите за заштитеното подрачје."

Член 34

Во членот 109 став (1) по зборовите: "службена униформа и оружје" се додаваат зборовите: "и палка за застанување".

Во ставот (2) точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "на предлог на субјектот задолжен за управување со заштитено подрачје".

Член 35

Во членовите 114 и 115 зборот "наследство" се заменува со зборот "богатство".

Член 36

Во членот 122 по ставот (4) се додава нов став (5), кој гласи:

"(5) За натамошно постапување со откриените спелеолошки објекти министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата издава решение во рок од 30 дена од денот на пријавувањето на откриениот спелеолошки објект."

Член 37

Во членот 124 по ставот (2) се додаваат три нови става (3), (4) и (5), кои гласат:

"(3) Со спелеолошкиот објект кој се наоѓа во заштитено подрачје управува субјектот задолжен за управување со заштитеното подрачје, во согласност со одредбите на овој закон.

(4) За спелеолошкиот објект кој не е посебно заштитен или се наоѓа надвор од заштитено подрачје, управувањето заради посетување и разгледување може да се врши од овластено правно или физичко лице од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата избран врз основа на јавен конкурс.

(5) Како овластен за управување со спелеолошки објект може да биде определено правно и физичко лице кое има искуство во заштита и истражување на спелеолошки објекти од најмалку пет години и располага со кадар кој има завршено висока стручна спрема од областа на геолошките и географските науки."

Член 38

Во членот 138 став (1) зборовите: "на основачот" се заменуваат со зборовите: "од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата".

Член 39

Во членот 141 став (2) точката 1 се менува и гласи:

"1) да има завршено високо образование;"

Во ставот (2) точката 2 се менува и гласи:

"2) да има најмалку пет години работно искуство;"

Член 40

Насловот на членот 169 се менува и гласи: "Државни инспектори за заштита на природата".

Во членот 169 став (1) пред зборовите: "инспектор за заштита на природата" се додава зборот "државни", а по зборот "природата" се додаваат зборовите: "(во натамошниот текст: државни инспектори)".

Во ставот (2) зборовите: "инспекторите за заштита на природата" се заменуваат со зборовите: "државните инспектори".

Член 41

Во членот 170 зборовите: "инспектори за заштита на природата" се заменуваат со зборовите: "државни инспектори".

Член 42

Во членовите 171, 172, 173 и 174 зборовите: "инспекторите за заштита на природата" се заменуваат со зборовите: "државните инспектори".

Член 43

Во насловот на поглавјето IX.2 зборот "Прекршоци" се заменува со зборовите: "Прекршочни одредби".

Член 44

Насловот на членот 181 и членот 181 се менуваат и гласат:

"Прекршочни санкции за правните и за физичките лица

Член 181

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице доколку:

1) не дозволи непречен премин на други лица и друга употреба на земјиштето кое го има во сопственост, заради спроведување на предвидените мерки и активности за заштита на природата (член 8);

2) организира движење со моторни возила или се движи со моторни возила во природата, освен во населени места и сите видови патишта, уредени патеки и полигони за возење (член 10);

3) недозволено изврши промена на користењето на земјиштето спротивно на одредбите од овој или друг закон и со тоа предизвика штета во природата (член 11);

4) спроведува научно истражување во природата на подрачјето на национален парк без претходна најава (член 24);

5) не го извести органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата за добиените резултати од спроведеното истражување (член 24);

6) користи неселективни средства за заробување или отстрел на заштитени диви животни, како и средства кои можат да предизвикаат локално исчезнување или сериозно вознемирување на популациите (член 43);

7) недозволено организира студиски посети во функција на остварување на научно истражување (член 71 став (1) точка 2);

8) недозволено организира движење на луѓе надвор од утврдените патеки во недозволен цели во подрачјето на строгиот природен резерват (член 71 став (1) точка 3);

9) запали оган во подрачјето на строгиот природен резерват (член 71 став (1) точка 4);

10) недозволено собира семе и семенски материјал, диви растенија, габи и животни заради научни истражувања (член 71 став (1) точка 5);

11) недозволено собира семе и семенски материјал, диви растенија, габи и животни заради обновување на популациите на друго подрачје (член 71 став (1) точка 5);

12) недозволено собира семе и семенски материјал, диви растенија, габи и животни заради обновување на популациите на друго подрачје на начин и во период кои можат да предизвикаат нарушување на екосистемот (член 71 став (1) точка 5);

13) презема активности со кои се загрозува изворноста на природата во националниот парк (член 75 став (1));

14) врши туристичко-рекреативни дејности, како и екстензивно земјоделство и рибарство на начин со кој се загрозува опстанокот на видовите и нивната природна рамнотежа (член 75 став (2));

15) презема активности кои ги загрозуваат обележјата и вредностите, заради кои определено подрачје е прогласено за споменик на природата (член 76);

16) презема активности на несоодветно искористување на земјиштето во паркот на природата (член 81);

17) постапува спротивно на одредбите од членот 82 на овој закон;

18) не го чува, односно не се грижи за природното наследство кое се наоѓа на имот кој е во негова сопственост (член 113);

19) не овозможи спроведување на дозволено истражување, проучување или мониторинг на природното наследство кое се наоѓа на имот кој е во негова сопственост (член 115);

20) организира снимање филмови или фотографирање, односно снима филмови или фотографира со електронска опрема во спелеолошки објект, без дозвола (член 124 став (1) точка 4);

21) недозволено користи или уредува спелеолошки објект или негов дел (член 124 став (1) точка 1);

22) недозволено затвори влез или некој дел од пештера (член 124 став (1) точка 2);

23) недозволено врши изградба, обнова или санација на какви било подземни објекти (член 124 став (1) точка 2);

24) спроведува недозволен истражувања или изведува експерименти во спелеолошки објекти (член 124 став (1) точка 3);

25) недозволено собира растенија, габи или животни од спелеолошки објекти или негов дел (член 124 став (1) точка 3);

26) презема активности кои на кој било начин можат да влијаат врз темелните карактеристики, условите и природната флора и фауна во спелеолошкиот објект или неговото надземно заштитно подрачје (член 124 став (1) точка 5) и

27) не дозволи пристап и разгледување на спелеолошкиот објект кој се наоѓа на имот кој е во негова сопственост, за дозволени цели (член 126).

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) Доколку со прекршоците од ставот (1) точки 2, 3, 4, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25 и 26 на овој член настане поголема штета врз природата се изрекува санкција сразмерна на причинетата штета, но најмногу до трикратен износ од износот утврден со ставот (1) на овој член.

(5) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина."

Член 45

Насловот на членот 182 и членот 182 се менуваат и гласат:

"Прекршочни санкции за правните и за физичките лица

Член 182

(1) Глоба во износ од 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице доколку:

1) презема активности за користење на природата на начин кој предизвикува оштетување или уништување на биолошката разновидност (член 12 точка 1);

2) презема активности за користење на природата на начин кој предизвикува деградација на почвата и губење на нејзината плодност (член 12 точка 2);

3) презема активности за користење на природата на начин кој доведува до оштетување на површинските или подземните геоморфолошки формации (член 12 точка 3);

4) користи забранети средства за заштита на растенијата (член 13);

5) презема активности за користење на природните ресурси чие користење е ограничено или забрането (член 14);

6) презема активности за користење на природните ресурси во обем кој не соодветствува на ограничувањето пропишано од министерот за животна средина и просторно планирање (член 14);

7) преземе активности во природата, а за кој е должен да изработи елаборат за оценка на прифатливоста за природата согласно со членовите 18 став (2) и 18-а, како и не го достави на одобрување на надлежниот орган;

8) преземе активности во природата без претходно добиено одобрение за прифатливост на проектот или не постапува согласно со елаборатот (член 18-а став (2));

9) недозволено собира засегнати и заштитени видови растенија, габи и животни (член 23);

10) недозволено врши заробување и отстрел на животни (член 23);

11) не поднесе извештај за продадени или извезени количини во рокот определен во членот 23 од овој закон;

12) засегаатите и заштитени видови растенија, габи и животни и нивни делови се собираат спротивно на условите пропишани во членот 23-а од овој закон и прописите кои произлегуваат од него;

13) врши промет без претходна дозвола, односно сертификат за промет (член 30);

14) користи примероци кои ги внел во прометот за поинаква цел од онаа која била наведена во дозволата (член 31);

15) чува автохтони диви животински видови во несоодветни услови во заробеништво (член 32);

16) чува автохтони и алохтони диви видови во заробеништво без довола (член 33);

17) постапува спротивно на забраната од членот 38 став (1) на овој закон;

18) не пријави пронаоѓање на мртви, болни и повредени единки од строго заштитени диви видови животни во органот на државната управа надлежен за вршење на работита од областа на заштитата на природата (член 40);

19) користи неселективни средства за заробување или отстрел на заштитени диви животински видови, како и средства кои можат да предизвикаат локално исчезнување или сериозно вознемирување на популациите (член 43);

20) презема активности за изградба на објекти покрај природните извори, покрај брегот на природните водотеци, крајбрежјето на природните и вештачките езера, како и плавените рамнини на водотеците спротивно на одредбите од овој закон (член 58);

21) презема активности за стопанисување со пасишта и тревни површини кое не е на традиционален начин (член 60);

22) постапува спротивно на одредбите од членот 71 на овој закон;

23) запали оган во подрачјето на националниот парк на места кои не се утврдени како места за палење оган во планот за управување со националниот парк (член 75 став (1));

24) постапува спротивно на одредбите од членот 76 на овој закон;

25) не овозможи спроведување на дозволено истражување, проучување или мониторинг на природното наследство кое се наоѓа на имот кој е во негова сопственост (член 115);

26) недозволено затвори влез или некој дел од пештера (член 124 став (1) точка 2);

27) недозволено врши изградба, обнова или санација на какви било подземни објекти (член 124 став (1) точка 2);

28) спроведува недозволен истражувања или изведува експерименти во спелеолошки објекти (член 124 став (1) точка 3);

29) недозволено собира растенија, габи или животни од спелеолошки објекти или негов дел (член 124 став (1) точка 3);

30) презема активности кои на кој било начин можат да влијаат врз темелните карактеристики, условите и природната флора и фауна во спелеолошкиот објект или неговото надземно заштитно подрачје (член 124 став (1) точка 5) и

31) не пријави пронаоѓање на минерали и фосили кои имаат стекнато статус на природно наследство (член 131).

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорно лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) Доколку со прекршоците од ставот (1) на овој член настане поголема штета врз природата се изрекува санкција сразмерна на причинетата штета но најмногу до петкратен износ од износот утврден со ставот (1) на овој член.

(5) Надлежен орган за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина."

Член 46

Насловот на членот 183 и членот 183 се менуваат и гласат:

"Прекршочни санкции за правните и за физичките лица

Член 183

(1) Глоба во износ од 8.000 до 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице доколку:

1) не преземе активности за спроведување на утврдените компензаторни мерки (член 19);

2) недозволено спроведува научно истражување во природата на територијата на Република Македонија (член 24);

3) внесува во прометот примероци со лажна, фалсификувана или неважечка дозвола (член 30);

4) превезува живи примероци спротивно на одредбите од членот 31 на овој закон;

5) овластениот депозитар на конфискувани видови постапува спротивно на позитивните прописи и меѓународно ратификувани договори од Република Македонија со одземените, односно заплнетите видови имајќи ги предвид меѓународните ратификувани договори и позитивните прописи (член 31);

6) чува алохтони диви животински видови кои можат да предизвикаат опасност по животот и здравјето на луѓето (член 32);

7) постапува спротивно на забраната од членот 38 став (2) на овој закон;

8) користи заштитени диви видови на начин и во обем кој ја доведува во опасност поволната состојба на нивната зачуваност (член 42);

9) преградува водотеци или го намалува количеството на вода под биолошкиот минимум или ги исушува или затрупува изворите, мочуриштата и другите водни живеалишта (член 56);

10) презема активности за користењето на природните богатства покрај природните извори, покрај брегот на природните водотеци, крајбрежјето на природните и вештачките езера, како и плавените рамнини на водотеците спротивно на одредбите од овој закон (член 58);

11) врши риболов или друга употреба на делови од водните живеалишта спротивно на пропишаното привремено или трајно ограничување (член 59);

12) при арондација уништи или оштети меѓни живеалишта (член 61);

13) не го чува, односно не се грижи за природното наследство кое се наоѓа на имот кој е во негова сопственост (член 113);

14) при спроведување на истражување и експлоатација на минералните сировини или при спроведување на други активности кои можат да предизвикаат промени на пределот не ги отстрани или намали во најголема можна мера штетните последици на пределот (член 121);

15) недозволено користи или уредува спелеолошки објект или негов дел (член 124 став (1) точка 1);

16) преземе активности за затворање на влезот, попречување на користењето или други активности кои можат да го загрозат или оштетат спелеолошкиот објект кој се наоѓа на имот во приватна сопственост (член 126 став (1));

17) при вршење на дејности или изградба од јавен интерес не ги преземе сите потребни мерки и активности за заштита на наоѓалиште на минерали и фосили (член 127 став (2)) и

18) недозволено зема од природата минерали или фосили кои стекнале статус на природно наследство или се наоѓаат во заштитено подрачје (член 130).

(2) Глоба во износ од 1.400 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(4) Доколку со прекршоците од ставот (1) на овој член ќе настане поголема штета врз природата се изрекува санкција сразмерна на причинетата штета, но најмногу до седумкратен износ од износот утврден со ставот (1) на овој член.

(5) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од овој член е надлежниот суд."

Член 47

По членот 183 се додаваат три нови члена 183-а, 183-б и 183-в, кои гласат:

"Прекршочни санкции за физички лица

Член 183-а

(1) Глоба во износ од 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице доколку:

1) остава, фрла и/или напушта отпад во заштитено подрачје;

2) пали огин во заштитени подрачја и

3) фрла отпушоци од цигари во заштитено подрачје.

(2) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице доколку:

1) се движи надвор од патеката за посетители или на места забранети за посетители;

2) непримерно се однесува во заштитеното подрачје и притоа не постапува по укажувањата на чуварската служба во заштитеното подрачје и

3) создава бучава или на друг начин ги вознемирува заштитените диви животински видови.

(3) Глоба во износ од 70 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице доколку:

1) не се легитимира на барање на чуварската служба основана или определена од субјектите кои ги вршат работите на управување со заштитеното подрачје и

2) сече дрва или кине или на друг начин уништува загрозеи и строго заштитени видови растенија во заштитено подрачје.

(4) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице доколку:

1) не ја извести чуварската служба основана или определена од субјектите кои ги вршат работите на управување со заштитеното подрачје за забележано загрозување на одредени видови или за недозволените активности кои се спроведуваат на заштитеното подрачје.

(5) За прекршоците од овој член државните инспектори за природа, работник на органот на државната управа надлежен за работите од областа на внатрешни работи, чуварската служба основана или определена од субјектите кои ги вршат работите на управување со заштитеното подрачје можат да ја изречат на лице место со врачување на покана за плаќање на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена.

(6) Ако сторителот за прекршоците од овој член го признае делото што му се става на товар или ако овластеното службено лице од ставот (5) на овој член прекршокот го утврди лично или го утврди со употреба на соодветни технички средства и направи, службеното лице веднаш ќе издаде платен налог.

(7) Се смета дека сторителот на прекршокот со потписот на приемот на платниот налог се согласува да ја плати глобата.

(8) Сторителот е должен да ја плати глобата утврдена според овој член во рок од осум дена од приемот на платниот налог на сметката означена во платниот налог. Сторителот кој ќе ја плати глобата во тој рок, ќе плати само половина од изречената глоба. Поуката за тоа право е дел од правната поука на платниот налог.

(9) Во постапката која ќе заврши со издавање на налогот не се плаќаат трошоците на постапката доколку глобата е платена од сторителот.

(10) Доколку глобата од ставот (5) на овој член не се плати во определениот рок, службените лица од ставот (5) на овој член се должни да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка пред Прекршочната комисија.

(11) Надлежен орган за водење на прекршочната постапка и за изрекување на прекршоците од овој член е Прекршочната комисија формирана согласно со Законот за животната средина.

Постапка за порамнување и посредување

Член 183 - б

(1) За прекршоците утврдени во членовите 181, 182, 183 и 183-а од овој закон државните инспектори се должни на сторителот на прекршокот најпрво да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) За прекршоците од членовите 181, 182 и 183 на овој закон државните инспектори можат на сторителот на прекршокот да му понудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

(3) За прекршоците од членот 183 на овој закон државните инспектори, како и сторителите на прекршокот можат да се согласат за започнување постапка на медијација, пред да биде поднесено барањето за покренување на прекршочната постапка.

(4) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето и посредувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(5) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно со одредбите од Законот за животната средина.

Водење на прекршочната постапка

Член 183-в

Постапката пред прекршочниот орган се води согласно со одредбите на Законот за животната средина."

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 48

Во членот 187 став (1) зборот "три" се заменува со зборот "шест".

Член 49

Во членот 188 став (1) зборот "една" се заменува со зборот "три".

Член 50

Во членот 190 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Електричните столбови и техничките компоненти кои се изградени пред влегувањето на сила на овој закон и кои во висок степен ги загрозуваат птиците и лилјациите, во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој закон се должни да спроведат нужни мерки за заштита на птиците и лилјациите од струен удар."

Член 51

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J I PËR NDRYSHIM DHE PLOTËSIM TË LIGJIT PËR MBROJTJEN E NATYRËS

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtjen e natyrës ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 67/2004 dhe 14/2006) në nenin 6 pika 5 ndryshohet si vijon:

"5. **Vis** është rajon (territor topografik i definuar) të cilin e përjeton popullata dhe karakteristikat e të cilit janë si rezultat i aksionit dhe interaksionit të faktorëve natyrorë dhe/ose të njeriut, ose zonë të cilën banorët lokalë dhe vizituesit e përjetojnë sipas karakteristikave vizuale që janë si rezultat i faktorëve natyrorë ose kulturorë. Visi i reflekton ndryshimet të cilat kanë ndodhur dhe/ose ndodhin si rezultat i forcave natyrore ose të aktivitetete të njeriut në të cilat janë përfshirë së bashku komponentët kulturorë dhe natyrorë.

Pika 11, ndryshohet si vijon:

"11. **Mbrojtje e natyrës** është ruajtja e përhershme e resurseve natyrore, genofondit dhe kushteve të natyrshme të jetesës, të cilat janë me rëndësi ekzistenciale për ekzistencën e njeriut si dhe për plotësimin e nevojave të tij ekonomike, shëndetësore, rekreative, shkencore dhe kulturore."

Pika 16 ndryshohet si vijon:

"16. **Gjendje e ruajtur e vendbanimit natyror** është shumica e faktorëve që veprojnë në vendbanimin natyror dhe e llojeve të tyre tipike, të cilat do të mund të ndikojnë në shtrirjen afatgjate të natyrshme të saj, strukturën dhe në funksionet e tyre, si dhe në ekzistencën afatgjate të llojeve tipike Gjendja e ruajtjes së një vendbanimi të natyrshëm është e volitshme, kur:

- shtrirja e natyrshme e tipit të vendbanimit të dhënë dhe rajonet që i përfshin në suazat e kësaj shtrirjeje janë të qëndrueshme ose zmadhohen;

- shquhet me strukturë specifike dhe funksione specifike që janë të domosdoshme për mirëmbajtjen afatgjatë të tij dhe kur është reale (me gjasë) se struktura dhe funksionet specifike do të vazhdojnë të ekzistojnë edhe në të ardhmen e afërt;

- gjendja e ruajtjes së llojeve të tij karakteristike është e volitshme."

Pas pikës 49 shtohen dhjetë pika të reja 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 dhe 59, si vijojnë:

"50. **Rajon i mbrojtur** paraqet sipërfaqe gjeografike të caktuar, të ndarë ose të shpallur nga organi kompetent që të menaxhohet me të në kuptimin e arritjes së qëllimeve specifike të mbrojtjes dhe të ruajtjes, përkatësisht vend i cili i është ekspozuar regjimit juridik ose administrativ të mbrojtjes dedikuar për ruajtjen dhe përparimin e llojeve të cilat jetojnë në të;

51. **Ruajtje e natyrës** është çdo veprim i cili bëhet për shkak të mirëmbajtjes dhe përmirësimit të gjendjes së ruajtjes së llojllojshmërisë biologjike dhe rajonale, duke përfshirë dhe ndërmarjen e masave për pengimin dhe zbutjen e veprimeve të faktorëve të cilët drejtpërdrejt i rrezikojnë llojet dhe vendbanimet, zakonisht nëpërmjet ndalesave dhe përkufizimeve.

52. **Revalorizim** është vlerësimi profesional dhe shkencor i vlerave të trashëgimisë natyrore në funksion të vërtetimit, zgjerimit, përforsimit ose zvogëlimit të pikëmbërritjes dhe veprimit të mbrojtjes, duke përfshirë edhe marrjen ose ndërprerjen e mbrojtjes".

53. **Vendbanim i llojit** është mjedisi i definuar me faktorë specifike abiotikë dhe biotikë të cilëve u është ekspozuar lloji në çdo fazë të ciklit biologjik."

54. **Vlera natyrore** janë pjesë të natyrës së gjallë dhe jo të gjallë të cilat për shkak të rëndësisë së tyre shkencore, estetike, shëndetësore dhe rëndësive tjera arsimore-edukuese dhe funksionit turistik-rekreativ janë nën mbrojtje të posaçme të shtetit."

55. **Gjendje e ruajtjes së llojit** është shuma e faktorëve që veprojnë mbi llojin sendor të cilat ndikojnë në përhapjen e popullzimit afatgjatë dhe të bollshëm të tyre. Gjendja e ruajtjes së llojit logaritet e volitshme kur:

- të dhënat për dinamikën e popullimit të llojit sendor tregojnë se ai qëndron në bazë afatgjatë si komponent e aftë për jetë në vendbanimet e veta të natyrshme;

- vëllimi natyror i llojit nuk është i zvogëluar dhe me siguri nuk do të zvogëlohet në të afërmen e afërt;

- ekziston, dhe me siguri do të vazhdojë të ekzistojë, vendbanim mjaft i madh qëndrimin e popullimit të tyre në bazë afatgjatë."

56. **Lloj invazues** është lloji i cili vendoset dhe mbizotëron në ekosistem të caktuar në dëm të llojit tjetër shpesh si rezultat i manipulimit me mjedisin jetësor.

57. **Mostër** është çdo bimë e gjallë apo e vdekur që vetë mbin dhe kërpudhë ose kafshë e egër, disa pjesë të tyre, forma zhvilluese, ose prodhime të njohura të fituara nga to, përkatësisht derivate."

58. **Lloj i prekur** është lloji në arealin natyror të të cilit ende ekzistojnë një numër i mjaftueshëm njësisish, por për shkak të zvogëlimit të numrit të tyre (dendësisë së popullatës) ai është i përfshirë në njërin prej tre kategorive: lloj i rrezikuar nga shfarosja, lloj i rrezikuar ose i lëndueshëm."

59. **Objekte speleologjike** janë zbrazëtira natyrore të formuara me gjatësi më tepër se pesë metra në të cilën mund të hyjë njeriu, ndërsa dimensionet e hyrjes janë më të vogla nga thellësia ose gjatësia e objektit (shpella, humnera, rrëtime e tjera)."

Neni 2

Në nenin 10 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3) si vijon:

"(3) Ndalesa për lëvizjen e të gjitha llojeve të rrugëve, rrugica të rregulluara dhe poligone për vozitje në rajonet e mbrojtura rregullohet me vendimin për regjimin e lëvizjes të cilin e marrin subjektet e ngarkuara për menaxhim me rajonin e mbrojtur."

Neni 3

Në nenin 18 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Për aktivitetet e planifikuara në natyrë për të cilat zbatohet procedura për vlerësimin e ndikimit mbi mjedisin jetësor, personat juridikë dhe fizikë të cilët kryejnë veprimtari ose aktivitete, janë të detyruar të përgatisin elaborat për mbrojtjen e mjedisit jetësor me qëllim që të vlerësohet ndikimi i veprimtarive ose aktiviteteve ndaj mjedisit jetësor, para se të fillojnë me zbatimin e projektit, në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

Neni 4

Pas nenit 21 shtohen titulli i ri dhe neni i ri 21-a, si vijojnë:

"Mbrojtja dhe ruajtja e llojeve të egra

Neni 21-a

(1) Gjendja e volitshme e ruajtjes së llojeve të egra sigurohet përmes mbrojtjes së vendbanimeve të tyre dhe masave për mbrojtjen e llojeve të veçanta në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Rrugë publike, rrugë ose ndërtesa të cilat kalojnë nëpër rrugë të njohura transferuese (migruese) të llojeve të kafshëve të egra, ndërtohen në mënyrë me të cilën do të mundësohet kalimi sigurt i llojeve të kafshëve të egra.

(3) Kalimet e ndërtuara me të cilët garantohet në mënyrë të sigurt dhe pa pengesa tejkalimi i llojeve të kafshëve të egra, gëzojnë mbrojtje si vlera të natyrshme.

(4) Masat e mbrojtjes, mënyrat e ndërtimit dhe të mirëmbajtjes së kalimeve nga paragrafi (3) të këtij neni i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës në pajtim me organin i cili udhëheq me punët nga sfera e transportit dhe ndërlidhjeve.

(5) Përçuesit elektrikë, komponentët teknikë të vijave dhe mullinjët e erës për prodhimin e energjisë elektrike ndërtohen në atë mënyrë me të cilën nuk rrezikohen shpendët dhe lakuriqët nga goditja e rrymës elektrike dhe lëndimet mekanike dhe/ose mbytjet.

(6) Dispozitat nga paragrafi 5 të këtij neni nuk kanë të bëjnë me mbikalimet e hekurudhës."

Neni 5

Titulli para nenit 23 dhe neni 23 ndryshohen, si vijon:

"Grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve si dhe pjesëve të tyre

Neni 23

(1) Grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe pjesëve të tyre bëhet me lejen paraprake nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(2) Gjuajtja e kafshëve të egra bëhet në bazë të lejes së marrë paraprakisht nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e gjuetisë, ndërsa në bazë të mendimit të marrë paraprakisht nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(3) Grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre në tokën bujqësore ose në tokën pyjore, e cila është në pronësi private mund të bëhet vetëm me lejen nga pronari i asaj toke ose pylli dhe në bazë të lejes nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre të tokës pyjore ose pyllit i cili është në pronësi shtetërore, bëhet në pajtim me këtë ligj dhe dispozitat të cilat kanë të bëjnë me pyjet.

(5) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës e përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës, si dhe formën dhe përmbajtjen, mënyrën dhe procedurën e lëshimit të lejes për grumbullimin e llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve dhe pjesëve të tyre.

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës e përcakton lartësinë e kompensimit për grumbullimin e llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve dhe pjesëve të tyre.

(7) Përcaktimi i lartësisë së kompensimit nga paragrafi (6) të këtij neni bëhet në bazë të llojit i cili mblidhet, qëllimit për të cilin mblidhet dhe vlerës komerciale të llojit.

(8) Organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës mban evidencën e lejeve të lëshuara për grumbullim nga paragrafi (1) të këtij neni.

(9) Personat të cilat kanë marrë leje për mbledhje nga paragrafi (1) të këtij neni për shkak të qëllimeve komerciale, janë të detyruar që çdo vit në fund të muajit janar në vitin në vijim të paraqesin raport për sasi të e shitura ose të eksportuara për vitin paraprak.

(10) Grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre në territorin e rajonit të mbrojtur është e ndaluar nëse me planin për administrim të rajonit të mbrojtur nuk është paraparë ndryshe.

(11) Nëse me planin për administrim në rajonin e mbrojtur nuk është ndaluar grumbullimi i llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre atëherë organi i administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës e lëshon lejen për mbledhjen nga paragrafi (1) i këtij neni në pajtim me këtë ligj.

(12) Grumbullimi i llojeve të egra të prekura dhe të mbrojtura nga vendbanimet e natyrshme për shkak të kultivimit artificial (të plantacioneve, fidanishteve dhe formave tjera të kultivimit), personat juridikë dhe fizikë mund të kryejnë pas marrjes së lejes për grumbullim nga paragrafi (1) të këtij neni."

Neni 6

Pas nenit 23 shtohen titulli i ri dhe neni i ri 23-a, si vijojnë:

"Kushte për grumbullimin e llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve dhe pjesëve të tyre

Neni 23-a

(1) Gjatë grumbullimit të llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre veçanërisht mbahet llogari që llojet të grumbullohen në fazën optimale të zhvillimit të tyre, gjatë grumbullimit të mos dëmtohen organet nëntokësore dhe reprodiktive, të grumbullohen në sasi të cilat nuk e rrezikojnë numrin e popullatës së llojeve në rajonin në të cilin grumbullohen, të mbahet llogari që grumbullimi të bëhet nga rajone tek të cilat shkalla e ndotjes është në nivel optimal, si dhe të mbahet llogari që të ndërmerren masa tjera dhe/ose grumbullimi të bëhet me mjete të cilat nuk e rrezikojnë gjendjen e llojeve të egra.

(2) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës i përcakton kushtet me të përafërta për mënyrën dhe kohën e grumbullimit, sasisë dhe qëllimeve të

grumbullimit dhe përdorimit, llojet e rajoneve nga të cilat mund të grumbullohen llojet e prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre, si dhe përcakton ndalesa të përhershme dhe të përkohshme për grumbullimin e llojeve të egra të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre.

(3) Sasia e përgjithshme e llojeve të egra të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre të cilat grumbullohen për qëllime komerciale përcaktohet në bazë të vlerësimit paraprak të gjendjes së llojeve dhe mendimit të marrë nga organizata shkencore dhe profesionale për dendësinë e popullatës së llojeve të prekura në vendet e banimit natyror në çdo vit.

Neni 7

Në nenin 27 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4) si vijon:

"(4) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës, në pajtim ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e pylltarisë, ndërsa me mendimin paraprak nga Këshilli nacional për mbrojtjen e natyrës, i përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni, si dhe dokumentacionin e nevojshëm që duhet t'i bashkëngjitet kërkesës."

Neni 8

Në Kreun II. 2.1.4 titulli i Kreut ndryshohet si vijon: "Qarkullim me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve".

Neni 9

Titulli i nenit 29 dhe neni 29 ndryshohen si vijon:

"Qarkullimi i llojit të bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave dhe kafshëve dhe pjesëve të tyre

Neni 29

(1) Qarkullimi me lloje të bimëve të egra të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre të mbrojtura në bazë të marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Maqedonisë, bëhet në mënyrë, kushte dhe në procedurë të përcaktuar me këtë ligj dhe në pajtim me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare.

(2) Qarkullimi me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre paraqet çdo import në Republikën e Maqedonisë, eksport, transit dhe/ose eksport që del nga importi, shfrytëzimi, lëvizja dhe bartja e pronësisë në Republikën e Maqedonisë dhe në shtetin në të cilin eksportohet lloji.

(3) Qarkullimi me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre përfshin qarkullimin me mostra të gjalla ose të vdekur, ndonjë pjesë të tyre ose derivat, si dhe prodhimin e fituar me përpunimin e llojit të prekur dhe të mbrojtur të egër."

Neni 10

Titulli i nenit 30 dhe neni 30 ndryshohen, si vijon:

"Leje, përkatësisht certifikatë për qarkullim me lloje të prekura dhe të mbrojtura bimësh të egra, kafshësh dhe pjesësh të tyre

Neni 30

(1) Qarkullimi me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kafshëve dhe pjesëve të tyre bëhet vetëm me lejen paraprake për qarkullim ose certifikatën për import dhe/ose transit dhe/ose riekport (në tekstin e mëtuqeshëm: leje ose certifikatë) të lëshuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(2) Formën dhe përmbajtjen e formularit për kërkesën për lëshimin e lejes dhe certifikatën nga paragrafi (1) të këtij neni, llojin, formën dhe përmbajtjen e formularit të lejes dhe të certifikatës, si dhe dokumentacionin e nevojshëm i cili bashkëngjitet me kërkesën, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mbrojtjes së natyrës, e përcakton listën ndërkombëtare të llojeve të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kafshëve dhe pjesëve të tyre të harmonizuara me marrëveshjen ndërkombëtare të ratifikuar nga Republika e Maqedonisë qarkullimi i së cilës rregullohet me certifikatë për qarkullim nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës, për shkak të mbrojtjes së llojllojshmërisë biologjike në territorin e Evropës, përcakton listën e llojeve të egra të bimëve, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre të cilat janë shpallur për të prekura dhe/ose të mbrojtura në nivelin e Unionit Evropian ose në vende të tjera evropiane qarkullimi i të cilave rregullohet me lejen nga paragrafi (1) të këtij neni.

(5) Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës, për shkak të llojllojshmërisë biologjike në Republikën e Maqedonisë, përcakton listën e llojeve të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre qarkullimi i të cilave rregullohet me lejen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës e përcakton mënyrën dhe procedurën për lëshimin e lejes, përkatësisht certifikatën, si dhe llojin e lejes dhe certifikatës nga paragrafi (1) i këtij neni i cili përdoret gjatë qarkullimit.

(7) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me aktin e miratuar në bazë të paragrafit (6) të këtij neni i përcakton kalimet kufitare përmes të cilave mund të kryhet qarkullimi me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra dhe kafshëve. “

Neni 11

Titulli i nenit 31 dhe neni 31 ndryshohen, si vijon:

“Procedura për lëshimin e lejes përkatësisht certifikatës për qarkullim me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre

Neni 31

(1) Ndalohet kryerja e importit/eksportit/transit dhe/ose rieksporit (në tekstin e mëtejshëm: qarkullim) në/nëpër/nga Republika e Maqedonisë të llojeve të bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre pa leje ose certifikatë në mënyrën dhe në procedurën e përcaktuar në pajtim me nenin 30 të këtij ligji.

(2) Organi kompetent për kryerjen e punëve në dogana është i detyruar të vërtetojë se qarkullimi me lloje të bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre bëhet në bazë të lejes ose certifikatës së lëshuar.

(3) Nëse organi i doganës vërteton se qarkullimi bëhet pa lejen ose certifikatën e nevojshme dhe/ose dokumente tjera të përcaktuara me këtë ligj, ose së paku dyshon në saktësinë e të dhënave në lejen përkatësisht certifikatën ose dokumentin tjetër është i detyruar ta heqë dhe/ose dërgesën ta konfiskojë me lloje deri në përfundimin e procedurës.

(4) Në rastet nga paragrafi (3) nga ky nen organi doganor lëshon vërtetim dhe është i detyruar që për atë menjëherë ta njoftojë organin kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga fusha e mbrojtjes së natyrës dhe Inspektoratin shtetëror të mjedisit jetësor në mënyrë të përcaktuar me aktin e miratuar në bazë të paragrafit (8) të këtij neni, ndërsa pajisja e marrë ose e konfiskuar me llojet t’ia dorëzohet për ruajtje:

- depozitarëve të autorizuar të llojeve të konfiskuara,
- organizatave shkencore dhe profesionale dhe/ose
- t’ia lë për ruajtje deklaruesit të doganës ose pranuesit përkatësisht dorëzuesit me ndalesë për dispozicion.

(5) Në rastet nga paragrafi (4) nga ky nen organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga fusha e mbrojtjes së natyrës vendos për kujdes të përkohshëm ose të përhershëm të formularëve të marra përkatësisht të konfiskuara në pajtim me marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare dhe dispozitat pozitive në Republikën e Maqedonisë.

(6) Kur llojet janë marrë ose konfiskuar shpenzimet e shkaktuara të lidhura me ushqimin, vendosjen, transportin, kthimin dhe shpenzime tjera të lidhura me procedurën e marrjes ose konfiskimit është i detyruar t’i mbulojë deklaruesi doganor ose pranuesi. Nëse nuk është përcaktuar deklaruesi doganor ose pranuesi, shpenzimet është i detyruar që t’i mbulojë dërguesi, transportuesi ose positisësi.

(7) Organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mbrojtjes së natyrës mban evidencë të depozitarëve të autorizuar të llojeve të konfiskuara gjatë tregtisë së palejueshme.

(8) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mbrojtjes së natyrës më së afërmi e rregullon mënyrën e veprimit gjatë qarkullimit me lloje të prekura dhe të mbrojtura të bimëve të egra, kërpudhave dhe kafshëve dhe pjesëve të tyre nga ana e organeve doganore, organeve tjera kompetente dhe shërbimeve të kalimeve kufitare dhe institucioneve shkencore dhe profesionale, si dhe të depozitarëve të autorizuar të ekzemplarëve të konfiskuar gjatë qarkullimit të palejuar.

(9) Si depozitar i autorizuar nga paragrafi (4) i këtij neni mund të jetë personi juridik dhe fizik i cili ka siguruar hapësirë për ruajtjen e mostrës dhe ka së paku një person të punësuar me përgatitje të lartë profesionale nga fusha e shkencave biologjike.

(10) Kushtet më të afërta të cilat duhen t’i plotësojnë depozitarët e autorizuar të ekzemplarëve të marrë ose të konfiskuar i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e natyrës në pajtim me ministrin i cili udhëheq me organin administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e punëve të veterinarisë.”

Neni 12

Pas nenit 31 shtohen dy nene të reja 31-a dhe 31-b si vijojnë:

“Përrjashtime

Neni 31-a

(1) Nuk lejohet qarkullimi përkatësisht blerja, oferta për shkak të blerjes, fitimit për shkak të destinimeve komerciale, paraqitjes në opinion për qëllime komerciale, shfrytëzimit për shkak të fitimit komercial dhe shitjes, ruajtjes për shkak të shitjes së mostrave të llojeve të mbrojtura në mënyrë rigorozë.

(2) Organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në fushën e mbrojtjes së natyrës, në bazë të marrjes në pyetje të çdo rasti veç e veç mund të bëjë përrjashtime nga paragrafi (1) të këtij neni nëse ekzemplarët:

1. janë fituar ose kanë hyrë në shtet para se të kenë filluar të vlejné dispozitat nga konventa për tregti ndërkombëtare me lloje të rrezikuara të faunës së egër dhe florës ose marrëveshjes tjetër të ratifikuar ndërkombëtare;

2. janë përpunuar ekzemplarë që janë para 50 vjetësh;

3. kanë hyrë në Republikën e Maqedonisë në pajtim me këtë ligj dhe dispozitat të cilat dalin nga ai dhe shfrytëzohen për qëllime të cilat nuk e rrezikojnë ekzistencën e tyre;

4. janë ekzemplarë nga lloje të kafshëve të lindura dhe të ruajtura në robëri ose ekzemplarë të shumëzuar në mënyrë artificiale nga lloje që rriten ose pjesë ose derivate nga këta ekzemplarë;

5. janë të nevojshme për shkak të avancimit të shkencës ose për qëllime qenësore biomedicionale, në atë rast kur është treguar se lloji sendor është lloj i vetëm që është prekur për ato qëllime edhe kur nuk ekzistojnë ekzemplarë nga lloji të lindur dhe ruajtur në robëri.

6. janë të dedikuara për ruajtje ose shumëzim, me çka do të rriten përfitimet për ruajtjen e llojit të prekur;

7. kanë qëllime hulumtuese ose arsimore qëllimi i së cilës është mbrojtja ose ruajtja e llojeve; ose

8. prejardhjen e kanë prej shteti dhe janë të marrë nga zona e egër në pajtim me legjislacionin që është në fuqi në atë shtet.

(3) Me përjashtim, mund të bëhet qarkullim me ekzemplarë nga lloje të bimëve të shumëzuara rreptësisht në mënyrë artificiale dhe kafshë të ruajtura në robëri, nga ana e institucioneve shkencore, kopshteve zoologjike dhe botanike veçanërisht për qëllime shkencore-hulumtuese.

Kompensime

Neni 31-b

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e organit të administratës shtetërore kompetent për punët nga fusha e mbrojtjes së natyrës i përcakton llojet dhe lartësinë e shpenzimeve për lëshimin e lejeve dhe certifikatës nga neni 30 paragrafi (1) të këtij ligji me lloje të bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudhave, kafshëve dhe pjesëve të tyre.

(2) Shpenzimet nga paragrafi (1) të këtij neni përcaktohen në bazë të shpenzimeve reale të cilat i bart organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës të cilat shkaktohen si rezultat i procedurës për lëshimin e lejeve përkatësisht certifikatave për qarkullim, duke përfshirë edhe shpenzimet të cilat i kanë organet e doganës, organet tjera kompetente dhe shërbimet në kalimet kufitare dhe institucionet e autorizuar shkencore dhe profesionale, si dhe shpenzimet e depozitarëve të autorizuar të llojeve të konfiskuara gjatë qarkullimit të paligjshëm."

Neni 13

Në nenin 34 paragrafi (1) në fjalinë hyrëse fjala "rrezikshmëri" zëvendësohet me fjalën "prekshmëri".

Në paragrafin (2) dhe (3) fjala "të rrezikuarit" zëvendësohet me fjalën "të prekurit".

Neni 14

Në nenin 35 paragrafi (1), (2) dhe (4) fjala "të rrezikuarit" zëvendësohen me fjalën "të prekurit".

Në paragrafin (3) fjala "rrezikshmëria" zëvendësohet me fjalën "prekshmëria" dhe pas fjalëve: "Republika e Maqedonisë" shtohen fjalët: "duke përfshirë edhe llojet e mbrojtura në nivel të Unionit Evropian".

Në paragrafin (5) "i rrezikuari" zëvendësohet me fjalën "i prekur".

Neni 15

Në nenin 36 në titullin e neni dhe paragrafët (2) dhe (3) fjala "të rrezikuarit" zëvendësohet me fjalën "të prekurit".

Neni 16

Në nenin 37 paragrafi (1) në pikën 3, pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: "duke përfshirë edhe llojet e mbrojtura në nivel të Unionit Evropian, dhe".

Pas pikës 3, shtohet pikë e re 4, si vijon:

"4) lloje të cilat janë të ndjeshme ndaj ndryshimeve specifike në vendbanimin e tyre".

Neni 17

Në nenin 38 paragrafi (1) pas presjes pas fjalës "shkatërrim" shtohet fjala "mbledhje".

Neni 18

Në nenin 41 pikat 1 dhe 2 fjala "të rrezikuara" zëvendësohet me fjalën "të prekura".

Në pikën 2 fjala "i rrezikuari" zëvendësohet me fjalën "i prekur".

Në pikën 3 pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "duke përfshirë edhe llojet e mbrojtura në nivel të Unionit Evropian".

Neni 19

Në nenin 43 paragrafi (1) pika 1, pikëpresja në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "ngjitës bimor dhe kanxha".

Neni 20

Titulli i kreut II 2.1.8 dhe titulli i neni 46 ndryshohet si vijon: "organizma gjenetike të modifikuara".

Në nenin 46 në paragrafin (1) fjala "i ndryshuar" zëvendësohet me fjalën "i modifikuar".

Në paragrafin (2) fjala "të ndryshuara" zëvendësohet me fjalën "të modifikuara".

Neni 21

Në nenin 47 paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në fushën e mbrojtjes së natyrës i përcakton llojet e vendbanimeve, duke përfshirë llojin dhe shkallën e rrezikshmërisë së tyre dhe rëndësinë e cila është përcaktuar në pajtim me dispozitat e Republikës së Maqedonisë, marrëveshjet e ratifikuara ndërkombëtare në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, dispozitat e Unionit Evropian dhe vendimet e Këshillit të Evropës, si dhe mënyrën e shënimit të tyre.

Neni 22

Titulli dhe neni 49 ndryshohet si vijon:

"Përcjellja e gjendjes së llojeve të vendbanimeve

Neni 49

(1) Organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale në sferën e mbrojtjes së natyrës është i detyruar që llojet e vendbanimeve t'i dokumentojë përkatësisht t'i shënojë në kartën e vendbanimeve, si dhe ta vlerësojë dhe kontrollojë gjendjen e tyre të rrezikshmërisë dhe rëndësisë.

(2) Llojet e vendbanimeve janë të rrezikuara nëse nuk janë në gjendje të mirë të ruajtjes ose i është rrezikuari ekzistimi.

(3) Rajonet me lloje të rrezikuara dhe të rëndësishëm të vendbanimeve, janë rajone të rëndësishme ekologjike në kuptimin e këtij ligji.

(4) Mënyrën e përgatitjes, mirëmbajtjes dhe shënimit të kartës nga paragrafi (1) i këtij neni, mënyrën e përcaktimit të shkallës së rrezikshmërisë, mënyrën e kryerjes së vlerësimit të gjendjes dhe rrezikshmërisë së llojeve të vendbanimeve, si dhe llojet e vendbanimeve për mbrojtjen e së cilës është e domosdoshme caktimi i rajoneve të posaçme për ruajtjen, i përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(5) Përcjelljen e gjendjes së rrezikshmërisë së vendbanimeve organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mbrojtjes së natyrës mundet t'ua besojë personave të akredituar juridikë në pajtim me nenin 148 të këtij ligji."

Neni 23

Neni 51 paragrafi (2) pika 2 fjala "të rrezikuara" zëvendësohet me fjalën "të prekur".

Në paragrafin (2) pika 4 ndryshon si vijon:

"4) rajonet me lloje të vendbanimeve të cilat janë të rrezikuara ose të rëndësishme për Republikën e Maqedonisë, si në nivelin ndërkombëtar ashtu edhe në nivel të Unionit Evropian;"

Në paragrafin (2) pika 6 ndryshon si vijon:

"6) rajonet e vendbanimeve të llojeve të cilat janë të mbrojtura në bazë të marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë, duke përfshirë edhe llojet e mbrojtura në nivelin e Unionit Evropian;"

Neni 24

Në nenin 53, paragrafi (3) ndryshon si vijon:

"Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozimin e ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës, ndërsa me mendim të marrë paraprakisht nga Këshilli nacional për mbrojtjen e natyrës, e përcakton rrjetin ekologjik në përbërjen e të cilit hyjnë rajonet e rëndësishme ekologjike dhe sistemi i korridoreve ekologjike dhe rajonet e rëndësishme ndërkombëtare ekologjike, si dhe mënyra e administrimit të tyre në territorin e Republikës së Maqedonisë".

Në paragrafin (4) fjalët: "në tërësi është përkatëse me" zëvendësohen me fjalët: "e përfshin edhe".

Pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5) si vijon:

"(5) Rrjeti ekologjik nga paragrafi (3) i këtij neni në mënyrë të detyrueshme merr parasysh gjatë përpunimit të planeve të dokumenteve për organizatën, rregullimin, shfrytëzimin dhe mbrojtjen e hapësirës në Republikën e Maqedonisë."

Neni 25

Në nenin 54 pas paragrafit (1) shtohen katër paragrafë të rinj 2), (3), (4) dhe (5) si vijon:

"(2) Ruajtja dhe mbrojtja e ekosistemit të pyjeve sigurohet në bazë të principeve të zhvillimit të qëndrueshëm, ruajtjes dhe mirëmbajtjes së përbërjes së natyrshme të llojeve dhe përtëritjes së tyre të natyrshme.

(3) Masat dhe aktivitetet për mbrojtjen e ekosistemeve të pyjeve në suaza të rajoneve të mbrojtura i përmban Planin për administrim me rajonin e mbrojtur.

(4) Pyllëzimi në rajonet e mbrojtura bëhet me lloje autoktone të drunjve, në përbërje e cila e mban përbërjen e natyrshme të ekosistemit.

(5) Pyllëzimi i sipërfaqeve jo të pyllëzuara zbatohet vetëm nëse me atë nuk rrezikohen llojet e vendbanime të rralla dhe të rrezikuara në mënyrë e cila është përcaktuar me Planin për administrim me rajonin e mbrojtur."

Neni 26

Në nenin 62 në paragrafin (1) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "si dhe eko-turizëm në pajtim me principet e zhvillimit të qëndrueshëm".

Neni 27

Në nenin 64 paragrafi (2) shlyhet.

Neni 28

Në nenin 65 në paragrafin (3) fjalët: "rrjetat ndërkombëtare të rajoneve të mbrojtura" zëvendësohen me fjalët: "rrjet ekologjik", ndërsa fjalët deri në fund të fjalisë shlyhen.

Neni 29

Në nenin 84 paragrafët (1) dhe (2) ndryshohen si vijojnë:

"Vis i mbrojtur është rajoni ku interaksioni i njerëzve me natyrën gjatë kohës ka krijuar vis i cili dallohet nga rajoni tjetër me veçoritë e veta gjeografike, llojlojshmërinë biologjike dhe veprat e njeriut, dhe ka rëndësi rekreative, historike dhe shkencore."

Mbrojtja e visit do të bëhet përmes ndërmarrjes së aktiviteteve për ruajtjen dhe mirëmbajtjen e veçorive të rëndësishme ose karakteristike të visit të dala nga konfiguracioni i tij natyror dhe/ose nga tipi i aktivitetit njerëzor."

Neni 30

Në nenin 92 paragrafi (4) ndryshon si vijon:

"Akti i shpalljes së rajonit të mbrojtur përmban: emrin e rajonit të mbrojtur, kategorinë e mbrojtur, karakteristikat gjeografike dhe shënimet tjera themelore, tregues hartografikë me kufij të vizatuar të shpërndarjes, lloje të zonave në rajonin e mbrojtur, regjimin e mbrojtur, subjektin i cili do të menaxhojë edhe çështje tjera të përcaktuara me aktin për shpallje."

Pas nenit 4 shtohen tre paragrafë të rinj (5), (6) dhe (7) si vijon:

"(5) Nëse humben shënimet për shkak të së cilës është shpallur rajon i mbrojtur, organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale në sferën e mbrojtjes së natyrës është i detyruar të ngritë procedurë për ndërprerjen e mbrojtjes.

(6) Ndërprerja e mbrojtjes bëhet në të njëjtën mënyrë dhe në procedurë ashtu si është miratuar akti për shpalljen e mbrojtjes.

(7) Akti i shpalljes dhe akti i ndërprerjes së mbrojtjes i dorëzohen organit kompetent për shkak të shënimit në librat për tokat".

Neni 31

Në nenin 98 në paragrafin (5) fjalët: "akti i shpalljes" zëvendësohet me fjalët: "plani i administrimit".

Neni 32

Në nenin 104 në paragrafi (4) fjalët: "trashëgimi natyror" zëvendësohen me fjalët: "rajon i mbrojtur".

Neni 33

Në nenin 107 paragrafi (1) ndryshon si vijon:

"Rripi i mbrojtur sipas rregullit është sipërfaqe jashtë rajonit të mbrojtur dhe ka rol t'i mbrojtë, atje ku ka nevojë, zonat nga nenet 104, 105 dhe 106 të këtij ligji nga kërcënimet që dalin jashtë nga rajoni i mbrojtur."

Në paragrafin (3) në hyrje të fjalisë pas fjalëve: "rripi mbrojtës" shtohen fjalët: "sipas nevojës".

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4) si vijon:

"(4) Subjekti i cili administron me rajonin e mbrojtur është i detyruar të kujdeset dhe të ndër marrë masa përkatëse në rripin mbrojtës me qëllim të zvogëlohen kërcënimet për rajonin e mbrojtur."

Neni 34

Në nenin 109 në paragrafin (1) pas fjalëve: "uniformë zyrtare dhe armë" shtohen fjalët: "dhe shkop për ndalesë".

Në paragrafin (2) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "me propozimin e subjektit të obliguar për administrim me rajonin e mbrojtur".

Neni 35

Në neni 114 dhe në nenin 115 fjala "trashëgimi" zëvendësohet me fjalën "pasuri".

Neni 36

Në nenin 122 pas paragrafit (4) shtohet paragrafi i ri (5) si vijon:

"(5) Për veprimin e mëtutjeshëm me objektet e zbuluara speleologjike ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në sferën e mbrojtjes së natyrës lëshon aktvendim në afat prej 30 ditësh nga dita e lajmërimit të objektit të zbuluar speleolitik."

Neni 37

Në nenin 124 pas paragrafit (2) shtohen tre paragrafë të rinj (3), (4) dhe (5), si vijon:

"(3) Me objektin speleologjik i cili gjendet në rajonin e mbrojtur, administron subjektin i ngarkuar për administrim me rajonin e mbrojtur, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(4) Për objektin speleologjik i cili nuk është i mbrojtur në mënyrë të veçantë ose gjenden jashtë rajonit të mbrojtur, administrimi për shkak të vizitës dhe shqyrtimit mund të kryhet nga personi i autorizuar juridik ose fizik nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës të zgjedhur në bazë të konkursit publik.

(5) Si i autorizuar për menaxhim me objektin speleologjik mund të përcaktohet personi juridik ose fizik i cili ka përvojë në mbrojtjen dhe hulumtimin e objekteve speleologjike së paku pesë vjet dhe disponon me kuadër i cili ka kryer përgatitje profesionale sipërore nga sfera shkencave gjeologjike dhe gjeografike."

Neni 38

Në nenin 138 në paragrafin (1) fjala "themeluesit" zëvendësohen me fjalët: "nga organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës".

Neni 39

Në nenin 141 paragrafin (2), pika 1 ndryshon si vijon:

"1) të ketë kryer arsim sipëror;".

Në paragrafin (2) pika 2 ndryshohet si vijon:

"2) të ketë së paku pesë vjet përvojë pune;".

Neni 40

Titulli i nenit 169 ndryshohet si vijon: "Inspektorë shtetërorë për mbrojtjen e natyrës"

Në nenin 169 në paragrafin (1) para fjalëve: "inspektorë për mbrojtjen e natyrës" shtohen fjalët: "shtetërorë" dhe pas fjalës "natyra" shtohen fjalët: "shtetërorë", (në tekstin e mëtejshëm: inspektorë shtetërorë).

Në paragrafin (2), fjalët: "inspektorët për mbrojtjen e natyrës, zëvendësohen me fjalët: "inspektorët shtetërorë"

Neni 41

Në paragrafin 170 fjalët: "inspektorët për mbrojtjen e natyrës, zëvendësohen me fjalët: "inspektorët shtetërorë".

Neni 42

Në nenet 171, 172, 173 dhe 174 fjalët: "inspektorët për mbrojtjen e natyrës", zëvendësohen me fjalët "inspektorët shtetërorë."

Neni 43

Në titullin e Kreut IX. 2 fjala "Kundërvajtje" zëvendësohet me fjalët: "Dispozita për kundërvajtje".

Neni 44

Titulli i nenit 181 dhe neni 181 ndryshohen, si vijon:
"Sanksione kundërvajtëse për personat juridikë dhe fizikë"

Neni 181

(1) Gjobë në shumë prej 1.500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) nuk lejon kalim pa pengë personave tjerë dhe përdorim tjetër të tokës të cilën e ka në pronësi, për shkak të zbatimit të masave të parapara dhe aktiviteteve për mbrojtjen e natyrës (nen 8);

2) organizon lëvizje me automjete ose lëviz me automjete në natyrë përveç në vendbanime dhe të gjitha llojet e rrugëve, rrugëve të rregulluara dhe poligone për qarkullim (neni 10);

3) në mënyrë të palejueshme bën ndryshimin e shfrytëzimit të tokës në kundërshtim me dispozitat të këtij ose ligji tjetër dhe me atë shkakton dëm në natyrë (neni 11);

4) zbaton hulumtime shkencore në natyrë në rajonin e parkut nacional pa njoftim paraprak (neni 24);

5) nuk e njofton organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mbrojtjes së natyrës për rezultatet e fituara nga hulumtimet e kryera (neni 24);

6) shfrytëzon mjete në mënyrë joselektive për robërimin ose gjuajtjen e kafshëve të egra të mbrojtura, si dhe mjete të cilat mund të shkaktojnë zhdukje lokale ose shqetësim serioz të popullatave (neni 43);

7) në mënyrë të palejueshme organizon vizita studimore në funksion të realizimit të hulumtimeve shkencore (neni 71 paragrafi (1) pika 2);

8) në mënyrë të palejueshme organizon lëvizje të njerëzve jashtë rrugicave të përcaktuara për qëllime të palejueshme në rajonin e rezervatit të rreptë natyror (neni 71 paragrafi (1) pika 3);

9) ndez zjarr në rajonin të rezervatit rigoroz natyror (neni 71 paragrafi (1) pika 4);

10) në mënyrë të palejueshme mbledh farë dhe material për farë, bimë të egra, kërpudha dhe kafshë për shkak të hulumtimeve shkencore (neni 71 paragrafi (1) pika 5);

11) në mënyrë të palejueshme mbledh farë dhe material për farë, bimë të egra, kërpudha dhe kafshë për shkak të përtëritjes së popullatave në rajon tjetër (neni 71 paragrafi (1) pika 5);

12) në mënyrë të palejueshme mbledh farë dhe material për farë, bimë të egra, kërpudha dhe kafshë për shkak të përtëritjes së popullatave në rajon tjetër në mënyrë dhe periudhë në të cilën mund të shkaktojnë prishjen e ekosistemit (neni 71 paragrafi (1) pika 5);

13) ndërmerr aktivitete me të cilët rrezikohet burimi i natyrës në parkun nacional (neni 75 paragrafi (1));

14) kryen veprimtari turistike-rekreative, si dhe bujqësi ekstensive dhe peshkari në mënyrë me të cilën rrezikohet ekzistenca e llojeve dhe baraspesha e tyre natyrore (neni 75 paragrafi (2));

15) ndërmerr aktivitete të cilat i rrezikojnë shënimet dhe vlerat, për shkak të ndonjë rajoni është shpallur për përmendore të natyrës (neni 76);

16) ndërmerr aktivitete të shfrytëzimit jo përkatës të tokës në parkun e natyrës (neni 81);

17) vepron në kundërshtim me dispozitat e nenit 82 të këtij ligji;

18) nuk e ruan, përkatësisht nuk kujdeset për trashëgiminë natyrore e cila ndodhet në pronën e cila është në pronësi të tij (neni 113);

19) nuk mundëson zbatimin e hulumtimit të lejuar, studimit ose mbikëqyrjes së trashëgimisë natyrore e cila gjendet në pronë e cila është në pronësi të tij (neni 115);

20) organizon incizimin e filmave ose të fotografive, përkatësisht incizon filma ose fotografon me pajisje elektronike në objektin speleologjik, pa leje (nen 124 paragrafi (1) pika 4);

21) në mënyrë të palejueshme shfrytëzon ose rregullon objekt speleologjik ose pjesë të tij (neni 124 paragrafi (1) pika 1);

22) në mënyrë të palejueshme mbyll hyrje ose ndonjë pjesë të shpellës (neni 124 paragrafi (1) pika 2);

23) në mënyrë të palejueshme bën ndërtimin, përtëritjen ose mënjanimin e çfarëdo objekti nëntokësor (neni 124 paragrafi (1) pika 2);

24) zbaton hulumtime të palejueshme ose bën eksperimente në objekte speleologjike (neni 124 paragrafi (1) pika 3);

25) në mënyrë të palejueshme mbledh bimë, kërpudha ose kafshë nga objektet speleologjike ose pjesë të tyre (neni 124 paragrafi (1) pika 3);

26) ndërmerr aktivitete të cilat në çfarëdo mënyre mund të ndikojnë ndaj karakteristikave themelore, kushteve ose florës dhe faunës së natyrshme në objektin speleologjik ose rajonin e mbrojtur mbitokësor (neni 124 paragrafi (1) pika 5) dhe

27) nuk lejon qasje dhe kontrollim të objektit speleologjik i cili ndodhet në pronë e cila është në pronësi të tij, për qëllime të lejuara (neni 126).

(2) Gjohë në shumë prej 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(3) Gjohë në shumë prej 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Nëse me kundërvajtjet nga paragrafi (1) pikat 2, 3, 4, 6, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25 dhe 26 të këtij neni do të shkaktohet dëm më i madh në natyrë, kumtohet sanksion në përmasë me dëmin e shkaktuar, por më së shumti deri në shumën e trefishtë nga shuma e përcaktuar deri në paragrafin (1) të këtij neni.

(5) Organi kompetent për mbajtjen e procedurës për kundërvajtje dhe për kumtimin e kundërvajtjeve nga ky nen është Komisioni për kundërvajtje i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

Neni 45

Titulli i nenit 182 dhe neni 182 ndryshohen, si vijon:
"Sanksione për kundërvajtje për personat juridikë dhe fizikë

Neni 182

(1) Gjohë në shumë prej 3.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) ndërmerr aktivitete për shfrytëzimin e natyrës në mënyrë e cila shkakton dëmtimin ose shkatërrimin e llojlojshmërisë biologjike (neni 12 pika 1);

2) ndërmerr aktivitete për shfrytëzimin e natyrës në mënyrë e cila shkakton degradimin e tokës dhe humbjen e riprodhimit të saj (neni 12 pika 2);

3) ndërmerr aktivitete për shfrytëzimin e natyrës në mënyrë e cila shkakton dëmtimin e formacioneve gjeoformologjike sipërfaqësore ose nëntokësore (neni 12 pika 3);

4) shfrytëzon mjete të ndaluara për mbrojtjen e bimëve (neni 13);

5) ndërmerr aktivitete për shfrytëzimin e resurseve natyrore shfrytëzimi i të cilave është kufizuar ose ndaluar (neni 14);

6) ndërmerr aktivitete për shfrytëzimin e resurseve natyrore në vëllim i cili nuk përkon me përkufizimin e përcaktuar nga ministri i Ambientit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor (neni 14);

7) ndërmerr aktivitete në natyrë për të cilën është i detyruar të përpunojë elaborat për vlerësimin e pranimit të natyrës në pajtim me nenin 18 paragrafi 2 dhe neni 18-a si dhe të mos ia dorëzojë për miratim organit kompetent;

8) ndërmerr aktivitete në natyrë pa marrjen e lejes paraprake për pranimin e projektit ose nuk vepron në pajtim me elaboratin (neni 18-a paragrafi (2));

9) në mënyrë të palejueshme mbledh lloje të bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudha dhe kafshë (neni 23);

10) në mënyrë të palejueshme bën robërimin dhe gjuajtjen e kafshëve (neni 23);

11) nuk dorëzon raport për sasitë e shitura dhe të eksportuara në afatin e përcaktuar në nenin 23 të këtij ligji;

12) llojet e bimëve të prekura dhe të mbrojtura, kërpudha dhe kafshë dhe pjesë e tyre grumbullohen në kundërshtim me kushtet e përcaktuara në nenin 23-a të këtij ligji dhe me dispozitat të cilat dalin nga ai;

13) bën qarkullim pa leje paraprake përkatësisht certifikatë për qarkullim (neni 30);

14) shfrytëzon mostra të cilat i ka lëshuar në qarkullim për qëllim tjetër nga ai i cili është shënuar në leje (neni 31);

15) ruan lloje të kafshëve të egra autoktone në kushte jo përkatëse në robërim (neni 32);

16) ruan lloje të egra autoktone dhe aloktone në robërim pa leje (neni 33);

17) vepron në kundërshtim me ndalesën nga neni 38 paragrafi (1) i këtij ligji;

18) nuk lajmëron gjetjen individëve të vdekur, të sëmurë dhe të lënduar nga llojet e mbrojtura rrepanë mënyrë rigorozë të kafshëve të egra në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga fusha e mbrojtjes së natyrës (neni 40);

19) shfrytëzon mjete në mënyrë jo selektive për robërimin ose gjuajtjen e kafshëve të egra të mbrojtura, si dhe mjete të cilat mund të shkaktojnë zhdukje lokale ose shqetësim serioz të popullatave (neni 43);

20) ndërmerr aktivitete për ndërtimin e objekteve rreth burimeve të natyrshme, përreth brigjeve dhe ujëvarave të natyrshme, brigjeve të liqeneve natyrore dhe artificiale, si dhe rrafshëve të përmbytura të ujëvarave në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji (neni 58);

21) ndërmerr aktivitete për ekonomizimin me kullosa dhe sipërfaqe me barëra e cila nuk është në mënyrë tradicionale (neni 60);

22) vepron në kundërshtim me dispozitat nga neni 71 i këtij ligji;

23) ndez zjarr në rajonin e parkut nacional në vende të cilat nuk janë të përcaktuara si vende për ndezjen e zjarrit në planin për administrim me parkun nacional (nen 75 paragrafi (1));

24) vepron në kundërshtim me dispozitat nga neni 76 i këtij ligji;

25) nuk mundëson zbatimin e hulumtimit të lejuar, studimin ose mbikëqyrjen e trashëgimisë natyrore e cila gjendet në pronë e cila është në pronësi të tij (neni 115);

26) në mënyrë të palejueshme mbyll hyrje ose ndonjë pjesë të shpellës (neni 124 paragrafi (1) pika 2);

27) në mënyrë të palejueshme bën ndërtimin, riparimin ose mënjanimin të çfarëdo objekti nëntokësor (neni 124 paragrafi (1) pika 2);

28) zbaton hulumtime të palejueshme ose bën eksperimente në objekte speleologjike (neni 124 paragrafi (1) pika 3);

29) në mënyrë të palejueshme mbledh bimë, kërpudha ose kafshë nga objektet speleologjike ose pjesëve të tij (neni 124 paragrafi (1) pika 3);

30) ndërmerr aktivitete të cilat në çfarëdo mënyre mund të ndikojnë ndaj karakteristikave themelore, kushteve ose florës dhe faunës së natyrshme në objektin speleologjik ose rajonin e mbrojtur mbi tokë (neni 124 paragrafi (1) pika 5) dhe

31) nuk lajmëron gjetjen e fosileve dhe të mineraleve të cilat kanë marrë statusin e trashëgimit natyror (neni 131).

(2) Gjohë në shumë prej 1.500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(3) Gjohë në shumë prej 800 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Nëse me kundërvajtjet nga paragrafi (1) të këtij neni ndodh dëm më i madh mbi natyrën kumtohet sanksion me përmasën e dëmit të shkaktuar por më së shumti deri në shumën e pesëfishitë nga shuma e përcaktuar deri në paragrafin (1) të këtij neni.

(5) Organ kompetent për kumtimin e kundërvajtjeve nga ky nen është Komisioni për kundërvajtje i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor."

Neni 46

Titulli i nenit 183 dhe neni 183 ndryshohen si vijon:
"Sanksione për kundërvajtje për personat juridikë dhe fizikë

Neni 183

(1) Gjohë në shumë prej 8 000 deri në 20 000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1. nuk ndërmerr aktivitete për zbatimin e masave të përcaktuara kompensimit (neni 19);

2. në mënyrë të palejueshme zbaton hulumtim shkencor në natyrë në territorin e Republikës së Maqedonisë (neni 24);

3. lëshon në qarkullim ekzemplarë me leje të rrejshme, të falsifikuara ose të pavlefshme (neni 30);

4. transporton mostra të gjalla në kundërshtim me dispozitat nga neni 31 i këtij ligji;

5. depozitari i autorizuar i llojeve të konfiskuara vepron në kundërshtim me dispozitat pozitive dhe marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Maqedonisë me llojet e marra përkatësisht të konfiskuara duke pasur parasysh marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara dhe dispozitat pozitive (neni 31);

6. ruan lloje aloktone të kafshëve të egra të cilat mund të shkaktojnë rrezik ndaj jetës dhe shëndetit të njerëzve (neni 32);

7. vepron në kundërshtim me ndalesën nga neni 38 paragrafi (2) i këtij ligji;

8. shfrytëzon lloje të egra të mbrojtura në mënyrë dhe vëllim i cili e sjell në rrezik gjendjen e volitshme të ruajtjes së tyre (neni 42)

9. u vë pengesa rrjedhave të ujit ose e zvogëlon sasinë e ujit nën minimumin biologjik ose i thanë ose i mbush burimet, moçalet si dhe vendbanimet tjera ujore (neni 56);

10. ndërmer aktivitete për shfrytëzimin e begative natyrore, pranë brigjeve të burimeve të natyrshme, pranë bregut të ujëvarave natyrore dhe të liqeneve natyrore dhe artificiale, si dhe rrafshet e përmbytura të rrjedhave të ujërave në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji (neni 58);

11. gjuan peshk ose bën përdorim tjetër të pjesëve nga vendbanimeve ujore në kundërshtim me kufizimin e përcaktuar përkohësisht ose të përhershëm (neni 59);

12. gjatë arondimit zhdruk ose dëmton kufijtë e vendbanimeve (neni 61);

13. nuk e ruan, përkatësisht nuk kujdeset për trashëgiminë natyrore e cila gjendet në pronë e cila është në pronësi të tij (neni 113);

14. gjatë zbatimit të hulumtimeve dhe eksploatimit të lëndëve së para minerale ose gjatë zbatimit të aktiviteteve tjera të cilat mund të shkaktojnë ndryshime të visit nuk i mënjanon ose zvogëlon në masë të mundshme më të madhe pasojat e dëmshme të visit (neni 121);

15. në mënyrë të palejueshme shfrytëzon ose rregullon objekt speleologjik ose pjesë të tij (neni 124 paragrafi (1) pika 1);

16. ndërmer aktivitete për mbylljen e hyrjes, pengimin e shfrytëzimit ose të aktiviteteve tjera të cilat mund ta rrezikojnë ose dëmtojnë objektin speleologjik i cili gjendet në pronë në pronësi private (neni 126 paragrafi (1));

17. gjatë kryerjes së veprimeve ose ndërtimit me interes publik nuk i ndërmer të gjitha masat dhe aktivitetet e nevojshme për mbrojtjen e vendbulimit të mineraleve dhe fosileve (neni 127 paragrafi (2)), dhe

18. në mënyrë të palejueshme merr nga natyra minerale ose fosile të cilat kanë marrë statusin e trashëgimisë natyrore ose ndodhen në rajonin e mbrojtur (neni 130).

(2) Gjorbë në shumë prej 1.400 deri në 2.500 euro do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(3) Gjorbë në shumë prej 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik për veprimet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Nëse me kundërvajtjet nga paragrafi 1 të këtij neni ndodh dëm më i madh ndaj natyrës kumtohet sanksion me përmasën e dëmit të shkaktuar, por më së shumti deri në shumën e shtatëfishit nga shumata e përcaktuar deri në paragrafin 1 të këtij neni.

5) Organ kompetent për kumtimin e sanksioneve për kundërvajtje nga ky nen është gjyqi kompetent."

Neni 47

Pas nenit 183 shtohen tre nene të reja 183-a, 183-b dhe 183-v, si vijojnë:

“Sanksione kundërvajtëse për personat fizikë

Neni 183-a

(1) Gjorbë në shumë prej 50 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:

1) lë, hedh dhe/ose lëshon hedhurinë në rajonin e mbrojtur;

2) ndez zjarr në rajone të mbrojtura dhe

3) hedh bishta cigaresh në rajon të mbrojtur.

(2) Gjorbë në shumë prej 60 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:

1) lëviz jashtë rrugicës për vizituesit ose në vende të ndaluara për vizitues;

2) sillet në mënyrë të pashembullt në rajonin e mbrojtur dhe me këtë rast nuk vepron sipas paralajmërimit të shërbimit të rojës në rajonin e mbrojtur dhe

3) krijon zhurmë ose në mënyrë tjetër i shqetëson llojet e kafshëve të egra të mbrojtura.

(3) Gjorbë në shumë prej 70 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:

1) nuk legjitimohet me kërkesën e shërbimit të rojës të formuar ose të përcaktuar nga subjektet të cilat i kryejnë punët e administrimit me rajonin e mbrojtur dhe

2) pret drunj ose shkul ose në mënyrë tjetër bën shkatërrimin e llojeve të bimëve të rrezikuara dhe të mbrojtura në mënyrë rigorozë në rajonin e mbrojtur;

(4) Gjorbë në shumë prej 100 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:

1) nuk e njofton shërbimin e rojës të formuar ose të përcaktuar nga subjektet të cilat i kryejnë punët e administrimit me rajonin e mbrojtur për rrezikimin e shënuar të llojeve të caktuara ose për aktivitete të palejueshme të cilat zbatohen në rajonin e mbrojtur.

(5) Për kundërvajtjet nga ky nen inspektorët shtetërorë për natyrë, punëtori i organit të administratës shtetërore për punët nga sfera e punëve të brendshme, shërbimi i rojës i formuar ose i përcaktuar nga subjektet të cilat i kryejnë punët e administrimit në rajonin e mbrojtur mund ta kumtojnë në vendin e ngjarjes personit me dorëzimin e ftesës për pagimin e gjorbës të cilën kryerësi është i detyruar ta paguajë në afat prej 8 ditësh.

(6) Nëse kryerësi për kundërvajtjet nga ky nen e pranon veprën me të cilën ngarkohet ose nëse personi i autorizuar zyrtar nga paragrafi (5) i këtij neni kundërvajtjen e përcakton personalisht ose e përcakton me përdorimin e mjeteve dhe aparateve përkatëse teknike, personi i autorizuar menjëherë do të lëshojë urdhërpagesë.

(7) Konsiderohet se kryerësi i kundërvajtjes me nënshkrimin e pranimit të urdhërpagesës pajtohet ta paguajë gjorbën.

(8) Kryerësi është i detyruar ta paguajë gjorbën e përcaktuar në bazë të këtij neni në afat prej tetë ditësh nga pranimi i urdhërpagesës në llogarinë e shënuar në urdhërpagesë. Kryerësi i cili do ta paguajë gjorbën në këtë afat, do të paguajë vetëm gjysmën e gjorbës së kumtuar. Këshilla për këtë të drejtë është pjesë e këshillës juridike të urdhërpagesës.

(9) Në procedurën e cila do të mbarojë me lëshimin e urdhërpagesës nuk paguhen shpenzimet e procedurës nëse gjoba është paguar nga kryerësi.

(10) Nëse gjoba nga paragrafi (5) i këtij neni nuk paguhet në afatin e përcaktuar, personat zyrtarë nga paragrafi (5) të këtij neni janë të detyruar të dorëzojnë kërkesë për ngritjen e procedurës për kundërvajtje para Komisionit për kundërvajtje.

(11) Organ kompetent për mbajtjen e procedurës për kundërvajtje dhe për kumtimin e kundërvajtjeve nga ky nen është Komisioni për kundërvajtje i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

Procedura për barazim dhe ndërmjetësim

Neni 183-b

(1) Për kundërvajtjet e përcaktuara në nenet 181, 182, 183 dhe 183-a të këtij ligji, inspektorët shtetërorë janë të detyruar që kryerësit të kundërvajtjes së pari duhet t'i propozojnë procedurë për barazim para se të dorëzojnë kërkesë për procedurë për kundërvajtje.

(2) Për kundërvajtjet nga neni 181, 182 dhe 183 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë kryerësit të kundërvajtjes mund t'i ofrojnë ndërmjetësim dhe arritjen e pajtueshmërisë me të cilën kryerësi i kundërvajtjes doemos duhet ta paguajë gjobën, detyrimet tjera ose t'i mënjanojë pasojat nga kundërvajtja.

(3) Për kundërvajtjet nga neni 183 të këtij ligji, inspektorët shtetërorë, si dhe kryerësit e kundërvajtjes mund të pajtohen për fillimin e procedurës së ndërmjetësim, para se të dorëzohet kërkesa për ngritjen e procedurës për kundërvajtje.

(4) Në rastet në të cilën është arritur pajtueshmëri për barazim dhe ndërmjetësim, gjoba e kryerësit mund të zvogëlohet më së shumti për një gjysmë nga maksimumi i gjobës së përcaktuar për kundërvajtjen.

(5) Procedurat për barazim dhe ndërmjetësim mbahen në pajtim me dispozitat nga Ligji për mjedisin jetësor.

Mbajtja e procedurës për kundërvajtje

Neni 183-v

Procedura para organit për kundërvajtje mbahet në pajtim me dispozitat e Ligjit për mjedisin jetësor."

X. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 48

Në nenin 187 në paragrafin (1) fjala "tre" zëvendësohet me fjalën "gjashtë".

Neni 49

Në nenin 188 në paragrafin (1) fjala "një" zëvendësohet me fjalën "tre".

Neni 50

Në nenin 190 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3) si vijon:

"(3) Shtyllat elektrike dhe komponentët teknike të cilat janë ndërtuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji që në shkallë të lartë e rrezikojnë shpendët dhe lakuriqët nga sulmi elektrik, në afat prej pesë vjetësh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji, janë të obliguar të zbatojnë masa të domosdoshme për mbrojtjen e shpendëve dhe të lakuriqëve nga goditja e rrymës elektrike."

Neni 51

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë prej ditës së shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1055.

Vrз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

УКАЗ

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛОВСТВОТО

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за ловството,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2894/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЛОВСТВОТО

Член 1

Во Законот за ловството ("Службен весник на Република Македонија" број 20/96, 26/96, 34/97 и 69/2004), во членот 18 став 1 по точката 3 се додава нова точка 3-а, која гласи:

"3-а. Привремено забрани ловење во одредено подрачје или во целата земја доколку се појави опасност од појава на заразни болести или се појават заразни болести кај дивечот;"

Член 2

Во членот 19 зборовите: "се доделува" се заменуваат со зборовите: "може да се додели".

Член 3

Во членот 27 ставот 2 се менува и гласи:
"Ловочувар може да биде лице со завршено најмалку средно образование од шумарска насока или со средно образование со положен ловечки испит и да ги исполнува условите за носење оружје."

Член 4

Во членот 50 по ставот 2 се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

"Без позитивно мислење на министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на годишниот план од ставот 3 на овој член, корисникот на дивечот во ловиштето не може да го користи правото на застрел на дивечот во ловиштето.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе донесе поблизок пропис за содржината на годишниот план за спроведување на посебната ловно-стопанска основа."

Член 5

Насловот на Главата IX. "КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи: "ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 6

Во членот 77 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на корисникот на дивечот во ловиштето или на друго правно лице ако:"

Ставот 2 се менува и гласи:
"Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член и на одговорното лице на корисникот на дивечот во ловиштето или друго правно лице."

Во ставовите 3 и 4 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "прекршочна санкција".

Член 7

Во членот 78 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба од 500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на корисникот на дивечот во ловиштето или на друго правно лице, ако:"

Ставот 2 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот 1 на овој член и на одговорното лице на корисникот на дивечот во ловиштето или друго правно лице."

Во ставот 3 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "прекршочна санкција".

Член 8

Во член 79 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 200 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:".

Во ставовите 2 и 3 зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "прекршочна санкција".

Член 9

Членот 80 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на ловочувар ако не презема мерки согласно со членот 29 став 1 точки 2, 3, 4 и 8 од овој закон и ќе му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење должност ловочувар во траење од шест месеца до една година."

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR GJUETI

Neni 1

Në Ligjin për gjueti ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 20/96, 26/96, 34/97 dhe 69/2004) në nenin 18, pas paragrafit 1, pika 3, shtohet pika e re 3-a si vijon:

"3-a. "Ndalon përkohësisht gjuetinë në rajon të caktuar ose në tërë vendin nëse ka rrezik për paraqitjen e sëmundjeve ngjitëse ose nëse paraqiten sëmundje ngjitëse të kafshët e egra".

Neni 2

Në nenin 19 fjala "ndahet" zëvendësohen me fjalët: "mund të ndahet".

Neni 3

Në nenin 27, paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Rojtar i gjuetisë mund të jetë personi i cili ka të kryer së paku arsimin e mesëm të drejtimit të pylltarisë ose arsimin e mesëm me provimin e dhënë për gjueti dhe t'i plotësojë kushtet për mbajtjen e armëve".

Neni 4

Në nenin 50, pas paragrafit 2 shtohen dy paragrafë të rinj 3 dhe 4, si vijon:

"Pa mendimin pozitiv të Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave të planit vjetor nga paragrafi 3 i këtij neni, shfrytëzuesi i kafshës së egër në zonën e gjuetisë nuk mund ta shfrytëzojë të drejtën për gjuajtjen e kafshës së egër në zonën e gjuetisë.

"Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave do të miratojë dispozitë më të përafërt për përmbytjen e planit vjetor për zbatimin e bazës së veçantë ekonomike të gjuetisë".

Neni 5

Titulli i Kreut IX. "DISPOZITA NDËSHKUESE" ndryshohet si vijon: "DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE".

Neni 6

Në nenin 77, paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Gjobë në shumë prej 1 000 deri 3 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje shfrytëzuesit të kafshës së egër në zonën e gjuetisë ose personit tjetër juridik, nëse:".

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 1 000 deri 2 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtjen nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës të shfrytëzuesit i kafshës së egër në zonën e gjuetisë ose të personi tjetër juridik".

Në paragrafët 3 dhe 4 fjalët: "masa për siguri" zëvendësohen me fjalët: "sanksion për kundërvajtje".

Neni 7

Në nenin 78, paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Gjobë në shumë prej 500 deri 2 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje shfrytëzuesit të kafshës së egër në zonën e gjuetisë ose personit tjetër juridik, nëse:".

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 500 deri 1 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës të shfrytëzuesit i kafshës së egër në zonën e gjuetisë ose të personi tjetër juridik".

Në paragrafin 3 fjalët: "masë e sigurisë" zëvendësohen me fjalët: "sanksion për kundërvajtje".

Neni 8

Në nenin 79, paragrafi 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon: "Gjobë në shumë prej 200 deri 1 000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit fizik, nëse:".

Në paragrafët 2 dhe 3 fjalët: "masë e sigurisë" zëvendësohen me fjalët: "sanksion për kundërvajtje".

Neni 9

Neni 80 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 200 deri 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje rojtarit të gjuetisë nëse nuk ndërmer masa në pajtim me nenin 29, paragrafi 1, pikat 2, 3, 4 dhe 8 të këtij ligji, dhe do t'i kumtohet sanksion për kundërvajtje - ndalim për kryerjen e detyrës rojtar i gjuetisë në kohëzgjatje prej 6 muajsh deri një vit".

Neni 10

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1056.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНАТА И НА ПРОИЗВОДИТЕ И МАТЕРИЈАЛИТЕ ШТО ДОАГААТ ВО КОНТАКТ СО ХРАНАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 јуни 2007 година.

Бр. 07-2895/1
20 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКО-
НОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНАТА И НА ПРО-
ИЗВОДИТЕ И МАТЕРИЈАЛИТЕ ШТО ДООГААТ
ВО КОНТАКТ СО ХРАНАТА

Член 1

Во Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната ("Службен весник на Република Македонија" број 54/2002), во членот 1 ставот 2 се брише.

Член 2

Во членот 2 точката 1 се менува и гласи:

"1. "Храна" е секоја супстанца или производ, без разлика дали е преработен, делумно преработен или непреработен кој се очекува да биде конзумиран од страна на луѓето.

Поимот „храна“ вклучува пијалак, гума за цваќање, адитиви и секоја супстанца, намерно вградена во храната во текот на нејзиното производство, подготовка или третман.

Поимот „храна“ вклучува и вода, и тоа:

- вода за јавно снабдување со вода за пиење,
- вода која се употребува и/или вградува во храната во текот на нејзиното производство, подготовка или третман и
- пакувана вода, природна минерална вода и изворска вода.

Поимот „храна“ не вклучува:

- добиточна храна,
- жив добиток,
- растенија пред нивната берба/жетва,
- медицински производи дефинирани со прописите кои се однесуваат на лековите и медицинските помагала,
- козметички производи дефинирани со прописите кои се однесуваат на безбедноста на козметичките производи,
- тутун и тутунски производи дефинирани прописите кои се однесуваат на тутунот и тутунските производи,
- наркотични или психотропни супстанции во рамките на значењето што го имаат во единствената конвенција на Обединетите нации 1961 и Конвенцијата на Обединетите нации за психотропни супстанции 1971 и
- остатоци и контаминенти како и природни состојки од растително и животинско потекло кои штетно дејствуваат на здравјето на луѓето."

По точката 12 се додаваат четири нови точки 13, 14, 15 и 16, кои гласат:

13. "Додатоци на храна" се прехранбени производи чија цел е да ја дополнуваат нормалната исхрана и кои се концентрирани извори на хранливи состојки или други супстанции со прехранбен или физиолошки ефект, сами или во комбинација, произведени во вид на капсули, пасти, таблети, кеси со прашкаста супстанца, ампули со течност и други слични форми на течни или прашкасти супстанции дизајнирани за да можат да бидат употребени во мали мерливи единечни количини;

14. "Хигиена на храната" се мерки и услови потребни за контрола на опасностите и безбедноста на храната, имајќи ја предвид нејзината нагамошна намена;

15. "Квалитет на храната" е збир на сите својства на храната кои допридонесуваат на нејзината способност да ги задоволи потребите на крајниот потрошувач;

16. "Опасност" е биолошки, хемиски или физички причинител присутен во храната или состојба на храната со можност да предизвика штетно влијание по здравјето на луѓето;".

Точките 13, 14, 15, 16, 17 и 18 стануваат точки 17, 18, 19, 20, 21 и 22.

По точката 19 која станува точка 23 се додаваат пет нови точки 24, 25, 26, 27 и 28, кои гласат:

"24. "Ризик" е можност за веројатно штетно дејство по здравјето на луѓето и сериозноста на тоа дејство како последица од таа опасност;

25. "Анализа на ризик" е процес кој се состои од три поврзани компоненти: проценка на ризик, управување со ризик и комуникација на ризик;

26. "Проценка на ризик" е научно заснован процес кој се состои од идентификација на опасност, карактеризација на опасност, проценка на изложеност и карактеризација на ризик;

27. "Управување со ризик" е процес, со кој се разгледуваат различните можности на постапување на надлежните органи, во однос на ризикот во соработка со заинтересираните страни, земајќи ја предвид процената на ризикот и на другите релевантни фактори, а по потреба и избирање на соодветни, превентивни и контролни мерки;

28. "Комуникација на ризик" е интерактивна размена на информации и мислења преку процесот на анализа на ризик, во однос на опасностите и ризиците, факторите поврзани со ризикот и мониторинг на состојбата на безбедноста на храната меѓу оценителите на ризик, надлежните органи, потрошувачите, производителите на храна, научните установи и другите заинтересирани страни, вклучувајќи го и објаснувањето на наодите од процената на ризикот и основаноста на одлуките за управувањето со ризикот;".

Точката 20 станува точка 29.

Точките 21 и 22 се бришат.

Точките 23, 24 и 25 стануваат точки 30, 31 и 32.

Во точката 26 која станува точка 33 по зборот "извоз" се додаваат зборовите: "реекспорт, транспорт, дистрибуција".

Точките 27 и 28 стануваат точки 34 и 35.

Во точката 29 која станува точка 36 во воведната реченица и во алинеите 1 и 2 зборовите: "и тутунски производи" се бришат.

Точките 30, 31, 32 и 33 стануваат точки 37, 38, 39 и 40.

Во точката 34 која станува точка 41 зборовите: "сточната" и "сточна" се заменуваат со зборовите: "добиточната" и "добиточна".

По точката 41 се додава нова точка 42, која гласи:

"42. "Мониторинг за безбедноста на храната" е системско собирање, обработка, анализа и евалуација на податоците за исполнување на општите и посебните барања за безбедност на храната."

Член 3

По членот 2 се додаваат четири нови члена 2-а, 2-б, 2-в и 2-г, кои гласат:

"Член 2-а

За постигнување на високо ниво за заштита на животот и здравјето на луѓето мерките кои се применуваат согласно со овој закон се темелат на анализа на ризикот, освен кога тоа не е во согласност со околностите или со природата на самата мерка.

Член 2-б

Процената на ризикот се заснова на достапни научни докази и се врши на независен, објективен и транспарентен начин.

Член 2-в

Управувањето со ризикот се заснова на резултатите од процената на ризикот, мислењата на надлежните органи од членовите 3 и 4 на овој закон и други релевантни субјекти за прашања од таа област применувајќи го притоа принципот на претпазливост, а за да се постигнат целите на овој закон.

Член 2-г

Комуникацијата за ризикот ја спроведуваат надлежните органи согласно со овој закон со цел производителите на храна и трговците на храна, потрошувачите, органите на државната управа и заинтересираните страни да добијат навремена, сигурна, објективна и разбирлива информација за опасностите и ризикот во однос на храната."

Член 4

По членот 3 се додава нов член 3-а, кој гласи:

"Член 3-а

Директорот на Дирекцијата донесува годишен план и програма за работа на Дирекцијата и го организира нивното спроведување.

Директорот изготвува годишен извештај за работата на Дирекцијата и го доставува на усвојување до министерот за здравство.

Министерот за здравство го доставува извештајот до Владата на Република Македонија, најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Извештајот за работата е достапен за јавноста."

Член 5

По членот 4 се додава нов член 4-а, кој гласи:

"Член 4-а

Надлежните органи од членовите 3 и 4 на овој закон, со цел да се обезбеди контрола на безбедноста на храната во сите фази на производство, преработка, складирање и дистрибуција на храна, меѓусебно соработуваат и разменуваат информации.

За поефикасно остварување на соработката и размената на информации од ставот 1 на овој член надлежните органи склучуваат меморандум за соработка."

Член 6

Во членот 6 став 2 во точка 15 точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "доколку со овој закон поинаку не е определено".

Член 7

По членот 8 се додаваат два нови члена 8-а и 8-б, кои гласат:

"Член 8-а

Дирекцијата и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управа за ветеринарство во рамките на нивните надлежности го организираат мониторингот за безбедноста на храната согласно со методологијата за спроведување на мониторингот.

Методологијата за спроведување на мониторингот за безбедноста на храната по однос на начинот и постапката за утврдување на составот, висината на нутритивните состојки, контаминентите и адитивите во храната ја пропишува министерот за здравство и министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Мониторингот за безбедноста на храната се спроведува преку:

- мерење, следење, оценка и контрола на одредени состојки на храната или состојба на храната, кои овозможуваат исполнување на општите и посебните барања за безбедност на храната и

- следење на состојбата на безбедноста на храна.

Податоците од мониторингот за безбедноста на храната се јавни, освен ако со закон поинаку не е определено.

Член 8-б

Мониторингот за безбедноста на храната се врши врз основа на годишна програма за мониторинг, која ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за здравство и министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата за спроведување на програмата од ставот 1 на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија."

Член 8

Во членот 12 по ставот 4 се додаваат два нови става 5 и 6, кои гласат:

"Дирекцијата по поднесените пријави ја утврдува исполнетоста на условите за отпочнување на производството на храна и секоја промена во кој било услов за производството и на производителот на храна му издава одобрение.

Начинот на издавање на одобрението и потребната документација од ставот 5 на овој член ги пропишува министерот за здравство."

Ставовите 5 и 6 стануваат ставови 7 и 8.

Член 9

Во членот 14 став 4 зборот „организациите“ се заменува со зборовите: "јавните здравствени установи".

Член 10

Во членот 15 став 1 по зборот "произведува" се додаваат зборовите: "додатоци на храна".

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Посебните барања за составот и означувањето на додатоките на храна ги пропишува министерот за здравство."

Ставовите 3 и 4 стануваат ставови 4 и 5.

Член 11

Во членот 16 став 2 по зборот "здравство" сврзникот "и" се заменува со зборовите: "во согласност со".

Член 12

Во членот 17 став 1 по зборот "членовите" се додава бројот "12", а точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "во рамките на потребните реални трошоци за нивно издавање во зависност од големината на објектот и просторот, како и од видот на опремата, машините и средствата за работа".

Во ставот 2 по зборот "членовите" се додава бројот "12".

Член 13

Во членот 19 став 1 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: "по претходно издадено одобрение од страна на Дирекцијата".

По ставот 1 се додаваат три нови става 2, 3 и 4, кои гласат:

"Дирекцијата ги евидентира издадените одобренија од ставот 1 на овој член.

Трошоците во постапката за издавање на одобрението од ставот 1 на овој член паѓаат на товар на трговецот на храна и нивната висина се определува во рамките на потребните реални трошоци за нивно издавање во зависност од големината на објектот и просторот, како и од видот на опремата.

Начинот на водење на евиденцијата од ставот 2 на овој член и висината на трошоците во постапката за издавање на одобрението од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот за здравство."

Ставовите 2 и 3 стануваат ставови 5 и 6.

Член 14

Во членот 24 став 1 по зборот "извоз" се додаваат зборовите: "или реекспорт".

Член 15

По членот 24 се додаваат два нови члена 24-а и 24-б, кои гласат:

"Член 24-а

По барање на трговецот за храна, за храната и за производитите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, наменети за извоз произведени согласно со овој закон се издава сертификат за безбедност.

Сертификатот од ставот 1 на овој член го издаваат надлежните органи согласно со овој закон.

Министерот за здравство ги пропишува начинот на издавањето на сертификатот за безбедност од ставот 1 на овој член, формата и содржината на образецот на барањето за издавање на сертификатот и образецот на сертификатот за безбедност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува начинот на издавањето на ветеринарно-санитарниот сертификат за храната од животинско потекло, формата и содржината на образецот на барањето за издавање на сертификатот и образецот на сертификатот.

Трошоците во постапката за издавање на сертификатот од ставот 1 на овој член паѓаат на товар на барателот на сертификатот.

Висината на трошоците во постапката за издавање на сертификатот за безбедност од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот за здравство во рамките на потребните реални трошоци за негово издавање.

Висината на трошоците во постапката за издавање на ветеринарно-санитарниот сертификат за храната од животинско потекло ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на потребните реални трошоци за негово издавање.

Член 24-б

Средствата стекнати по основ на издадени одобренија и сертификати од членовите 12, 15, 16, 19 и 24-а на овој закон, се приход на Буџетот на Република Македонија, од кои дел од средствата се наменети за покривање на трошоците за реализирање на програмата од членот 8-б на овој закон.“

Член 16

По членот 25 се додава нова Глава VI-а. и два нови члена 25-а и 25-б, кои гласат:

"VI-а. Следливост

Член 25-а

Производителите и трговците со храна се должни да воспостават следливост во сите фази на производството, преработката и прометот на храната, суровините од растително и животинско потекло, животните кои произведуваат храна или се користат за производство на храната, како и следливоста на секоја супстанца која влегува во состав или за која се очекува дека ќе влезе во состав на храната.

Член 25-б

Производителите и трговците со храна должни се да воспостават систем за евиденција, односно бази на податоци и да осигураат постапки кои ќе им овозможат идентификување на секое правно и физичко лице кое ги снабдува со храна, животните кои произведуваат храна или се користат за производството на храна или секоја супстанца која е наменета за производство или може да се очекува дека ќе биде употребена во производството на храна.

Производителите и трговците со храна за да обезбедат следливост се должни да воспостават бази на податоци и да осигураат постапки кои ќе им овозможат идентификување на другите субјекти снабдени со нивни производи.

Производителите и трговците со храна се должни податоците од ставовите 1 и 2 на овој член да ги чуваат три години и во секој момент да бидат достапни на барање на надлежните органи.“

Член 17

Во членот 28 став 2 на крајот на реченицата точка-та се заменува со записка и се додаваат зборовите: "а за другите видови храна сертификат за безбедност".

Член 18

Во членот 30 ставот 3 се брише.

Член 19

Во членот 32 точка 4 по зборот "храната" зборовите: "а за тутунските производи" се бришат.

Во точката 5 по зборот "храната" зборовите: "со исклучок на тутунот и тутунските производи" се бришат.

Член 20

Членовите 35 и 36 се бришат.

Член 21

По членот 37 се додава нова Глава X-а. и четири нови члена 37-а, 37-б, 37-в и 37-г, кои гласат:

"X-а. Систем за брзо предупредување, управување со кризи и несреќи

Член 37-а

Информирање за постоење на директен или индиректен ризик по здравјето на луѓето кој произлегува од храната врши Дирекцијата преку Системот за брзо предупредување (во натамошниот текст: РАСФФ).

Во случај кога Дирекцијата е известена преку РАСФФ од Европската унија дека одредена храна е небезбедна, Дирекцијата веднаш презема мерки за ограничување на пуштање во промет, повлекување од промет и забрана на увоз на небезбедна храна.

Член 37-б

Надлежните органи во случаите кога ќе утврдат дека храната претставува ризик по здравјето на луѓето и животната средина, можат да наредат преземање на мерки согласно со членот 37-а став 2 од овој закон, како и да наредат други посебни мерки за постапување во случаите на несреќи со храна.

Начинот на постапување при несреќа по безбедноста на храната го пропишува министерот за здравство во согласност со министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 37-в

Дирекцијата и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управа за ветеринарство изготвуваат план за управување со кризи во областа на безбедноста на храната.

Со планот од ставот 1 на овој член се утврдуваат ситуациите кои вклучуваат директни или индиректни ризици по здравјето на луѓето што произлегуваат од храната и добиточната храна, практичните постапки потребни за управување со кризата, вклучувајќи и формирање на кризна единица и принципот на транспарентност кој треба да се примени во комуникациската стратегија.

Член 37-г

Надлежните органи за преземените мерки поврзани со управувањето со ризикот веднаш ја информираат јавноста и заинтересираните страни преку средствата за јавно информирање со брза, објективна и веродостојна информација.“

Член 22

Во членот 43 по зборовите: "технолозијата на храна" се додаваат зборовите: "и биотехнолозија".

Член 23

Во членот 44 став 1 по точката 7 се додава нова точка 8, која гласи:

"8. Нареди отстранување на лица во производство-то и прометот на храна за кои е утврдено дека се носители на заразни болести кои се пренесуваат преку храната;”

Точките 8 и 9 стануваат точки 9 и 10.

Во ставот 2 по зборот "одобри" се додаваат зборовите: "преработка, доработка или".

Член 24

Во членот 50 став 1 по зборот "храната" се додаваат зборовите: "како и анализите кои се вршат во рамките на мониторингот за безбедност на храната".

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Видовите на методи со кои ќе се вршат испитувањата и анализите од ставот 1 на овој член се во согласност со меѓународните стандарди и се пропишани со прописите за општите и посебните барања за безбедноста на храната."

Ставот 2 станува став 3.

Член 25

Насловот на Главата XII. се менува и гласи: "Прекршочни санкции".

Член 26

Во членот 53 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице ако:".

Во точката 16 по зборот "закон" сврзникот "и" се заменува со точка и запирка и се додава нова точка 17, која гласи:

"17. Не постапи по решението на инспекторот (член 46 став 2) и".

Точката 17 станува точка 18.

Ставот 2 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај глобата на правното лице ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на дејноста во траење од шест месеца до две години."

Ставот 3 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице со глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност и ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на должност во траење од една до две години."

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

"За дејствијата наведени од ставот 1 на овој член глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок и на физичкото лице."

Член 27

Во членот 54 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице, ако:".

По точката 5 се додава нова точка 6, која гласи:

"6. Не воспостави следливост на храната во сите фази на производство, преработка и промет на храната и систем за евиденција на истата (членови 25-а и 25-б);".

Точките 11 и 12 се бришат.

Точките од 6 до 14 стануваат точки од 7 до 13.

Ставот 2 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај глобата, на правното лице ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на дејноста во траење од шест месеци до две години."

Ставот 3 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност и ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на должност во траење од една до две години."

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

"За дејствијата наведени од ставот 1 на овој член глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок и на физичкото лице."

Член 28

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат најдоцна во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 29

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J NDRYSHIM DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SIGURIMIN E USHQIMIT DHE TË PRODUKTEVE E MATERIEVE QË VIJNË NË KONTAKT ME USHQIMIN

Neni 1

Në Ligjin për sigurimin e ushqimit dhe të produkteve e materieve që vijjnë në kontakt me ushqimin ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 54/2002) në nenin 1 paragrafi 2 shlyhet.

Neni 2

Në nenin 2 pika 1 ndryshohet si vijon:

"1. "Ushqim" është çdo substancë ose produkt, pa dallim a është i përpunuar, pjesërisht i përpunuar ose i papërpunuar i cili pritet të konsumohet nga njerëzit.

Nocioni "ushqim" përfshin pijet, çamçakëzin, aditivët dhe çdo substancë, të futur qëllimisht në ushqim gjatë prodhimit, përgatitjes ose tretmanit të tij.

Nocioni "ushqim" përfshin edhe ujin, dhe atë:

- ujin për furnizim publik me ujin e pijshëm;
- ujin i cili përdoret dhe/ose futet në ushqim gjatë prodhimit, përgatitjes ose tretmanit të tij;
- ujin e paketuar, ujin natyror mineral dhe ujin e burimit.

Nocioni "ushqim" nuk përfshin:

- ushqimin për shtazë;
- shtazët e gjalla;
- bimët para vjeljes/korrjes së tyre,
- produktet mjekësore të përcaktuara me dispozitat që kanë të bëjnë me barnat dhe ndihmëset mjekësore,
- produktet kozmetike të përcaktuara me dispozitat që kanë të bëjnë me sigurimin e produkteve kozmetike,
- duhanin dhe prodhimet e duhanit të përcaktuara me dispozitat që kanë të bëjnë me duhanin dhe produktet e duhanit,

-substancat narkotike ose psikotropike në korniza të rëndësisë që e kanë në Konventën unike të Kombeve të Bashkuara 1961 dhe në Konventën e Kombeve të Bashkuara për substanca psikotropike 1971,

- mbeturinat dhe kontaminimet si dhe përbërjet natyrore me origjinë bimore dhe shtazore të cilat ndikojnë dëmshëm në shëndetin e njerëzve."

Pas pikës 12 shtohen katër pika të reja 13, 14, 15 dhe 16 si vijojnë:

13. "Shtojca në ushqim" janë produktet ushqimore me qëllim që ta plotësojnë ushqimin normal dhe që janë burim i koncentruar i përbërjeve ushqyese ose i substancave tjera me ndikim ushqyes ose fiziologjik, vetë ose të kombinuara, të prodhuara si kapsula, pastile, tableta, qese me substanca pluhurore, ampulave me lëng dhe forma tjera të ngjashme të substancave të lëngshme ose pluhurore të dizajnuara që të mund të përdoren në sasi të vogla matëse veças;

14. "Higjienë e ushqimit" janë masat dhe kushtet e nevojshme për kontrollin e rreziqeve dhe të sigurimit të ushqimit, duke pasur parasysh parapërcaktimin e mëtejshëm të tyre.

15. "Kualitet i ushqimit" është përmbledhja e të gjitha cilësive të ushqimit të cilat kontribuojnë që aftësia e tyre t'i kënaqë nevojat e konsumatorit të fundit.

16. "Kërcënim" është shkaktuesi biologjik, kimik ose fizik i pranishëm në ushqim ose gjendja e ushqimit me mundësi të shkaktojë ndikim të dëmshëm për shëndetin e njerëzve.

Pikat 13, 14, 15, 16, 17 dhe 18 bëhen pika 17, 18, 19, 20, 21 dhe 22.

Pas pikës 19 e cila bëhet pikë 23 shtohen pesë pika të reja 24, 25, 26, 27 dhe 28 si vijojnë:

"24. "Rrezik" është mundësia për veprim mundësisht të dëmshëm për shëndetin e njerëzve dhe serioziteti i atij veprimi si pasojë e atij rreziku;

25. "Analizë e rrezikut" është procesi i cili përbëhet nga tre komponentë të ndërlidhura: vlerësimi i rrezikut, administrimi me rrezikun dhe komunikimi i rrezikut;

26. "Vlerësim i rrezikut" është procesi i themeluar shkencor i cili përbëhet nga: identifikimi i kërcënimit, karakterizimi i kërcënimit, vlerësimi i ekspozimit dhe karakterizimi i rrezikut;

27. "Administrimi me rrezikun" është proces, me të cilin shqyrtohen mundësitë e ndryshme të veprimit të organeve kompetente, në lidhje me rrezikun në bashkëpunim me palët e interesuara, duke marrë parasysh vlerësimin e rrezikut dhe të faktorëve tjerë relevantë, ndërsa sipas nevojës edhe zgjedhjen e masave përkatëse, preventive dhe kontrolluese;

28. "Komunikimi i rrezikut" është shkëmbimi interaktiv i informatave dhe mendimeve përmes procesit të analizës së rrezikut, në lidhje me kërcënimet dhe rreziqet, faktorët e lidhur me rrezikun dhe monitorimin e gjendjes së sigurisë së ushqimit, ndërmjet vlerësuesve të rrezikut, organeve kompetente, konsumatorëve, prodhuesve të ushqimit, institucioneve shkencore dhe palëve tjera të interesuara, duke përfshirë edhe sqarimin e konstatimeve nga vlerësimi i rrezikut dhe baza e vendimeve për administrim me rrezikun.

Pika 20 bëhet pikë 29.

Pikat 21 dhe 22 shlyhen.

Pikat 23, 24 dhe 25 bëhen pika 30, 31 dhe 32.

Në pikën 26 e cila bëhet pikë 33 pas fjalës "eksport" shtohen fjalët: "rieksport, transport, distribuim".

Pikat 27 dhe 28 bëhen pika 34 dhe 35.

Në pikën 29 e cila bëhet pikë 36 në fjalinë hyrëse dhe në alinetë 1 dhe 2 fjalët: "dhe prodhime të duhanit" fshihen.

Pikat 30, 31, 32 dhe 33 bëhen pika 37, 38, 39 dhe 40.

Në pikën 34 e cila bëhet pika 41 fjalët: "i bagëtisë" dhe "për bagëti" zëvendësohen me fjalët: "i shtazëve" dhe "për shtazë".

Pas pikës 41 shtohet pika e re 42 si vijon:

"42. "Monitorim për sigurinë e ushqimit" është mbledhja e sistemuar, përpunimi, analiza dhe evakuimi i të dhënave për plotësimin e kërkesave të përgjithshme dhe të veçanta për sigurinë e ushqimit."

Neni 3

Pas nenit 2 shtohen katër nene të reja: 2-a, 2-b, 2-v dhe 2-g, si vijojnë:

"Neni 2-a

Për arritjen e nivelit të lartë të mbrojtjes së jetës dhe të shëndetit të njerëzve, masat të cilat zbatohen në pajtim me këtë ligj bazohen në analizën e rrezikut, përveç kur kjo nuk është në pajtim me rrethanat ose me natyrën e vetë masës.

Neni 2-b

Vlerësimi i rrezikut bazohet në dëshmi të kapshme shkencore dhe kryhet në mënyrë të pavarur, objektive dhe transparente.

Neni 2-v

Administrimi me rrezikun bazohet në rezultatet nga vlerësimi i rrezikut, mendimet e organeve kompetente nga nenet 3 dhe 4 të këtij ligji dhe në subjekte tjera relevante për çështje të kësaj fushe, duke e zbatuar me këtë rast principin e kujdesit, e për t'u arritur qëllimet e këtij ligji.

Neni 2-g

Komunikimin me rrezikun e zbatojnë organet kompetente në pajtim me këtë ligj, me qëllim që prodhuesit e ushqimit dhe tregtarët e ushqimit, konsumatorët, organet e administratës shtetërore dhe palët e interesuara, të marrin informata në kohë të duhur, të sigurt, objektive dhe të kuptueshme për kërcënimet dhe rrezikun në lidhje me ushqimin."

Neni 4

Pas nenit 3 shtohet neni i ri 3-a si vijon:

"Neni 3-a

Drejtori i Drejtorisë miraton plan vjetor dhe program për punën e Drejtorisë dhe e organizon zbatimin e tyre.

Drejtori përparat raport vjetor për punën e Drejtorisë dhe ia paraqet për ministrit të Shëndetësisë.

Ministri i Shëndetësisë ia paraqet raportin Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, më së voni deri në fund të janarit të vitit në vijim.

Raporti për punën është i kapshëm për publikun."

Neni 5

Pas nenit 4 shtohet neni i ri 4-a si vijon:

"Neni 4-a

Organet kompetente nga nenet 3 dhe 4 të këtij ligji, me qëllim që të sigurohet kontrolli i sigurisë së ushqimit në të gjitha fazat e prodhimit, përpunimit, deponimit dhe distribuimit të ushqimit bashkëpunojnë dhe shkëmbejnë informata reciproke.

Për realizim më efikas të bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informatave nga paragrafi 1 i këtij neni, organet kompetente lidhin memorandum për bashkëpunim."

Neni 6

Në nenin 6, paragrafi 2, në pikën 15, pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe".

Neni 7

Në nenin 8 shtohen dy nene të reja: 8-a dhe 8-b si vijojnë:

"Neni 8-a

Drejtorja dhe Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave-Drejtorja e Veterinarisë në kuadër të kompetencave të tyre e organizojnë monitorimin për sigurinë e ushqimit në pajtim me metodologjinë për zbatim të monitorimin.

Metodologjinë e zbatimit të monitorimin për sigurinë e ushqimit sa i përket mënyrës dhe procedurës për konfirmim të përbërjes, lartësisë së përbërësve nutritivë, kontaminimeve dhe aditiveve në ushqim, e përcakton ministri i Shëndetësisë dhe ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Monitorimin për sigurinë e ushqimit zbatohet nëpërmjet:

- matjes, përcjelljes, vlerësimit dhe kontrollimit të përbërësve të caktuar të ushqimit ose gjendjes së ushqimit, të cilat mundësojnë plotësimin e kërkesave të përgjithshme dhe të veçanta për sigurinë e ushqimit; dhe

- përcjelljes së sigurisë së ushqimit.

Të dhënat nga monitorimi për sigurinë e ushqimit janë publike, përveç nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 8-b

Monitorimi për sigurinë e ushqimit bëhet në bazë të programit vjetor për monitorim, të cilin e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozimin e ministrit të Shëndetësisë dhe ministrit të Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Mjetet për zbatimin e programit nga paragrafi 1 i këtij neni sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë".

Neni 8

Në nenin 12 pas paragrafit 4 shtohen dy paragrafë të rinj 5 dhe 6 si vijojnë:

"Drejtoria pas fletëparaqitjeve të parashtruara e konfirmon plotësimin e kushteve për nisjen e prodhimit të ushqimit dhe çdo ndryshim të cilitdo kusht të prodhimit, dhe prodhuesit të ushqimit i jep leje.

Mënyrën e dhënies së lejes dhe të dokumentacionit të nevojshëm nga paragrafi 5 i këtij neni i përcakton ministri i Shëndetësisë."

Paragrafët 5 dhe 6 bëhen paragrafë 7 dhe 8.

Neni 9

Në nenin 14, paragrafi 4 fjala "organizatat", zëvendësohet me fjalët: "institucionet shëndetësore publike".

Neni 10

Në nenin 15, në paragrafin 4 pas fjalës "prodhon" shtohen fjalët: "shtojca në ushqim".

Pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3 si vijon:

"Kërkesat e veçanta për përbërjen dhe caktimin e shtojcave në ushqim i përcakton ministri i Shëndetësisë."

Paragrafët 3 dhe 4 bëhen paragrafë 4 dhe 5.

Neni 11

Në nenin 16, në paragrafin 2 pas fjalës "shëndetësi" lidhëza "dhe" zëvendësohet me fjalët: "në pajtim me".

Neni 12

Në nenin 17, në paragrafin 1 pas fjalës "nenet" shtohet numri "12" ndërsa pika në fund të fjalisë zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "në korniza të harxhimeve të nevojshme reale për dhënien e tyre në varësi nga madhësia e objektit dhe hapësirës, si dhe nga lloji i pajisjes, makinave dhe mjeteve të punës."

Në paragrafin 2 pas fjalës "nenet" shtohet numri "12".

Neni 13

Në nenin 19, paragrafi 1, pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: "pas pëlqimit paraprak të dhënë nga ana e Drejtorisë".

Pas paragrafit 1 shtohen tre paragrafë të rinj: 2, 3 dhe 4 si vijojnë:

"Drejtoria i evidenton lejet e dhëna nga paragrafi 1 i këtij neni.

Harxhimet në procedurën për dhënien pëlqimit lejes nga paragrafi 1 i këtij neni i bart tregtari i ushqimit dhe vlera e tyre caktohet në korniza të harxhimeve të nevojshme reale për dhënien e tyre varësisht nga madhësia e objektit dhe hapësira, si dhe nga lloji i pajisjes.

Mënyrën e mbajtjes së evidencës nga paragrafi 2 i këtij neni dhe vlerën e harxhimeve në procedurën për dhënien e lejes nga paragrafi 1 të këtij neni, i përcakton ministri i Shëndetësisë."

Paragrafët 2 dhe 3 bëhen paragrafë 5 dhe 6.

Neni 14

Në nenin 24, paragrafi 1, pas fjalës "eksport" shtohen fjalët: "ose riekспорт".

Neni 15

Pas nenit 24 shtohen dy nene të reja 24-a dhe 24-b si vijojnë:

"Neni 24-a

Me kërkesë të tregtarit për ushqim, për ushqimin dhe prodhimet dhe materiet që bien në kontakt me ushqimin, të dedikuara për eksport të prodhuara në pajtim me këtë ligj, jepet certifikatë për siguri.

Certifikatën nga paragrafi 1 i këtij neni e japin organet kompetente në pajtim me këtë ligj.

Ministri i Shëndetësisë i përcakton mënyrën e dhënies së certifikatës për siguri nga paragrafi 1 i këtij neni, formën dhe përmbajtjen e formularit të certifikatës për siguri.

Ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave i përcakton mënyrën e dhënies së certifikatës veterinarë-sanitare për ushqim me origjinë shtazore, formën dhe përmbajtjen e formularit të kërkesës për dhënie të certifikatës dhe të formularit të certifikatës.

Harxhimet në procedurën për dhënie të certifikatës nga paragrafi 1 i këtij neni i bart kërkuesi i certifikatës.

Vlerën e harxhimeve në procedurën e dhënies së certifikatës për siguri nga paragrafi 1 i këtij neni e përcakton ministri i Shëndetësisë në korniza të harxhimeve të nevojshme reale për dhënien e saj.

Lartësinë e harxhimeve në procedurën për dhënie të certifikatës veterinarë-sanitare për ushqimin me origjinë shtazore e përcakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave në korniza të harxhimeve të nevojshme reale për dhënien e saj.

Neni 24-b

Mjetet e fituara në bazë të lejeve dhe certifikatave të dhëna nenet 12, 15, 16, 19 dhe 24-a të këtij ligji, janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë, nga të cilat një pjesë e mjeteve janë të dedikuara për mbulimin e harxhimeve për realizimin e programit nga neni 8-b i këtij ligji.

Neni 16

Pas nenit 25 shtohet Kreu i ri VI-a dhe dy nene të reja 25-a dhe 25-b si vijojnë:

"VI-a. Përcjellja

Neni 25-a

Prodhuesit dhe tregtarët e ushqimit janë të detyruar të vendosin përcjellje në të gjitha fazat e prodhimit, përpunimit dhe qarkullimit të ushqimit, të lëndëve të para me origjinë bimore dhe shtazore, të shtazëve që prodhojnë ushqim ose që shfrytëzohen për prodhimin e ushqimit, si dhe përcjelljen e çdo substance që hyn ose pritet të hyjë në përbërjen e ushqimit.

Neni 25-b

Prodhuesit dhe tregtarët e ushqimit janë të detyruar të vendosin sistem të evidentimit, gjegjësisht baza të të dhënave dhe të sigurojnë procedura të cilat do t'u mundësojnë identifikimin e secilit person juridik dhe fizik i cili i furnizon me ushqim, shtazëve që prodhojnë ushqim ose shfrytëzohen për prodhimin e ushqimit ose çdo substance e cila është e dedikuar për prodhim ose mund të pritet se do të përdoret në prodhimin e ushqimit.

Prodhuesit dhe tregtarët e ushqimit për të siguruar përcjellje janë të detyruar të vendosin baza të të dhënave dhe të sigurojnë procedura të cilat do t'u mundësojnë identifikimin e subjekteve tjera të furnizuara me prodhimet e tyre.

Prodhuesit dhe tregtarët e ushqimit janë të detyruar që të dhënat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni t'i ruajnë tre vjet dhe në çdo moment të jenë të kapshme me kërkesën e organeve kompetente."

Neni 17

Në nenin 28, në paragrafin 2 në fund të fjalisë pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "ndërsa për llojet tjera të ushqimit certifikatë për siguri".

Neni 18

Në nenin 30 paragrafi 3 shlyhet.

Neni 19

Në nenin 32 pika 4 pas fjalës "ushqimi" fjalët kurse për prodhimet e duhanit" shlyhen.

Në pikën 5 pas fjalës "ushqimi" fjalët: "me përjashtim të duhanit dhe prodhimeve të duhanit" shlyhen.

Neni 20

Nenet 35 dhe 36 shlyhen.

Neni 21

Pas nenit 37 shtohet kreu i ri X-a dhe katër nene të reja: 37-a, 37-b, 37-v dhe 37-g si vijojnë:

"X-a. Sistem për paralajmërim të shpejtë, administrim me kriza dhe me fatkeqësi

Neni 37-a

Informimin për ekzistimin e rrezikut direkt ose indirekt për shëndetin e njeriut i cili vjen nga ushqimi, e bën Drejtoria përmes Sistemit për paralajmërim të shpejtë (në tekstin e mëlutjeshëm: RASFF).

Në rast kur Drejtoria është e njoftuar përmes RASFF nga Unioni Evropian, se ushqimi i caktuar është i pasigurt, Drejtoria menjëherë merr masa për kufizimin e lëshimit në qarkullim, tërheqjes nga qarkullimi dhe ndalimin e importit të ushqimit të pasigurt.

Neni 37-b

Organet kompetente në rastet kur do të vërtetojnë se ushqimi paraqet rrezik për shëndetin e njerëzve dhe ambientin jetësor, mund të urdhërojnë marrjen e masave në pajtim me nenin 37-a, paragrafi 2 i këtij ligji, si dhe të urdhërojnë masa të veçanta tjera për veprim në raste të fatkeqësive me ushqim.

Mënyrën e veprimit gjatë fatkeqësisë nga siguria e ushqimit e përcakton ministri i Shëndetësisë në pajtim me ministrin e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 37-v

Drejtoria dhe Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave-Drejtoria e Veterinarisë përgatisin plan për administrim me kriza në fushën e sigurisë së ushqimit.

Me planin nga paragrafi 1 i këtij neni përcaktohen situatat të cilat përfshijnë rreziqet direkte ose indirekte për shëndetin e njeriut të cilat dalin nga ushqimi dhe ushqimi për shtazët, procedurat praktike të nevojshme për administrim me kriza, duke përfshirë edhe formimin e njësisë së krizave dhe principit të transparencës i cili duhet të zbatohet në strategjinë komunikimeve.

Neni 37-g

Organet kompetente për marrjen e masave të lidhura me administrimin e rrezikut menjëherë e informojnë publikun dhe palët e interesuara përmes mjeteve për informim publik me informatë të shpejtë, objektive dhe të besueshme."

Neni 22

Në nenin 43 pas fjalëve: "teknologjia e ushqimit" shtohen fjalët: "dhe bioteknologjia".

Neni 23

Në nenin 44, paragrafi 1, pas pikës 7 shtohet pika e re 8 si vijon:

"8. Urdhëron mënjanimin e personave në prodhimin dhe qarkullimin e ushqimit për të cilët është konfirmuar se janë bartës të sëmundjeve infektive të cilat barten përmes ushqimit".

Pikat 8 dhe 9 bëhen pika 9 dhe 10.

Në paragrafin 2 pas fjalës "lejon" shtohen fjalët: "përpunim, ripërpunim ose".

Neni 24

Në nenin 50, paragrafi 1, pas fjalës "ushqimi" shtohen fjalët: "si dhe analizat të cilat bëhen në kuadër të monitorimit për siguri të ushqimit".

Pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2 si vijon:

"Llojet e metodave me të cilat do të bëhen kontrollimet dhe analizat nga paragrafi 1 i këtij neni janë në pajtim me standardet ndërkombëtare dhe janë të përcaktuara me dispozitat për kërkesat e përgjithshme dhe të veçanta të ushqimit".

Paragrafi 2 bëhet paragraf 3.

Neni 25

Titulli i Kreut XII ndryshohet si vijon: "Sanksione për kundërvajtje".

Neni 26

Në nenin 53, në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 2.000 deri 5.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit juridik nëse:

Në pikën 16 pas fjalës "ligj" lidhëza "dhe" zëvendësohet me pikëpresje, dhe shtohet pika e re 17 si vijon:

"17. Nuk vepron sipas aktvendimit të inspektorit (neni 46, paragrafi 2) dhe".

Pika 17 bëhet pikë 18.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, krahas gjobës, personit juridik do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje-ndalim për kryerjen e veprimtarisë në kohëzgjatje prej 6 muajsh deri në dy vjet.

Paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

"Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, do të ndëshkohet për kundërvajtje edhe personi përgjegjës te personi juridik me gjobë në shumë prej 1.000 deri 2.000 euro me kundërvlerë në denarë dhe do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje-ndalim për kryerjen e detyrës në kohëzgjatje prej një deri dy vjet."

Pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 4 si vijon:

"Për veprimet e theksuara nga paragrafi 1 i këtij neni gjobë në shumë prej 500 deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje edhe personit fizik."

Neni 27

Në neni 54, në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 1.000 deri 3.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet personit juridik nëse:".

Pas pikës 5 shtohet pika e re 6 si vijon:

"6. Nuk zbaton përcjelljen e ushqimit në të gjitha fazat e prodhimit, përpunimit dhe qarkullimit të ushqimit dhe sistem të evidentimit të së njëjtës (nenet 25-a dhe 25-b)."

Pikat 11 dhe 12 shlyhen

Pikat prej 6 deri 14 bëhen pika 7 deri 13.

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, krahas gjobës, personit juridik do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje-ndalim i kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej 6 muajsh deri në një vit."

Paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

"Për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni, do të ndëshkohet për kundërvajtje edhe personi përgjegjës te personi juridik me gjobë në shumë prej 500 deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë dhe do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje-ndalim i kryerjes së veprimtarisë në kohëzgjatje prej një deri dy vjet."

Pas paragrafit 3 shtohet paragraf i ri 4 si vijon:

"Për veprimet e theksuara në paragrafin 1 të këtij neni gjobë në shumë prej 400 deri 800 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje edhe personit fizik".

Neni 28

Dispozitat nënligjore të parapara me këtë ligj do të miratohen më së voni në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 29

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1057.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ НА ВООРУЖУВАЊЕ И ВОЕНА ОПРЕМА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 јуни 2007 година.

Бр. 07-2890/1
21 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ПРОМЕТ НА ВООРУЖУВАЊЕ И ВОЕНА ОПРЕМА

Член 1

Во Законот за производство и промет на вооружување и воена опрема ("Службен весник на Република Македонија" број 54/2002), насловот на Главата VII "КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи: "ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 2

Во членот 48 ставот 1 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 4.000 до 8.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на правното лице - производител, односно вршител на промет со ВВО, ако:".

Ставовите 2, 3 и 4 се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член, надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност производство и промет со ВВО во траење од една до пет години.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член, надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до пет години."

Член 3

Во членот 49 ставот 1 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на правното лице - производител на ВВО, ако:".

Ставовите 2, 3 и 4 се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност производство на ВВО во траење од една до пет години.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до пет години."

Член 4

Во членот 50 ставот 1 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 2.000 до 4.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на правното лице - производител на ВВО, ако:".

Ставовите 2, 3 и 4 се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност производство на ВВО во траење од една до пет години.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до пет години."

Член 5

Во членот 51 ставот 1 се менува и гласи:

"Глоба во износ од 4.000 до 8.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на правното лице-производител, односно вршител на промет со ВВО, ако:".

Ставовите 2, 3 и 4 се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на дејност производство и промет со ВВО во траење од една до пет години.

Покрај глобата од ставот 1 на овој член надлежниот суд ќе му изрече на одговорното лице во правното лице и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од една до пет години."

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR PRODHIM DHE QARKULLIM TË ARMATIMIT DHE TË PAJISJES USHTARAKE

Neni 1

Në Ligjin për prodhim dhe qarkullim të armatimit dhe të pajisjes ushtarake ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 54/2002), titulli i Kreut VII "DISPOZITA NDËSHKIMORE" ndryshohet si vijon: "DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE".

Neni 2

Në nenin 48, paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 8.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë për kundërvajtje personit juridik-prodhuesit gjegjësisht kryerësit të qarkullimit me APU, nëse:".

Параграфет 2, 3 dhe 4 ndryshohen si vijojnë:

"Gjobë në shumë prej 2.000 deri në 4.000 euro me kundërvlerë në denarë, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik për kryerje të kundërvajtjes nga paragrafi 1 i këtij neni.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit juridik edhe sanksion për kundërvajtje-ndalim për kryerje të veprimtarisë prodhim dhe qarkullim me APU, në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik edhe sanksion për kundërvajtje- ndalim për ushtrim të detyrës në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet."

Neni 3

Në nenin 49, paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 2.000 deri në 4.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë për kundërvajtje personit juridik-prodhues të APU nëse:".

Параграфет 2, 3 dhe 4 ndryshohen si vijojnë:

"Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik për kryerje të kundërvajtjes nga paragrafi 1 i këtij neni.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit juridik edhe sanksion për kundërvajtje-ndalim për kryerje të veprimtarisë për prodhim të APU, në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik edhe sanksion për kundërvajtje-ndalim për ushtrim të detyrës në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet."

Neni 4

Në nenin 50, paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 2.000 deri në 4.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë sanksion për kundërvajtje personit juridik - prodhues i APU, nëse:".

Параграфет 2, 3 dhe 4 ndryshohen si vijojnë:

"Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik për kryerje të kundërvajtjes nga paragrafi 1 i këtij neni.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit juridik edhe sanksion për kundërvajtje ndalim për kryerje të veprimtarisë prodhim i APU, në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik edhe sanksion për kundërvajtje ndalim për kryerje të detyrës në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet."

Neni 5

Në neni 51, paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobë në shumë prej 4.000 deri në 8.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë për kundërvajtje personit juridik-prodhues, gjegjësisht kryerës i qarkullimit të APU, nëse:".

Параграфет 2, 3 dhe 4 ndryshohen si vijojnë:

"Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik për kryerje të kundërvajtjes nga paragrafi 1 i këtij neni.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit juridik edhe sanksion për kundërvajtje ndalim për kryerje të veprimtarisë prodhim dhe qarkullim me APU në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet.

Krahas gjobës nga paragrafi 1 i këtij neni, gjykata kompetente do t'i shqiptojë personit përgjegjës te personi juridik edhe sanksion për kundërvajtje ndalim për kryerje të detyrës në kohëzgjatje prej një deri në pesë vjet."

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1058.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНТРОЛА НА ИЗВОЗ НА СТОКИ И ТЕХНОЛОГИИ СО ДВОЈНА УПОТРЕБА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 јуни 2007 година.

Бр. 07-2891/1
21 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНТРОЛА НА ИЗВОЗ НА СТОКИ И ТЕХНОЛОГИИ СО ДВОЈНА УПОТРЕБА

Член 1

Во Законот за контрола на извозот на стоки и технологии со двојна употреба ("Службен весник на Република Македонија" број 82/2005), во членот 4 ставот (2) се менува и гласи:

"Комисијата е составена од седум члена, нивни заменици и секретар, од претставници на органите на државната управа чии надлежности се поврзани со контролата на извозот на стоки и технологии со двојна употреба, и тоа на:

Министерството за одбрана, Министерството за економија, Министерството за внатрешни работи, Министерството за надворешни работи, Царинската управа на Република Македонија, како и од Секретаријатот за законодавство и Генералниот секретаријат на Владата на Република Македонија."

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

"(3) Со Комисијата раководи претседател на Комисијата кого го избираат членовите на Комисијата од своите редови."

Ставовите (3), (4), (5) и (6) стануваат ставови (4), (5), (6) и (7).

Член 2

Во членот 5 став (1) точката 3 се брише.

Член 3

Во членот 15 став (1) по зборовите: "сертификат за краен корисник" запирката се заменува со точка, а зборовите после запирката: "освен во случаите од членот 5 точка 3 на овој закон" се бришат.

Член 4

Насловот на Главата VI "КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ" се менува и гласи: "ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ".

Член 5

Во членот 22 став (1) воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност за прекршок ќе му се изрече на извозникот правно лице кој."

Ставовите (2) и (3) се менуваат и гласат:

"Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се изрече и на одговорното лице во правното лице.

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се изрече на извозникот физичко лице."

Во ставот (4) зборовите: "мерка на безбедност" се заменуваат со зборовите: "посебна прекршочна мерка".

Ставовите (5) и (6) се менуваат и гласат:

"За дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на должност во траење од три до пет години.

За дејствијата од ставот (1) на овој член покрај глобата на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана за вршење на одделна дејност во траење од три до пет години, а на физичкото лице ќе му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејност или должност во траење од три до пет години."

По ставот (6) се додаваат четири нови става (7), (8), (9) и (10), кои гласат:

"(7) Кога прекршокот од ставот (1) на овој член е сторен со цел сторителот за себе или за друго лице да прибави имотна корист или прекршокот е сторен од организирана група на лица составена од најмалку три лица, ќе се изрече глоба во износ од 12.000 до 15.000 евра во денарска противвредност на правното лице.

(8) Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се изрече и на одговорното лице во правното лице, ако прекршокот го сторил со цел да прибави имотна корист за себе или за друго лице.

(9) Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се изрече на извозникот физичко лице, ако прекршокот го сторил со цел за себе или друг да прибави имотна корист.

(10) Надлежен орган за изрекување на прекршоците од овој член е надлежниот суд."

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIM DHE PLOTËSIM TË LIGJIT PËR KONTROLLIN E EKSPORTIT TË MALLRAVE DHE TË TEKNOLOGJIVE ME SHFRYTËZIM TË DYFISHTË

Neni 1

Në Ligjin për kontroll të eksportit të mallrave dhe të teknologjive me shfrytëzim të dyfishtë ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 82/2005), në nenin 4, paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Komisioni përbëhet prej shtatë anëtarësh, nga zëvendësit e tyre dhe sekretari, nga përfaqësuesit e organeve të administratës shtetërore, kompetencat e të cilëve janë të lidhura me kontrollin e eksportit të mallrave dhe të teknologjive me shfrytëzim të dyfishtë dhe atë nga:

Ministria e Mbrojtjes, Ministria e Ekonomisë, Ministria e Punëve të Brendshme, Administrata doganore e Republikës së Maqedonisë, si dhe nga Sekretariati për legjislacion dhe Sekretariati gjeneral i Qeverisë së Republikës së Maqedonisë."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Me Komisionin udhëheq kryetari i Komisionit të cilin e zgjedhin anëtarët e Komisionit nga radhët e veta".

Paragrafët (3), (4), (5) dhe (6) bëhen paragrafë (4), (5), (6) dhe (7).

Neni 2

Në nenin 5, paragrafin (1), pika 3 shlyhet.

Neni 3

Në nenin 15, paragrafin (1), pas fjalëve: "certifikatë për shfrytëzuesin e fundit" presja zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët pas presjes: "përveç në rastet nga neni 5, pika 3 e këtij ligji" shlyhen.

Neni 4

Titulli i Kreut VI "DISPOZITA NDËSHKUESE" ndryshohet si vijon: "DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE".

Neni 5

Në nenin 22, në paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

"(1) Gjobë në shumë prej 3.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje eksportuesit person juridik i cili:"

Paragrafët (2) dhe (3) ndryshohen si vijojnë:

"Gjobë në shumë prej 700 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik".

Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i shqiptohet eksportuesit person fizik."

Në paragrafi (4) fjalët: "masë të sigurisë" zëvendësohen me fjalët: "masë e veçantë për kundërvajtje".

Paragrafët (5) dhe (6) ndryshohen si vijojnë:

"Për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni, krahas gjobës, personit përgjegjës te personi juridik, do t'i shqiptohet edhe sanksion për kundërvajtje ndalim për ushtrim të detyrës në kohëzgjatje prej tre deri në pesë vjet.

Për veprimet nga paragrafi (1) i këtij neni, krahas gjobës, personit juridik do t'i shqiptohet edhe sanksion për kundërvajtje ndalim i përkohshëm për kryerje të veprimtarisë së caktuar në kohëzgjatje prej tre deri në pesë vjet, ndërsa personit fizik do t'i shqiptohet sanksion për kundërvajtje ndalim për kryerje të veprimtarisë ose të detyrës në kohëzgjatje prej tre deri në pesë vjet."

Pas paragrafit 6 shtohen 4 paragrafë të rinj: (7), (8), (9) dhe (10), si vijojnë:

"(7) Kur kundërvajtja nga paragrafi (1) i këtij neni është bërë me qëllim që kryerësi, për vete ose për person tjetër, të përfitojë dobi pronësore ose kundërvajtja është bërë nga një grup i organizuar personash i përbërë së paku prej tre personave, do t'i shqiptohet gjobë në shumë prej 12.000 deri në 15.000 euro me kundërvlerë në denarë personit juridik.

(8) Gjobë në shumë prej 1.500 deri në 2.000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i shqiptohet edhe personit përgjegjës te personi juridik, nëse kundërvajtjen e ka bërë me qëllim që të përfitojë dobi pronësore për vete ose për person tjetër.

(9) Gjobë në shumë prej 700 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni do t'i shqiptohet eksportuesit person fizik, nëse kundërvajtjen e ka bërë me qëllim që, për vete ose për person tjetër, të përfitojë dobi pronësore.

(10) Organ kompetent për shqiptimin e kundërvajtjeve nga ky nen është gjykata kompetente."

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1059.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ**

Се прогласува Законот за изменување на Законот за стечај,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 21 јуни 2007 година.

Бр. 07-2896/1
21 јуни 2007 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ**

Член 1

Во Законот за стечај (“Службен весник на Република Македонија” број 34/2006), во Делот дванаесетти зборот “КАЗНЕНИ” се заменува со зборот “ПРЕКРШОЧНИ”.

Член 2

Во членот 355 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на должникот - правно лице доколку:”.

Во ставот 2 зборовите: “Со парична казна од 50.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок” се заменуваат со зборовите: “Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на”.

Во ставот 3 зборовите: “паричната казна” се заменуваат со зборот “глобата”, а зборовите: “мерка на безбедност” се заменуваат со зборовите: “и прекршочна санкција”.

Член 3

Во членот 356 став 1 воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на трговец - поединец доколку:”.

Ставот 2 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице на должникот трговец-поединец за дејствијата од ставот 1 на овој член.”

Член 4

Насловот пред членот 357 и членот 357 се бришат.

Член 5

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај (“Службен весник на Република Македонија” број 126/2006), членовите 2 и 3 се бришат.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR FALIMENTIMIN

Neni 1

Në Ligjin për falimentim (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë, numër 34/2006) Pjesa e dymbëdhjetë fjala “NDËSHKUESE” zëvendësohet me fjalën “KUNDËRVAJTËSE”.

Neni 2

Në nenin 355, në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 3.000 deri në 5.000 euro në kundërvlerë në denarë, gjykata kompetente do t’i kumtojë për kundërvajtje debitorit-person juridik nëse:”

Në paragrafin 2, fjalët: “Me dënim me para prej 50.000 deri në 200.000 denarë do të dënohet për kundërvajtje” zëvendësohen me fjalët: “Gjobë në shumë prej 1.500 deri në 3.000 euro në kundërvlerë në denarë do t’i kumtohet për kundërvajtje”.

Në paragrafin 3, fjalët: “dënimi me para”, zëvendësohen me fjalën “gjobë” ndërsa fjalët: “masë sigurie” zëvendësohen me fjalët: “edhe sanksion kundërvajtjeje”

Neni 3

Në nenin 356, në paragrafin 1, fjalia hyrëse ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 1.000 deri në 2.000 euro në kundërvlerë në denarë, gjykata kompetente do t’i kumtojë për kundërvajtje tregtarit-individ nëse:”

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

“Gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro në kundërvlerë në denarë, do t’i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës të debitorit tregtar-individ, për veprimet nga paragrafi 1 i këtij neni.”

Neni 4

Titulli para nenit 357 dhe neni 357 fshihen.

Neni 5

Në Ligjin për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për falimentim (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 126/2006), nenet 2 dhe 3 fshihen.

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНА КОМИСИЈА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Законот за изменување и дополнување на Законот за обезбедување на лица и имот (“Службен весник на РМ” бр. 66/2007), е направена грешка поради што се дава следнава

И С П Р А В К А

НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ЛИЦА И ИМОТ

Во членот 17 став 4 треба да гласи:

“Точките 2, 3 и 4 стануваат точки 3, 4 и 5”.

Бр. 10-2770/2
3 јули 2007 година
Скопје

Од Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија

По извршеното срамнување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен весник на РМ“ бр. 54/2007), се направени грешки поради што се даваат следниве

**И С П Р А В К И
НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА СООБРАЌАЈОТ
НА ПАТИШТАТА**

Во членот 2 став 1 точка 35 наместо „zemjodelski traktor“, шумски трактор“ треба да стои „земјоделски трактор, шумски трактор“.

Во членот 2 став 1 точка 105 наместо „digitalen“ треба да стои „дигитален“.

Во членот 255 став 3 наместо „ovozmoжи“ треба да стои „овозвозможи“.

Во членовите 255 став 4, 256 став 3 и 257 став 5 наместо „i“ треба да стои „и“.

Во членот 272 став 2 наместо „поднесувањето“ треба да стои „поднесувањето“.

Бр. 10-2752/2 Од Законодавно-правната комисија
3 јули 2007 година на Собранието на Република
Скопје Македонија

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1060.

Врз основа на член 185-а, став 3 од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05 и 24/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

**У Р Е Д Б А
ЗА ВИДОТ И ОБЕМОТ НА ИНСТАЛАЦИИТЕ КОИ
ПРОИЗВЕДУВААТ ЕНЕРГИЈА ПРОИЗВЕДЕНА
СО СОГОРУВАЊЕ НА ФОСИЛНИ ГОРИВА**

Член 1

Со оваа уредба се утврдува видот и обемот на инсталациите кои произведуваат енергија произведена со согорување на фосилни горива.

Член 2

Поимите употребени во оваа уредба го имаат следното значење:

1. Фосилни горива се сите видови јаглен и деривати на јагленот, дрво за огрев и нафта и сите видови нафтени деривати освен течен нафтен гас (ТНГ).

2. Производител на енергија е секое правно или физичко лице кое управува со една или повеќе инсталации кои што произведуваат енергија.

3. Инсталации се самостојни производствени објекти составени од еден или повеќе енергетски уреди, постројки или системи кои што произведуваат енергија.

Член 3

Инсталациите во зависност од видот на енергијата која ја произведуваат со согорување на фосилни горива се утврдуваат како инсталации управувани од еден производител за:

- производство на електрична енергија; или
- производство на топлинска енергија; или
- комбинирано производство на електрична и топлинска енергија.

Член 4

Инсталациите кои произведуваат енергија произведена со согорување на фосилни горива се инсталациите со вкупна инсталирана моќност еднаква на, или поголема од 10 MW.

Член 5

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3920/1
1 јули 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1061.

Врз основа на член 45, став 2 алинеја 2 од Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 61/04 и 96/04), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

**У Р Е Д Б А
ЗА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА РАСПРЕДЕЛБА НА НА-
МЕНСКИТЕ ДОТАЦИИ ЗА ЛОКАЛНИТЕ УСТА-
НОВИ ВО КУЛТУРАТА ВО 2008 ГОДИНА**

Член 1

Со оваа уредба се пропишува методологијата за распределба на наменските дотации за локалните установи во културата, по општини и градот Скопје во 2008 година.

Член 2

Со Буџетот на Република Македонија за 2008 година во раздел 18010, Програма А2-пренесување на надлежности на ЕЛС, на ставка 442, се утврдува наменска дотација за локалните установи во културата.

Член 3

Средствата утврдени во членот 2 од оваа уредба, наменски се распределуваат на општини и на градот Скопје, за локалните установи во културата, на кои тие им ги преземале основачките права, согласно Законот за културата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 31/98, 49/03, 82/05 и 48/07).

Член 4

Средствата определени како наменска дотација за 2008 година се утврдуваат на ниво на средствата кои се користат за таа намена за таа област во претходната година од годината во која се пренесува соодветната надлежност и се распределуваат по следните критериуми:

- Варијабилни трошоци: средствата за финансирање на активности за библиотечна, музејска и музичко сценска дејност од локален интерес;

- Материјални трошоци на локалните установи во културата за: затоплување, електрична енергија, водовод, канализација и губретарина, како и осигурување на имотот на установите по цени утврдени со полисите за осигурување.

Распределбата на средствата од наменската дотација за културата по општини се врши според формулата:

$$ВНД_k = НД_{k1} + НД_{k2} + НД_{k3}$$

$$НД_{k1} = q_1 \times ВНД_k$$

$$НД_{k2} = q_2 \times ВНД_k$$

$$НД_{k3} = q_3 \times ВНД_k$$

$$q_1 = НД_{k1} / ВНД_k$$

$$q_2 = НД_{k2} / ВНД_k$$

$$q_3 = НД_{k3} / ВНД_k$$

$$ВНД_k = \sum НД_o \quad \text{каде } o = 1, 2, \dots, 29$$

$НДо = НДк10 + НДк20 + НДк30$

$НДк10 = i10 \times НДк1$

$НДк20 = i20 \times НДк2$

$НДк30 = i30 \times НДк3$ или

$НДо = (i10 \times НДк1) + (i20 \times НДк2) + (i30 \times НДк3)$

$i10 = НДк10/НДк1$

$i20 = НДк20/НДк2$

$i30 = НДк30/НДк3$

програма К1–Библиотекарство

програма К2–Музичка и сценско-уметничка дејност

програма К3–Музејска и кинотечна дејност

ВНДк – вкупна наменска дотација за култура

НДк1–наменска дотација за програма К1-Библиотекарство

НДк2–наменска дотација за програма К2-Музичка и сценско-уметничка дејност

НДк3–наменска дотација за програма К3 – Музејска и кинотечна дејност

q_1 – коефициент за програма К1-Библиотекарство во целина

q_2 – коефициент за програма К2-Музичка и сценско-уметничка дејност во целина

q_3 – коефициент за програма К3-Музичка и кинотечна дејност во целина

НДо–вкупна наменска дотација за општина

НДк10–наменска дотација за програма К1-Библиотекарство за општина

НДк20 – наменска дотација за програма К2-Музичка и сценско-уметничка дејност за општина

НДк30 – наменска дотација за програма К3-Музејска и кинотечна дејност за општина

НДк1 – вкупна наменска дотација за програма К1-Библиотекарство

НДк2 – вкупна наменска дотација за програма К2-Музичка и сценско-уметничка дејност

НДк3 – вкупна наменска дотација за програма К3-Музејска и кинотечна дејност

$i10$ – индекс за програма К1 – Библиотекарство за општина

$i20$ – индекс за програма К2 – Музичка и сценско-уметничка дејност за општина

$i30$ – индекс за програма К3 – Музејска и кинотечна дејност за општина

Член 5

Министерството за култура ќе ги преведува средствата за наменски дотации за локалните установи, на општините и на градот Скопје, по динамика во договор со Министерството за финансии, согласно со Буџетот на Република Македонија за 2008 година, а според прегледите што се составен дел на оваа уредба.

Член 6

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 01.01.2008 до 31.12.2008 година.

Бр. 19-3671/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

ПРЕГЛЕД БР.1

Коефициенти за пресметка на наменската дотација по програми:

Програма	коефициент	вредност
К1-библиотекарство	q1	0,41182
К2- Музичка и сценско-уметничка дејност	q2	0,22068
К3-Музејска и кинотечна дејност	q3	0,36750

ПРЕГЛЕД БР.2

Индекси за пресметка на наменската дотација за култура за 2008 г.

Р. б р	Општина	програма К1- Библиотекарство	програма К2- Музичка и сценско-уметничка дејност	програма К3- Музејска и кинотечна дејност
		i1	i2	i3
1	Берово	0,00719	0,02123	0
2	Битола	0	0	0,12832
3	Валандово	0,00719	0,03371	0,00859
4	Велес	0,03133	0	0,09154
5	Виница	0,02867	0,01557	0,00202
6	Гевгелија	0,07362	0,01312	0,00202
7	Делчево	0,02906	0	0
8	Демир Капија	0	0,02065	0
9	Демир Хисар	0,00719	0,01685	0,00252
10	Кавадарци	0,04449	0,02656	0,02050
11	Кичево	0,00000	0,00053	0
12	Кочани	0,06897	0	0
13	Кратово	0,00719	0,00959	0,02529
14	Крушево	0,01259	0,01223	0,00302
15	Куманово	0,08885	0	0
16	Македонски Брод	0,00719	0,01323	0,00302
17	Неготино	0,03800	0	0,03039
18	Пехчево	0,01713	0,00875	0,00202
19	Прилеп	0,07955	0	0
20	Пробиштип	0,00719	0,02980	0,00302
21	Радовиш	0,02534	0,01745	0
22	Ресен	0,00719	0,04854	0,01713
23	Свети Николе	0,00719	0,04304	0,03162
24	Струмица	0,04643	0,01033	0
25	Штип	0,00000	0,00097	0,00202
26	Врапчиште	0,00000	0,01263	0,00302
27	Ново Село	0,00000	0,00886	0,00000
28	Чучер Сандево	0,00000	0,01525	0,00000
29	Скопје	0,35838	0,62109	0,62399

1062.

Врз основа на член 41 став 2 од Законот за одбрана („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/01, 5/03 и 58/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИСПРАЌАЊЕ НА ЕДИНИЦА НА АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ВЕЖБОВНИ АКТИВНОСТИ ВО ГРУЗИЈА

1. За учество на НАТО/ПЗМ вежбата „Kooperative Archer“ (во натамошниот текст: Вежбата), која ќе се одржи во периодот од 9-ти јули до 20 јули 2007 година во Тбилиси, Грузија, се испраќа единица на Армијата на Република Македонија – воздухопловни сили, во состав од осум припадници на постојаниот состав на Армијата на Република Македонија, од кои тројца офицери, тројца подофицири и двајца професионални војници.

2. Финансиските трошоци за реализација на Вежбата делумно ги обезбедува Амбасадата на САД во Република Македонија, а делумно ги обезбедува Република Македонија.

3. Подготовките и организацијата за учеството на Вежбата ќе ги изврши Министерството за одбрана.

4. По завршувањето на активностите од Вежбата, Министерството за одбрана поднесува извештај пред Владата на Република Македонија.

5. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3935/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1063.

Врз основа на член 91, алинеја 10 од Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91), член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06) и член 31 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ЗАТВОРАЊЕ НА ПОЧЕСНИОТ КОНЗУЛАТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО СР ГЕРМАНИЈА, СО СЕДИШТЕ ВО ХАНОВЕР

Член 1

Република Македонија го затвора Почесниот конзулат во СР Германија, со седиште во ХанOVER.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3931/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1064.

Врз основа на член 20, став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР

Член 1

Со оваа одлука на Министерството за одбрана му престанува користењето на недвижна ствар – земјиште со вкупна површина од 252.995,00 м², лоцирано на КП бр.112 за КО Бардовци, евидентирано во Имотен лист бр.52 издаден од Државниот завод за геодетски работи-Одделение за прмер и катастар, Скопје.

Недвижната ствар од став 1 на член 1 на оваа одлука се дава на користење на Министерството за транспорт и врски.

Член 2

Предавањето и приемот на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука со целокупната документација, ќе се изврши преку Министерството за одбрана и Министерството за транспорт и врски.

Член 3

По извршениот прием на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука, Министерството за транспорт и врски, во соработка со Агенцијата за планирање на просторот на Република Македонија, да започне со постапка за измена на Генералниот и Деталниот урбанистички план и распише меѓународен тендер за изградба на населба со станбени, деловни и инфраструктурни објекти.

При спроведувањето на оваа одлука да се земат во предвид обврските кои произлегуваат од Законот за служба во Армијата на Република Македонија за станбено обезбедување на воените и цивилните лица на служба во Армијата на Република Македонија.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4077/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1065.

Врз основа на член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06) и член 52, став 3 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05, Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ДАВАЊЕ ВО ЗАКУП НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Со оваа одлука престанува важноста на Одлуката за давање во закуп на недвижни ствари бр. 19-2638/1 од 1 јуни 2006 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 71/06.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4081/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1066.

Врз основа на член 102 став 1 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 64/00, 49/03, 113/05 и 51/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА БРОЈОТ НА СТУДЕНТИ ЗА ЗАПИШУВАЊЕ ВО ПРВА ГОДИНА НА ДРЖАВНИТЕ ВИСОКООБРАЗОВНИ УСТАНОВИ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ, УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ВО БИТОЛА, ДРЖАВНИОТ УНИВЕРЗИТЕТ ВО ТЕТОВО И НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП ВО УЧЕБНАТА 2007/2008 ГОДИНА

1. Во Одлуката за бројот на студенти за запишување во прва година на државните високообразовни установи на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитетот „Св.Климент Охридски“ во Битола, Државниот универзитет во Тетово и на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во учебната 2007/2008 година

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 71/07 и 75/07) во точка 1 потточката 1, алинеја 2, бројот „96“ се заменува со бројот „160“.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4001/1
1 јули 2007 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

1067.

Врз основа на член 36, став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 59/00, 12/03, 55/05 и 37/06), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Со оваа одлука престанува да важи Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари бр.19-2228/1 од 9 мај 2006 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/06.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4079/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1068.

Врз основа на член 20, став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНА СТВАР

Член 1

Со оваа одлука на Министерството за одбрана му престанува користењето на недвижна ствар – земјиште во Касарната „Гоце Делчев“ во Скопје, со вкупна површина од 22.400,00 м², лоцирано на КП бр.1768/1 за КО Кисела Вода-2, евидентирано во Имотен лист бр.41160 издаден од Државниот завод за геодетски работи – Одделение за премер и катастар, Скопје.

Недвижната ствар од став 1 на овој член се дава на користење на Министерството за транспорт и врски.

Член 2

Предавањето и приемот на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука со целокупната документација, ќе се изврши помеѓу Министерството за одбрана и Министерството за транспорт и врски.

Член 3

По извршениот прием на недвижната ствар од член 1 на оваа одлука, Министерството за транспорт и врски, во соработка со Агенцијата за планирање на просторот на Република Македонија, да започне со постапка за измена на Генералниот и Деталниот урбанистички план, како основа за започнување на постапка за јавно наддавање.

При спроведувањето на оваа одлука да се земат во предвид обврските кои произлегуваат од Законот за служба во Армијата на Република Македонија за станбено обезбедување на воените и цивилните лица на служба во Армијата на Република Македонија.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4078/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1069.

Врз основа на член 20, став 1, а во врска со член 16, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Во Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари бр.19-2218/1 од 9 мај 2006 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/06), во членот 1, алинеите 2 и 3 се бришат.

Член 2

Во член 2 зборовите: „општина Гевгелија и општина Дебар“, се бришат.

Член 3

Во член 3 по зборот „Кочани“ запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4080/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

1070.

Врз основа на член 20, став 1, а во врска со член 16, став 2 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1.07.2007 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ВРЕМЕНО КОРИСТЕЊЕ НА НЕДВИЖНИ СТВАРИ

Член 1

Во Одлуката за престанок и давање на времено користење на недвижни ствари бр.19-4670/1 од 15 декември 2005 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 112/05), во член 1, став 1, алинеја 1 се брише.

Член 2

Во член 1, став 2 зборовите: „објектот и земјиштето „Стара касарна Кочани и““ се бришат.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-4076/1
1 јули 2007 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
Габриела Коневска-Трајковска, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

1071.

Врз основа на член 26 од Законот за лековите, помошните лековити средства и медицинските помагала („Сл. весник на РМ“ бр. 21/98), Министерството за здравство објавува

**СПИСОК НА ЛЕКОВИ
ЗА КОИ Е УКИНАТО ОДОБРЕНИЕТО ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРОМЕТ ВО ПЕРИОДОТ ОД 01.01.2007
ДО 20.05.2007 ГОДИНА**

<i>Име на лекот</i>	<i>Фармацевтска дозажна форма, пакување и јачина</i>	<i>Режим на издавање</i>	<i>Производител Застапник</i>	<i>Број и датум на решение</i>
IRUMED	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ilijekovi I kozmetika d.d. vo sorabotka so Merck&Co.Inc	15-9933/2-06 од
lisinopril	30 таблети / блистер пакување / кутија 20 мг		БЕЛУПО дооел	04.01.2007
IRUMED	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ilijekovi I kozmetika d.d. vo sorabotka so Merck&Co.Inc	15-9933/3-06 од
lisinopril	30 таблети / блистер пакување / кутија 5 мг		БЕЛУПО дооел	04.01.2007
IRUZID	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ilijekovi I kozmetika d.d. vo sorabotka so Merck&Co.Inc	15-9933/04-06 од
lisinopril, hydrochlorothiazide	30 таблети / блистер пакување / кутија 20 мг / 12,5 мг		БЕЛУПО дооел	04.01.2007
NAKLOFEN duo	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA d.d. vo sorabotka so KlingePharma GmbH-Minhen, Germanija	15-9933/06 од
diclofenac	20 капсули (блистер 2 x 10)/кутија 75 мг		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	04.01.2007
RENOFON	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ilijekovi I kozmetika d.d.	15-7270/06 од
chlorzoxazone, paracetamol	30 капсули (блистер)/кутија 250 мг/300 мг		БЕЛУПО дооел	04.01.2007

Бр. 15-9832/1
29 јуни 2007 година
Скопје

Министер,
д-р **Имер Селмани**, с.р.

1072.

Врз основа на член 26 од Законот за лековите, помошните лековити средства и медицинските помагала („Сл. весник на РМ“ бр. 21/98), Министерството за здравство објавува

**СПИСОК НА ЛЕКОВИ
ЗА КОИ Е ДАДЕНО ОДОБРЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ ВО ПРОМЕТ ВО ПЕРИОДОТ ОД 01.01.2007
ДО 20.05.2007 ГОДИНА**

<i>Име на лекот</i> Генеричко име	<i>Фармацевтска дозажна форма, пакување и јачина</i>	<i>Режим на издавање</i>	<i>Производител Застапник</i>	<i>Број и датум на решение</i>
ACIKLOVIR ALKALOID aciclovir	таблета 25 таблети во темен стаклен контејнер/кутија 200 мг	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	15-468/07 ОД 22.03.2007
ACIKLOVIR ALKALOID aciclovir	крем Ал туба x 5 г/кутија 5 %	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	15-469/07 ОД 22.03.2007
ACLASTA zoledronic acid (anhydrous)	раствор за инфузија ПЕ вијала x 100 мл/кутија 0,05 мг/1 мл	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Novartis Pharma Stein AG МАКЕДОНИЈА ЛЕК	15-3748/07 ОД 24.04.2007
ACT-HIB hemophilus influenzae B, purified antigen conjugated	прашок за раствор за инјектирање 1 вијала со прашок + 1 наполнет инјекциски шприц 10 мцг	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A. РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	15-8232/4-06 ОД 20.02.2007
ACT-HIB hemophilus influenzae B, purified antigen conjugated	прашок за раствор за инјектирање 10 вијали со прашок + 10 ампули растворувач/кутија 10 мцг / 0,5 мл	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A. РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	15-8232/5-06 ОД 20.02.2007
ACTILYSE alteplase	лиофилизат за и.в. употреба 1вијала x 50 мг алтеплаза+ 1вијала x 50мл дестилирана 50 мг	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOEHRINGER Ingelheim Pharma GmbH &Co KG КЕМО-ФАРМ дооел	15-12811/06 ОД 30.01.2007

ADVANTAN	маст	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	INTENDIS Manufacturing	15-643/07
methylprednisolone aceponate	Ал туба x 15 г/кутија 0,1 %		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	од 20.02.2007
AIMAFIX	прашок и вехикулум за раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Kedrion S.p.A	15-9989/06
coagulation factor IX	1 вијала x 500 ИЕ + 1 вијала x 10 мл вехикулум + сет за 500 ИЕ		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	од 04.01.2007
ALCART	прасок за конц. за раствор за хемодијализа	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD vo sorabotka so Serumwerk Berning Vertriebs GmbH-Bernburg, Germanija	15-9986/06
hemodialytics, concentrates	10 ПП патрони/збирна кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 04.01.2007
ALDIPETE-T	суспензија за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Institut za imunologija i virusologija "TORLAK"	15-10493/05
pertussis, inactivated, whole cell, combinations with toxoid	10 ампули x 5 мл/кутија		ФАРМА-5 дооел	од 22.03.2007
AMIKACIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-3597/07
amikacin	1 вијала x 2 мл/кутија 500 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
AMINFLUORID	гел	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi i kozmetika d.d.	15-1446/07
olafurum, dectafurum, natrii fluoridum	1%		БЕЛУПО дооел	од 20.02.2007
AMITRIPTYLINE	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Remedica LTD	15-463/07
amitriptyline	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 25 мг		СЕПТИМА Д.О.О	од 20.02.2007
AMITRYPTYLINE	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Remedica LTD	15-462/07
amitriptyline	100 филм-обложени таблети (блистер 10 x 10)/кутија 10 мг		СЕПТИМА Д.О.О	од 20.02.2007
ANDROCUR	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	DELPHARM Lille S.A.S.	15-12930/06
cyproterone	50 таблети (блистер 5x10) / кутија 50 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	од 30.01.2007

ATENOLOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-349/07
atenolol	14 таблети во ПП контејнер/кутија 100 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
ATENOLOL ALKALOID	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-466/07
atenolol	15 филм-обложени таблети во темен стаклен 50 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 20.02.2007
AVAXIM	суспензија за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A.	15-8232/06
hepatitis A, inactivated, whole virus	1 предходно наполнет инјекциски шприц со игла x		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	од 20.02.2007
AZOPT	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/8-07
brinzolamide	ПП шише x 5 мл /кутија 10 мг/1 мл		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
BEDOXIN		Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-3566/07
pyridoxine	50 ампули x 2 мл/кутија 50 мг/2 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	од 24.04.2007
BELODERM	крем	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-321/07
betamethasone dipropionate	Ал туба x 15 г/кутија 0,5 мг/1 г		БЕЛУПО дооел	од 20.02.2007
BELODERM	маст	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-322/07
betamethasone dipropionate	Ал туба x 15 г/кутија 0,5 мг/1 г		БЕЛУПО дооел	од 20.02.2007
BERODUAL N	аеросол за инхалирање	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOEHRINGER Ingelheim Pharma GmbH &Co KG	15-11334/06
fenoterol, ipratropium	200 дози во спреј контејнер од 10 мл/кутија		КЕМО-ФАРМ дооел	од 30.01.2007
BETOPTIC S	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/13-07
betaxolol	ПП шише со вградена капалка x 5 мл/кутија 0,25 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007

BONDRONAT	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 2 мл / кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	F.HOFFMANN-LA ROCHE Ltd-Svajcarija vo sorabotka so ROCHE Diagnostics GmbH Germanija ПРО МЕДИКА дооеЛ	15-9985/06 од 04.01.2007
ibandronic acid	2 мг / 2 мл			
BONVIVA	раствор за инјектирање 1 наполнет инјекциски шприц x 3 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	F. HOFFMANN-LA ROCHE Ltd vo sorabotka so Vetter Pharma-Fertigung GmbH&Co.KG-Germanija ПРО МЕДИКА дооеЛ	15-9984/06 од 30.01.2007
ibandronic acid	3 мг/3 мл			
BOSNYL	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOSNALIJEK d.d.	15-3583/07
sulpiride	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 50 мг		ДИСАКО дооеЛ	од 08.05.2007
CAFFETIN Cold plus	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	ALKALOID AD	15-13345/06
paracetamol, pseudoephedrine, dextromethorphan, ascorbic acid	10 филм-обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 04.01.2007
CAFFETIN menstrual	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	ALKALOID AD	15-13346/06
ibuprofen	10 филм-обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија 200 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 04.01.2007
CAMPTO	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 5 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	PFIZER Italija S.R.L.	15-1519/2-07
irinotecan	100 мг/5 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 20.02.2007
CAMPTO	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 2 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	PFIZER Italija S.R.L.	15-1519/07
irinotecan	40 мг/2 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 20.02.2007
CARBAMAZEPIN-Retard	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Remedica LTD	15-461/07
carbamazepine	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 400 мг		СЕПТИМА Д.О.О	од 08.05.2007

CARBAMEZIPIN	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Remedica LTD	15-460/07
carbamazepine	50 таблети (блистер 5 x 10)/кутија 200 мг		СЕПТИМА Д.О.О	од 08.05.2007
CEFTAZIDIME LEK	прашок за раствор за инјектирање 1 вијала x 1 г/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-292/07
ceftazidime			ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана доел	од 20.02.2007
CIKLOSPORIN ALKALOID	1 г капсула,мека	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD vo sorabotka so Nature's Plus Farmaceutica Ltda-Brazil	15-1525/07
ciclosporin	50 капсули (блистер 10 x 5)/кутија 50 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 20.02.2007
CIKLOSPORIN ALKALOID	капсула,мека	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD vo sorabotka so Nature's Plus Farmaceutica Ltda-Brazil	15-1524/07
ciclosporin	50 капсули (блистер 10 x 5)/кутија 25 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 20.02.2007
CIKLOSPORIN ALKALOID	капсула,мека	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD vo sorabotka so Nature's Plus Farmaceutica Ltda-Brazil	15-1526/07
ciclosporin	50 капсули (блистер 10 x 5)/кутија 100 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 20.02.2007
CIKLOSPORIN ALKALOID	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD vo sorabotka so Nature's Plus Farmaceutica Ltda-Brazil	15-1526/2-07
ciclosporin	темно стаклено шише x 50 мл/кутија 100 мг/1 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 20.02.2007
CILOXAN	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/11-07
ciprofloxacin	ПП шише со вградена капалка x 5 мл/кутија 0,3 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
CLIMEN	обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	DELPHARM Lille S.A.S.	15-12934/06
cyproterone, estradiol	21 обложена таблета (блистер со 11 бели + 10		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	од 30.01.2007

COLDREX	таблета 12 таблети (блистер 1 x 12)/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare во sorabotka so GlaxoSmithKline Dunganvan-Dunganvan, Irska	15-3615/07 од
paracetamol, caffeine, ascorbic acid,phenylephedrine, terpin			ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	08.05.2007
COLDREX HotRem Blackcurrant	прашок за перорален раствор 10 еднодозни кеси x 5 г/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare во sorabotka so GlaxoKline Beecham SA - Madrid, ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	15-3618/07 од 08.05.2007
paracetamol, ascorbic acid,phenylephrine hydrochloride				
COLDREX HotRem Lemon	прашок за перорален раствор 10 еднодозни кеси x 5 г/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare во sorabotka so GlaxoKline Beecham SA - Madrid, ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	15-3617/07 од 08.05.2007
paracetamol, ascorbic acid,phenylephrine hydrochloride				
CONTROLOC	гастрорезистентна таблета 14 гастрорезистентни таблети (блистер 1 x 14)	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALTANA Pharma AG proizvodna lokacija vo Oranienburg	15-3568/07 од
pantoprazole	20 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	08.05.2007
CORLAN	таблета 20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-1929/07 од
digoxin	0,25 мг		ПЛИВА Дооел	22.03.2007
CORNILAT	таблета 20 таблети (блистер 2 10)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-1921/07 од
isosorbide dinitrate	20 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	22.03.2007
Cvit	таблети за џвакање 50 таблети во пластичен контејнер/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	BOSNALIJEK d.d.	15-378/07 од
ascorbic acid	500 мг		ДИСАКО дооел	24.04.2007
D.T.VAX	суспензија за инјектирање 10 флакони x 5 мл /кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOPI PASTEUR S.A.	15-8232/6-06 од
tetanus toxoid, combinations with diphtheria toxoid			РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	20.02.2007

DALERON COLD 3	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	KRKA tovarna zdravil dd	15-13564/06
paracetamol, pseudoephedrine,dextromethorphan	12 филм-обложени таблети (блистер 1 x 12)/кутија		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 04.01.2007
DEKSAMETAZON+HLORAMFENIKOL	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-3598/07
dexamethasone+chloramphenicol	ПЕ шише x 10 мл со вградена капалка/кутија (0,1+0,5)%		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007
DEPAKINE chronosphere	гранули со продолжено ослободување	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE	15-1703/07
sodium valproate, valporic acid	30 еднодозни кесички x 250 мг/кутија 250 мг		АВЕНТИС дооел	ОД 22.03.2007
DEPAKINE chronosphere	гранули со продолжено ослободување	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	SANOFI WINTHROP INDUSTRIE	15-1702/07
sodium valproate, valporic acid	30 еднодозни кесички x 100 мг/кутија 100 мг		АВЕНТИС дооел	ОД 22.03.2007
DEXTRAN 40 100 g/L vo rastvor na SODIUM CHLORIDE 9 g/L	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-5201/07
dextran 40, natrium chloride	стаклено шише x 500 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	ОД 24.04.2007
DEXTRAN 70 60 g/L vo rastvor na SODIUM CHLORID 9 g/L	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-5202/07
dextran 70, natrium chloride	стаклено шише x 500 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	ОД 05.04.2007
DICLO Duo	капсула со модифицирано ослободување, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALKALOID AD vo sorabotka so Astellas Pharma GmbH-Minhen, Germanija	15-13961/06
diclofenac	20 капсули (блистер 2 x 10)/кутија 75 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 04.01.2007
DICLOJet	гастрорезистентна капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALKALOID AD vo sorabotka so Astellas Pharma GmbH-Minhen, Germanija	15-13962/06
diclofenac	20 капсули (блистер 2 x 10)/кутија 75 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 04.01.2007
DIFLAZON	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	KRKA tovarna zdravil dd	15-12768/06
fluconazole	стаклено шише x 100 мл/кутија 2 мг/1 мл		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007

DIFLUKONAZOL	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-3571/07
fluconazole	7 капсули (блистер 1 x 7)/кутија 100 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
DOTAREM	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	GUERBET	15-327/07
gadoteric acid	1 вијала x 15 мл/кутија 0.5ммол/1 мл		ЕЛБИЈОР Павлина, ДООЕЛ увоз-извоз,	од 20.02.2007
DOTAREM	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	GUERBET	15-326/07
gadoteric acid	1 вијала x 15 мл/кутија 0.5ммол/1 мл		ЕЛБИЈОР Павлина, ДООЕЛ увоз-извоз,	од 20.02.2007
ELIDEL	крем	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS PHARMA AG vo sorabotka so Novartis Pharma Produktions GmbH-Baden, Germanija	15-12922/06
pimecrolimus	туба x 15 г/кутија 1 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
ELIDEL	крем	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS PHARMA AG vo sorabotka so Novartis Pharma Produktions GmbH-Baden, Germanija	15-12923/06
pimecrolimus	туба x 30 г/кутија 1 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
EMOCLOT	прашок и вехикулум за раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Kedrion S.p.A	15-9990/06
coagulation factor VIII	1 вијала x 500 ИЕ + 1 вијала x 10 мл вехикулум + сет за 500 ИЕ		ФАРМАТРЕЈД	од 04.01.2007
ENFEXIA	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Bilim pharmaceuticals,	15-1519/07
cefuroxime	10 филм-обложени таблети (лента 1 x 10)/кутија 250 мг		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 20.02.2007
ENFEXIA	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Bilim pharmaceuticals,	15-1518/07
cefuroxime	10 филм-обложени таблети (лента 1 x 10)/кутија 250 мг		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 20.02.2007

EPIRAMAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-12998/06
topiramate	60 филм-обложени таблети (блистер 6 x 10)/кутија 200 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
EPIRAMAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-12994/06
topiramate	60 филм-обложени таблети (блистер 6 x 10)/кутија 25 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
EPIRAMAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-12995/06
topiramate	60 филм/обложени таблети (блистер 6 x 10)/кутија 50 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
EPIRAMAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-12996/06
topiramate	60 филм-обложени таблети (блистер 6 x 10)/кутија 100 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
EXELON	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS PHARMA AG vo sorabotka so Novartis Pharma S.A.S.-Francija	15-14579/06
rivastigmine	шише x 120 мл + перорален инјектор/кутија 2 мг/1 мл		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
EXJADE	таблета за перорална суспензија 28 таблети (блистер 4 x 7)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS Pharma AG vo sorabotka so Novartis Pharma Stein AG-[vajcarija	15-12926/06
deferasirox	500 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 24.04.2007
EXJADE	таблета за перорална суспензија 28 таблети (блистер 4 x 7)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS Pharma AG vo sorabotka so Novartis Pharma Stein AG-[vajcarija	15-12924/06
deferasirox	125 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 24.04.2007
EXJADE	таблета за перорална суспензија 28 таблети (блистер 4 x 7)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS Pharma AG vo sorabotka so Novartis Pharma Stein AG-[vajcarija	15-12925/06
deferasirox	250 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 24.04.2007

EXTENCILLINE	прашок за суспензија за инјектирање 50 вијали/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-1920/07
benzathine benzylpenicillin	1,2 МИЕ		АВЕНТИС дооел	од 22.03.2007
FENOLIP	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	SMB Technology S.A.	15-1923/07
fenofibrate	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 160 мг		ПРО МЕДИКА дооел	од 22.03.2007
FLAREX	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALCON Couvreur	15-1503/12-07
fluorometholone	ПП шише со вградена капалка x 5мл/кутија 0,1%		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
FLIXOTIDE	инхалациона суспензија под притисок	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	GLAXOSMITHKLINE Pharmaceuticals S.A	15-9987/06
fluticasone	Ал канистер инхалатор x 120 доза/кутија без ЦФЦ 125 мцг/доза		ПРОФАРМ ДООЕЛ	од 04.01.2007
FLIXOTIDE CFC free	инхалациона суспензија под притисок	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	GLAXOSMITHKLINE Pharmaceuticals S.A	15-9988/06
fluticasone	Ал канистер инхалатор x 120 доза/кутија 50 мцг/доза		ПРОФАРМ ДООЕЛ	од 04.01.2007
FLUDARA	прашок за раствор за инјектирање 5 вијали x 50 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SCHERING AG vo sorabotka so Intendis Manufacturing SpA - Italija	15-12931/06
fludarabine	50 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	од 30.01.2007
FLUOXETIN "Genericon"	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	GENERICON PHARMA Ges.m.b.H.	15-1917/07
fluoxetine	14 капсули (блистер 2 x 7)/кутија 40 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007
FLUOXETIN "Genericon"	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	GENERICON PHARMA Ges.m.b.H.	15-1916/07
fluoxetine	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 20 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007
FLUOXETIN "Genericon"	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	GENERICON PHARMA Ges.m.b.H.	15-1918/07
fluoxetine	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 40 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007

FLUOXETIN "Genericon"	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	GENERICON PHARMA Ges.m.b.H.	15-1914/07
fluoxetine	14 филм-обложени таблети (блистер 1 x 14)/кутија 20 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007
FLUOXETIN "Generikon"	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	GENERICON PHARMA Ges.m.b.H.	15-1915/07
fluoxetine	14 капсули (блистер 1 x 14)/кутија 20 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007
FLUTAZIN	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9993/2-06
flutamide	30 таблети во темно стаклено шише/кутија 250 мг		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	од 04.01.2007
FLUTAZIN	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9993/06
flutamide	90 таблети во темно стаклено шише/кутија 250 мг		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	од 04.01.2007
FOSTIMON	лиофилизат и вехик. за р-ор за инјектирање 10 вијали x 75 ИЕ + 10 ампули x 1 мл/кутија 75 ИЕ	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	IBSA Institut Biochimique S.A.	15-438/2-07
urofollitropin			СВН доо	од 22.03.2007
FOSTIMON	лиофилизат и вехик. за р-ор за инјектирање 1 вијала x 75 ИЕ + 1 ампула x 1 мл/кутија 75 ИЕ	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	IBSA Institut Biochimique S.A.	15-438/07
urofollitropin			СВН доо	од 22.03.2007
FRAGMIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	PFIZER Manufacturing Belgium NV vo sorabo.so Vetter Pharma-Fertigung GmbH&Co.KG-Ravensburg, Germanija	15-470/07
dalteparin	10 наполнети инјекциски шприца x 0,2 мл/кутија 2500 ИЕ/0,2 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 30.01.2007
FRAGMIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	PFIZER Manufacturing Belgium NV vo sorabo.so Vetter Pharma-Fertigung GmbH&Co.KG-Ravensburg, Germanija	15-471/07
dalteparin	10 наполнети инјекциски шприца x 0,2 мл/кутија 5000 ИЕ/0,2 мл		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 30.01.2007

FRAGMIN	раствор за инјектирање 10 наполнети инјекциски шприца x 1 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	PFIZER Manufacturing Belgium NV vo sorabo so Vetter Pharma-Fertigung GmbH&Co.KG-Ravensburg, Germanija АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	15-472/07 од 30.01.2007
dalteparin	10 000 ИЕ/1 мл			
FUNGIZONE	прашок за раствор за инјектирање 1 вијала x 50 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	BRISTOL-MYERS SQUIBB vo sorabotka so Abbott France S.A.-Francija ПРО МЕДИКА дооел	15-12702/06 од 20.02.2007
amphotericin B	50 мг			
GLAUMOL	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-1656/07
timolol	стаклено шише x 5 мл + ПЕ капалки/кутија 0,5 %		ЗЕГИН Д.О.О.	од 22.03.2007
GLUCOSA 10%	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-5203/07
carbohydrates	ПВЦ кесе x 500 мл/заштитно кесе 10 %		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 24.04.2007
GLUCOVANCE	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Merck Sante s.a.s.	15-1931/07
metformin, glibenclamide	30 филм-обложени таблети (блистер 2 x 15)/кутија 500 мг/2,5 мг		ВАРУС д.о.о.	од 22.03.2007
GLUCOZA 5%	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-5200/07
carbohydrates	ПВЦ кесе x 500 мл/заштитно кесе 5 %		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 24.04.2007
GYNIPRAL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD vo sorabotka so Astellas Pharma GmbH-Minhen, Germanija	15-9298/06 од
hexoprenaline	20 таблета во темно стаклено шише/кутија 0,5 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	04.01.2007
GYNIPRAL	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	ALKALOID AD vo sorabotka so Astellas Pharma GmbH-Minhen, Germanija	15-9299/06 од
hexoprenaline	5 ампула x 2 мл/кутија 0,01 мг/2 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	04.01.2007

HALOPERIDOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-348/07
haloperidol	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија 10 мг		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007
HALOPERIDOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-347/07
haloperidol	25 таблети во ПП контејнер 2 мг		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007
HEPARIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-12696/06
heparin	10 ампули x 5 мл/кутија 25000 ИЕ/5 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 30.01.2007
HEPARIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-12695/06
heparin	5 ампули x 1 мл/кутија 5000 ИЕ/1 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 30.01.2007
HISTASIN	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ACTAVIS hf.	15-476/07
cetirizine	20 филм-обложени таблети (блистер 2 x 10)/кутија 10 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 24.04.2007
HISTASIN	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ACTAVIS hf.	15-477/07
cetirizine	10 филм-обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија 10 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 24.04.2007
IMMUNOHbs	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	KEDRION S.p.A. vo sorabotka so Hardis S.p.A.-Italija	15-483/07
human anti-hepatitis B immunoglobulin	1 вијала x 1 мл/кутија 180 ИЕ		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О.	ОД 20.02.2007
IMMUNOHbs	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	KEDRION S.p.A. vo sorabotka so Hardis S.p.A.-Italija	15-484/07
human anti-hepatitis B immunoglobulin	1 вијала x 3 мл/кутија 540 ИЕ		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О.	ОД 20.02.2007
IMOGAM RABIES	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A.	15-8232/10-06
rabies immunoglobulin	стаклен флакон x 10 мл/кутија		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007

IMOGAM RABIES	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A.	15-8232/9-06
rabies immunoglobulin	стаклен флакон x 2 мл/кутија		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007
IMOVAX D.T. ADULT	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A.	15-8232/7-06
tetanus toxoid, combinations with diphtheria toxoid	10 флакони x 5 мл / кутија		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007
IMOVAX POLIO	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOFI PASTEUR S.A.	15-8232/8-06
poliomyelitis, trivalent, inactivated, whole virus	1 наполнет инјекциски шприц со игла x 0,5 мл / кутија		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007
INSULATARD NovoLet	суспензија за инјектирање	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVO NORDISK A/S	15-12770/06
insulin human	5 наполнети инјекциски пенкала x 3 мл/кутија 100 ИЕ/1 мл		РЕПЛЕК АД	ОД 20.02.2007
IntronA	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SCHERING-PLOUGH (Brinny) COMPANY	15-1452/07
interferon alfa 2b	1 мултидозно инјекциско пенкало x 1,2 мл + 12 игли + 25 МИЕ/1 мл		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
IntronA	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SCHERING-PLOUGH (Brinny) COMPANY	15-1451/07
interferon alfa 2b	1 мултидозно инјекциско пенкало x 1,2 мл + 12 игли + 15 МИЕ/1 мл		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
JUGOCILLIN	прашок за суспензија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-13183/06
benzylpenicillin, procaine-benzylpenicillin	50 вијали x 10 мл/кутија 800 000 ИЕ		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 24.04.2007
KAMFART	крем	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	BOSNALIJEK d.d.	15-3857/05
benzyl nicotinate, methylsalicylate, menthol, camphor	Ал туба x 40 г/кутија		ДИСАКО дооел	ОД 20.02.2007
KATENA	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-1624/07
gabapentin	50 капсули (блистер 5 x 10)/кутија 300 мг		БЕЛУПО дооел	ОД 22.03.2007

KETONAL	гел	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	LEK farmacevtska druzba d d	15-5383/04
ketoprofen	туба x 50 г/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооеп	ОД 22.03.2007
	2,5 %			
KLINDAMICIN ALKALOID	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-9297/06
clindamycin	16 капсули во темно стаклено шише/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 30.01.2007
	300 мг			
KLINDAMICIN ALKALOID	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-1159/07
clindamycin	10 ампули x 2 мл/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 22.03.2007
	300 мг/2 мл			
KLINDAMICIN ALKALOID	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-1156/07
clindamycin	10 ампули x 4 мл/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 22.03.2007
	600 мл/4 мл			
KLINDAMICIN ALKALOID	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-9296/06
clindamycin	16 капсули во темно стаклено шише/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 30.01.2007
	150 мг			
KLOMETOL	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9848/06
metoclopramide	темно сталено шише x 100 мл/кутија		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 04.01.2007
	5 мг/5 мл			
KLOMETOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9849/06
metoclopramide	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 04.01.2007
	10 мг			
KLOMETOL	раствор за инјектирање	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9847/06
metoclopramide	10 ампули x 2 мл/кутија		ЗЕГИН Д.О.О.	ОД 04.01.2007
	10 мг/2 мл			
LAMOTRIX	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	MEDOCHEMIE Ltd	15-8951/06
lamotrigine	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија		КЕМО-ФАРМ дооеп	ОД 20.02.2007
	25 мг			

LAMOTRIX	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	MEDOCHEMIE Ltd	15-44/05
lamotrigine	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија 100 мг		КЕМО-ФАРМ довел	од 20.02.2007
LAMOTRIX	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	MEDOCHEMIE Ltd	15-43/05
lamotrigine	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија 50 мг		КЕМО-ФАРМ довел	од 20.02.2007
LEVODOPA/CARBIDOPA	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Remedica LTD	15-464/07
levodopa, carbidopa	100 таблети (блистер 10 x 10)/кутија 250 мг/25 мг		СЕПТИМА Д.О.О	од 20.02.2007
LIDOKAIN HLORID 1%	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-9812/06
lidocaine	10 ампули x 3,5 мл/кутија 35 мг/ 3,5 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	од 04.01.2007
LIDOKAIN HLORID 2%	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Galenika AD	15-9813/06
lidocaine	50 ампули x 2 мл/кутија 40 мг/ 2 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	од 04.01.2007
LIZINOPRIL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-3572/07
lisinopril	20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија 20 мг		Реплекфарм АД	од 24.04.2007
LOGEST	обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	DELPHARM Lille S.A.S.	15-12933/06
ethinylestradiol,gestodene	21 обложена таблета (блистер 1 x 21)/кутија 0,075 мг/0,02 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	од 30.01.2007
LORATADIN ALKALOID	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1768/07
loratadine	темно стаклено шише x 120 мл/кутија 1 мг/1 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 22.03.2007
LORATADIN ALKALOID	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1767/07
loratadine	10 таблети (блистер 1 x 10)/кутија 10 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 22.03.2007

LORISTA	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-475/07
losartan	28 филм-обложени таблети (блистер 2 x 14)/кутија 100 мг		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	од 20.02.2007
LORISTA	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-12767/06
losartan	28 филм-обложени таблети (блистер 4 x 7)/кутија 50 мг		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	од 04.01.2007
MAXIDEX	маст за око	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/5-07
dexamethasone	туба x 3,5 г маст/кутија 1 мг /1 г		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
MAXIDEX	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/4-07
dexamethasone	ПП шише со капалка x 5 мл/кутија 0,1 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 22.03.2007
MAXITROL	маст за око	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-11649/06
dexamethasone, neomycin, polymyxin B	туба x 3,5 г/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 30.01.2007
MAXITROL	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-11648/06
dexamethasone, neomycin, polymyxin B	пластично шише x 5 мл со вградена капалка/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од 30.01.2007
MEGACE	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BRISTOL MYERS SQUIBB AUSTRALIA Pty Ltd	15-9826/06
megestrol	30 таблети во стаклен контејнер/кутија 160 мг		ПРО МЕДИКА дооел	од 20.02.2007
MEGION	прашок за раствор за инјектирање 10 вијали x 2 г/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-291/07
ceftriaxone	2 г		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од 22.03.2007
MEGION	прашок за раствор за инјектирање 10 вијали x 500 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-289/07
ceftriaxone	500 мг		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од 22.03.2007

MEGION	прашок за раствор за инјектирање 10 вијала x 250 мг	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-288/07
ceftriaxone	250 мг		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од 22.03.2007
MEGION	прашок за раствор за инјектирање 10 вијали x 1 г/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANDOZ GmbH	15-290/07
ceftriaxone	1 г		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од 22.03.2007
MERIONAL	лиофилизат и вехик. за р-ор за инјектирање 1 вијала x 75 ИЕ + 1 ампула x 1 мл/кутија 75 ИЕ	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	IBSA Institut Biochimigue S.A.	15-439/2-07
human menopausal gonadotropin			СВН доо	од 22.03.2007
MERIONAL	лиофилизат и вехик. за р-ор за инјектирање 10 вијали x 75 ИЕ + 10 ампули x 1 мл/кутија 75 ИЕ	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	IBSA Institut Biochimigue S.A.	15-439/07
human menopausal gonadotropin			СВН доо	од 22.03.2007
METADON ALKALOID	раствор за инјектирање 50 ампули x 1 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-3501/07
methadone	10 мг/1 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
METADON ALKALOID	перорални капки, раствор темно стаклено шише x 10 мл/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALKALOID AD	15-3499/07
methadone	10 мг/1 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
METADON ALKALOID	таблета 20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALKALOID AD	15-3498/07
methadone	5 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
METADON ALKALOID	раствор за инјектирање 5 ампули x 1 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-3500/07
methadone	10 мг/1 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
MIACALCIC	раствор за инјектирање 5 ампули x 1 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	NOVARTIS Pharma AG vo sorabotka so Novartis Pharma Stein AG-[vajscarija МАКЕДОНИЈА ЛЕК	15-12928/06
calcitonin-lososov (sintetski)	100 ИЕ/1 мл			од 24.04.2007

MIACALCIC	спреј за нос, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Novartis Pharma AG sorab.Novartis pharma SAS, Francija I Mipharm S.p.A., Italija	15-12929/06
calcitonin-lososov (sintetski)	стаклено шише x 2 мл (14 дози) + дозатор/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД
	200 ИЕ/1 мл			24.04.2007
MISAR	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-3767/07
alprazolam	30 таблети (блистер 1 x 30)/кутија		БЕЛУПО дооел	ОД
	0,5 мг			24.04.2007
MIXTARD 30 NovoLet	суспензија за инјектирање	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVO NORDISK A/S	15-12769/06
insulin human	5 наполнети инјекциски пенкала x 3 мл/кутија		РЕПЛЕК АД	ОД
	100 ИЕ/мл			30.01.2007
NALGESIN forte	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-5809/06
naproxen	10 филм обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	ОД
	550 мг			20.02.2007
NALGESIN S	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	KRKA tovarna zdravil dd	15-5808/06
naproxen	10 филм обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија		КРКА - ФАРМА ДООЕЛ	ОД
	275 мг			20.02.2007
NEKSAVAR	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Bayer HealthCare AG	15-1930/07
sorafenib	112 филм-обложени таблети (блистер 4 x 28)/кутија		ЕУРОЛЕК Дооел	ОД
	200 мг			22.03.2007
NIZON	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOSNALIJEK d.d.	15-3585/07
prednisonum	10 таблети (блистер 1 x 10)/кутија		ДИСАКО дооел	ОД
	5 мг			08.05.2007
NOMIGREN	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOSNALIJEK d.d.	15-3859/05
propyphenazone, ergotamine, mecloxamine,caffeine, camylofine	20 филм-обложена таблета (блистер 2 x 10)/кутија		ДИСАКО дооел	ОД
				20.02.2007
NovoRapid FlexPen	раствор за инјектирање	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVO NORDISK A/S	15-346/07
insulin aspart	5 наполнети инјекциски пенкала x 3 мл/кутија		РЕПЛЕК АД	ОД
	100 Е/1 мл			20.02.2007

NUTRINEAL PD4 with 1,1 % Amino Acids	раствор за перитонеална дијализа ПЛ ПВЦ кесе x 2000 мл/ПЕ заштитна кеса	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	BAXTER HEALTHCARE SA ФАРМИКС	15-3512/07 од 08.05.2007
peritoneal dialytics, hypertonic solutions				
OPV-T	перорален раствор 50 вијали x 2 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Institut za imunologija i virusologija "TORLAK" ФАРМА-5 доел	15-13138/05 од 22.03.2007
poliomyelitis oral, trivalent, live attenuated				
ORGAMETRIL	таблета 30 таблети (блистер 1 x 30)/кутија 5 мг	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	N.V.ORGANON ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	15-12935/06 од 30.01.2007
lynestrenol				
OXALIPLATIN "EBEWE"	прашок за раствор за инфузија 1 вијала x 50 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	EBEWE Pharma Ges.m.b.H. Nfg.KG ИНТЕР-ДЕКО доо	15-1937/07 од 08.05.2007
oxaliplatin	50 мг/10 мл			
OXALIPLATIN "EBEWE"	прашок за раствор за инфузија 1 вијала x 100 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	EBEWE Pharma Ges.m.b.H. Nfg.KG ИНТЕР-ДЕКО доо	15-1938/07 од 08.05.2007
oxaliplatin	100 мг/20 мл			
OXALIPLATIN SINDAN	лиофилизат за раствор за инфузија 10 вијала x 50 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L. ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	15-485/07 од 20.02.2007
oxaliplatin	50 мг			
OXALIPLATIN SINDAN	лиофилизат за раствор за инфузија 1 вијала x 100 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L. ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	15-486/07 од 20.02.2007
oxaliplatin	100 мг			
PACLITAKSIN	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 5 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	PHARMACHEMIE B.V. ЕЛБИЈОР Павлина, ДООЕЛ увоз-извоз,	15-323/07 од 22.03.2007
paclitaxel	6 мг/1 мл			
PACLITAKSIN	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 16,7 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	PHARMACHEMIE B.V. ЕЛБИЈОР Павлина, ДООЕЛ увоз-извоз,	15-324/07 од 22.03.2007
paclitaxel	6 мг/1 мл			

PANADOL	филм-обложена таблета 12 филм-обложени таблети (блистер 1 x 12)/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare vo sorabotka so GlaxoSmithKline Dungarvan-Dungarvan, Irska	15-3620/07 од
paracetamol	500 мг		ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	24.04.2007
PANADOL Baby	перорална суспензија темно стаклено шише x 100 мл + пластична одмерна	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare vo sorabotka so Glaxo Wellcome Productions-Herovil, Francija ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	15-3621/07 од
paracetamol	120 мг/5 мл			08.05.2007
PANADOL EXTRA	филм-обложена таблета 12 филм-обложени таблети (блистер 1 x 12)/кутија	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	SMITHKLINE BEECHAM Consumer Healthcare vo sorabotka so GlaxoSmithKline Dungarvan-Dungarvan, Irska	15-3622/07 од
paracetamol, caffeine	500 мг/65 мг		ФАРМАХЕМ КОМЕРЦ д.о.о.	24.04.2007
PATANOL	капки за око, раствор ПП шише x 5 мл	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALCON Couvreur	15-1503/07 од
olopatadine	0,1 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	22.03.2007
PENTOKSIFILIN ALKALOID	инјекции 5 ампули x 5 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-465/07 од
pentoxifylline	100 мг/5 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	20.02.2007
PENTREXYL	капсула, тврда 16 капсули (блистер 2 x 8)/кутија 500 мг	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	Galenika AD	15-1919/07 од
ampicillin			ЗЕГИН Д.О.О.	22.03.2007
PHOLCODIN	перорален раствор темно стаклено шише x 60 мл + пластичен градуиран	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	ALKALOID AD	15-1154/07 од
pholcodine	4 мг/5мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	20.02.2007
PILFUD	лосион ПЕ шише x 60 мл со пумпа за распрскување/кутија 5 %	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	BOSNALIJEK d.d.	15-1857/07 од
minoxidil			ДИСАКО довел	22.03.2007

PIRAMIL H	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	LEK farmacevtska družba d.d. vo sorabotka so Salutas Pharma GmbH-Barleben, Germanija	15-3265/07
ramipril, hydrochlorothiazide	28 таблети (блистер 2 x 14)/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана доел	од 24.04.2007
	2,5 мг/12,5 мг			
PIRAMIL H	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	LEK farmacevtska družba d.d. vo sorabotka so Salutas Pharma GmbH-Barleben, Germanija	15-3266/07
ramipril, hydrochlorothiazide	28 таблети (блистер 2 x 14)/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана доел	од 24.04.2007
	5 мг/25 мг			
PORTALAK	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-3255/07
lactulose	ХДПЕ шише x 250 мл/кутија		БЕЛУПО доел	од 24.04.2007
PORTALAK	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-3256/07
lactulose	ХДПЕ шише x 500 мл/кутија		БЕЛУПО доел	од 24.04.2007
PRIMOTREN	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	LEK farmacevtska družba d.d.	15-5701/04
sulfamethoxazole, trimethoprim	20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана доел	од 20.02.2007
	400 мг/80 мг			
PROGRAF	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ASTELLAS IRELAND Co. Ltd.	15-3151/07
tacrolimus	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија		ПРО МЕДИКА доел	од 22.03.2007
	5 мг			
PROGRAF	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ASTELLAS IRELAND Co. Ltd.	15-3149/07
tacrolimus	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија		ПРО МЕДИКА доел	од 22.03.2007
	0,5 мг			
PROGRAF	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ASTELLAS IRELAND Co. Ltd.	15-3150/07
tacrolimus	60 капсули (блистер 6 x 10)/кутија		ПРО МЕДИКА доел	од 22.03.2007
	1 мг			

PROPAFENON ALKALOID	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-5002/07
propafenone	10 ампули x 10 мл/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 24.04.2007
	35 мг/10 мл			
PROPILTIOURACIL ALKALOID	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-10732/06
propylthiouracil	45 таблети (блистер 3 x 15)/кутија		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 30.01.2007
	100 мг			
RANISAN	раствор за инјектирање или инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ZDRAVLJE A.D. vo sorabotka so Mefar Ilac Sanayii a.s. - Turcija	15-8915/06
ranitidine	5 ампули x 5 мл/кутија		ЕСКУЛАП	ОД 22.03.2007
	50 мг/5 мл			
REBETOL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V.	15-1447/07
ribavirin	84 капсули (блистер 7 x 12)/кутија		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
	200 мг			
REBETOL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V.	15-1450/07
ribavirin	168 капсули (блистер 14 x 12)/кутија		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
	200 мг			
REBETOL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V.	15-1448/07
ribavirin	112 капули (блистер 10 x 10 + 1 x 12)/кутија		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
	200 мг			
REBETOL	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V.	15-1527/07
ribavirin	стаклено шише x 100 мл + одмерен шприц 10 мл/кутија		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
	40 мг/1 мл			
REBETOL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V.	15-1449/07
ribavirin	140 капсули (блистер 14 x 10)/кутија		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
	200 мг			
REFFERUM	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-1910/07
dextriferron	темно стаклено шише x 100 мл + одмерна лажичка/кутија		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007
	50 мг/5 мл			

REFERUM	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-1911/07
dextriferron	темно стаклено шише x 100 мл + одмерна лажичка/кутија 100 мг/5 мл		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
REFLOKSETIN	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-482/07
fluoxetine	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 20 мг		Реплекфарм АД	од 22.03.2007
REKALCITON	спреј за нос, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-479/07
calcitonin-lososov (sintetski)	1 стаклено шише x 2 мл со пумпа за дозирање (14 100 ИЕ/доза)		Реплекфарм АД	од 20.02.2007
REKONAZOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-351/07
ketoconazole	10 таблети (блистер 1 x 10)/кутија 200 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
REKONAZOL	крем	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-352/07
ketoconazole	Ал туба x 30 г/кутија 2 %		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
REKONAZOL	шампон	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-353/07
ketoconazole	ПЕ шише x 120 мл/кутија 2 %		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
RENAPRIL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-350/07
enalapril maleat	20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија 20 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
RETIMOL	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-481/07
timolol	ПЕ шише x 3 мл со вградена капалка/кутија 0,5 %		Реплекфарм АД	од 22.03.2007
RETIMOL	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-480/07
timolol	ПЕ шише x 5 мл со вградена капалка/кутија 0,25 %		Реплекфарм АД	од 22.03.2007

REVASTAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-345/07
simvastatin	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија 20 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
REVASTAT	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-344/07
simvastatin	30 таблети (блистер 3 x 10)/кутија 10 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
RIFAMOR	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-1922/07
rifampicin	16 капсули (блистер 2 x 8)/кутија 300 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	од 25.04.2007
ROKSITRO	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm vo sorabotka so Rafarm, Atina, Grcija	15-478/07
roxithromycin	10 филм-обложени таблети (блистер 1 x 10)/кутија 150 мг		Реплекфарм АД	од 24.04.2007
SALOFALK	гастрорезистентна таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Dr.FALK PHARMA GmbH	15-3377/07
mesalazine	100 гастрорезистентни таблети (блистер 10 x 500 мг)		ПФЦ-Траде	од 24.04.2007
SALOFALK	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Dr.FALK PHARMA GmbH	15-3378/07
mesalazine	100 таблети (блистер 10 x 10)/кутија 250 мг		ПФЦ-Траде	од 24.04.2007
SALOFALK	супозиторија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Dr.FALK PHARMA GmbH	15-3380/07
mesalazine	10 супозитории (стрип 2 x 5)/кутија 500 мг		ПФЦ-Траде	од 24.04.2007
SALOFALK	ректална суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Dr.FALK PHARMA GmbH	15-3379/07
mesalazine	7 ПЕ еднодозни контејнери x 60 мл со апликатор 4 г/60 мл		ПФЦ-Траде	од 24.04.2007
SINACILIN	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9816/06
amoxicillin	100 мл 250 мг/ 5 мл		ЗЕГИН Д.О.О.	од 04.01.2007

SINACILIN	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9814/06
amoxicillin	16 капсули (блистер 2 x 8)/кутија 250 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	04 04.01.2007
SINACILIN	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Galenika AD	15-9815/06
amoxicillin	16 капсула (блистер 2 x 8)/кутија 500 мг		ЗЕГИН Д.О.О.	04 04.01.2007
SINDAXEL	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 5 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9994/2-06
paclitaxel	30 мг/5 мл		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	04 04.01.2007
SINDAXEL	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x 16,67 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9994/06
paclitaxel	100 мг/16,67 мл		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	04 04.01.2007
SINDOVIN	лиофилизат за р-ор за инјек./инфузија 1 вијала x 1 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-417/07
vincristine	1 мг		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	04 20.02.2007
SINDROXOCIN	прашок за раствор за инјектирање или инфуз 1 вијала x 50 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9991/2-06
doxorubicin	50 мг		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	04 04.01.2007
SINDROXOCIN	прашок за раствор за инјектирање или инфуз 1 вијала x 10 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9991/06
doxorubicin	10 мг		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	04 04.01.2007
SIZAP	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD во sorabotka so CIPLA Ltd - Indija	15-3270/07
olanzapine	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 5 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	04 22.03.2007
SIZAP	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD во sorabotka so CIPLA Ltd - Indija	15-3271/07
olanzapine	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 10 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	04 22.03.2007

SIZAP	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD во sorabotka so CIPLA Ltd - Indija	15-3269/07
olanzapine	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 2,5 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 22.03.2007
SODIUM CHLORIDE 0,9 %	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	S. C. SINDAN-PHARMA S. R. L.	15-5199/07
electrolytes	ПВЦ кесе x 500 мл/заштитно кесе 0,9 %		АЛКАЛОИД КОНС ДООЕЛ	од 24.04.2007
SPIRIVA	прашок за инхалирање, тврда капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOEHRINGER Ingelheim Pharma GmbH &Co KG	15-227/07
tiotropium	30 капсули + ХандиХалер апарат за инхалирање/кутија		КЕМО-ФАРМ дооел	од 30.01.2007
STRUMEX	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BOSNALIJEK d.d.	15-3582/07
thiamazole	20 таблети во ПП контејнер/кутија 20 мг		ДИСАКО дооел	од 08.05.2007
SUMAMED	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13001/06
azithromycin	ХДПЕ шише со прашок за припрема на 20 мл 100 мг/5 мл		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
SUMAMED	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13000/06
azithromycin	3 филм-обложени таблети (блистер 1 x 3)/кутија 500 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
SUMAMED	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-12999/06
azithromycin	6 филм-обложени таблети (блистер 1 x 6)/кутија 125 мг		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
SUMAMED 1200	прашок за перорална суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13004/06
azithromycin	ХДПЕ шише со прашок за припрема на 30 мл перорална 200 мг/5 мл		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007
SUMAMED 1200 XL	прашок за перорална суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13005/06
azithromycin	ХДПЕ шише со прашок за припрема на 37,5 мл 200 мг/5 мл		ПЛИВА Дооел	од 30.01.2007

SUMAMED forte	прашок за перорална суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13002/06
azithromycin	ХДПЕ шише со прашок за припрема на 15 мл перорална 200 мг/5 мл		ПЛИВА Дооел	ОД 30.01.2007
SUMAMED forte	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	PLIVA HRVATSKA d.o.o	15-13003/06
azithromycin	ХДПЕ шише со прашок за припрема на 20 мл перорална 200 мг/5 мл		ПЛИВА Дооел	ОД 30.01.2007
TAMLOS	капсула со модифицирано ослободување, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD во sorabotka so CIPLA Ltd - Indija	15-3268/07
tamsulosin	30 капсули (блистер 3 x 10)/кутија 0,4 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 22.03.2007
TEARS NATURALE II	капки за око, раствор	Лекот може да се издава и без лекарски рецепт (БР)	ALCON Couvreur	15-1503/2-07
artificial tears	ПП шише со капалка x 15 мл/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД 22.03.2007
TEMODAL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V./Orion Corporation Orion Pharma-Turku, Finska	15-1933/07
temozolomide	5 капсули во стаклено шише/кутија 20 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
TEMODAL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V./Orion Corporation Orion Pharma-Turku, Finska	15-1934/07
temozolomide	5 капсули во стаклено шише/кутија 100 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
TEMODAL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V./Orion Corporation Orion Pharma-Turku, Finska	15-1935/07
temozolomide	5 капсули во стаклено шише/кутија 250 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007
TEMODAL	капсула, тврда	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	SCHERING-PLOUGH LABO N.V./Orion Corporation Orion Pharma-Turku, Finska	15-1932/07
temozolomide	5 капсули во стаклено шише/кутија 5 мг		Д-Р.ПАНОВСКИ д.о.о.	ОД 22.03.2007

TESTOSTERON DEPO	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	Galenika AD	15-1587/07
testosterone	5 ампули x 1 мл/кутија		ЗЕГИН Д.О.О.	од
	250 мг/1 мл			22.03.2007
TETAVAKSAL-T	суспензија за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	Institut za imunologija i virusologija "TORLAK"	15-10261/05
tetanus toxoid	10 ампули x 0,5 мл/кутија		ФАРМА-5 дооел	од
	40 ИЕ/0,5 мл			22.03.2007
THYMOGLOBULINE	прашок и вехикулум за раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	GENZYME Polyclonals S.A.S.	15-3596/07
antithymocyte immunoglobulin (rabbit)	1 вијала x 25 мг + 1 вијала x 5 мл вехикулум/кутија		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	од
	25 мг/5 мл			24.04.2007
TIROTAX	прашок за раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	SANDOZ GmbH	15-287/07
cefotaxime	10 вијали x 2 г/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од
	2 г			22.03.2007
TIROTAX	прашок за раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	SANDOZ GmbH	15-286/07
cefotaxime	10 вијали x 1 г/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од
	1 г			22.03.2007
TIROTAX	прашок за раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	SANDOZ GmbH	15-285/07
cefotaxime	10 вијали x 500 мг/кутија		ЛЕК Скопје Лек д.д. Љубљана дооел	од
	500 мг			22.03.2007
TOBRADEX	капки за око, суспензија	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/6-07
tobramycin, dexamethasone	ПП шише со вградена капалка x 5 мл/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од
				22.03.2007
TOBRADEX	маст за око	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/7-07
tobramycin, dexamethasone	Ал туба x 3,5 г/кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од
				22.03.2007
TOBEX	маст за око	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/9-07
tobramycin	Ал туба x 3,5г /кутија		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	од
	0,3 %			22.03.2007

TOBEX	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/10-07
tobramycin	ПП шише со вградена капалка x 5 мл /кутија 0,3 %		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД 22.03.2007
TORENDО	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-488/07
risperidone	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 2 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-487/07
risperidone	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 1 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО	перорален раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-491/07
risperidone	1 стаклено шише x 100 мл/кутија 1 мг/1 мл		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-490/07
risperidone	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 4 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-489/07
risperidone	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 3 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО Q- Tab	перорална дисперзибилна таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-494/07
risperidone	30 перорални дисперзибилни таблети (блистер 3 x 2 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО Q-Tab	перорална дисперзибилна таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-493/07
risperidone	30 перорални дисперзибилни таблети (блистер 3 x 1 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007
TORENDО Q-Tab	перорална дисперзибилна таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	KRKA tovarna zdravil dd	15-492/07
risperidone	30 перорални дисперзибилни таблети (блистер 3 x 0,5 мг		KPKA - ФАРМА ДООЕЛ	ОД 20.02.2007

TORVEX	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1523/07
atorvastatin	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 80 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 20.02.2007
TORVEX	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1522/07
atorvastatin	30 филм-обложени таблети (блистер 2 x 15)/кутија 40 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 20.02.2007
TORVEX	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1520/07
atorvastatin	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 10 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 20.02.2007
TORVEX	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-1521/07
atorvastatin	30 филм-обложени таблети (блистер 3 x 10)/кутија 10 мг		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 20.02.2007
TRAVATAN	капки за око, раствор	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALCON Couvreur	15-1503/3-07
travoprost	PP шише со капалка x 2,5 мл/кутија 40 мцг/1 мл		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД 22.03.2007
TRILEPTAL	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS PHARMA AG vo sorabotka so Novartis Farma S.p.A. - Italija	15-12927/06
oxcarbazepine	50 таблети (блистер 5 x 10)/кутија 300 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД 30.01.2007
TRILEPTAL	филм-обложена таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	NOVARTIS PHARMA AG vo sorabotka so Novartis Farma S.p.A. - Italija	15-12927/2-06
oxcarbazepine	50 таблети (блистер 5 x 10)/кутија 600 мг		МАКЕДОНИЈА ЛЕК	ОД 30.01.2007
TRIMOKSAZOL	сируп	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-355/07
sulfamethoxazole, trimethoprim	стаклено шише x 100 мл/кутија (200 + 40) мг/5 мл		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007
TRIMOKSAZOL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-354/07
sulfamethoxazole, trimethoprim	20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија 400 мг/80 мг		Реплекфарм АД	ОД 08.05.2007

TYPHIM Vi	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOPI PASTEUR S.A.	15-8232/2-06
typhoid, purified polysaccharide antigen	10 вијали со 10 мл раствор за инјектирање / кутија 0,025 мг/0,5 мл		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007
TYPHIM Vi	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	SANOPI PASTEUR S.A.	15-8232/3-06
typhoid, purified polysaccharide antigen	1 наполнет инјекциски шприц со игла од 0,5 мл / кутија 0,025 мг/0,5 мл		РЕПЛЕК АД - СКОПЈЕ	ОД 20.02.2007
ULCOBOS	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (Р).	BOSNALIJEK d.d.	15-3584/07
omeprazole	14 капсули во темен стаклен контејнер/кутија 20 мг		ДИСАКО дооел	ОД 08.05.2007
ULCODIN	раствор за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	ALKALOID AD	15-467/07
ranitidine	5 ампули x 2 мл/кутија 50 мг/2 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	ОД 20.02.2007
ULTIVA	прашок за раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	GlaxoSmithKline Manufacturing S.p.A	15-3591/07
remifentanil	5 вијали со прашок x 1 мг/кутија 1 мг		ПРОФАРМ ДООЕЛ	ОД 24.04.2007
ULTIVA	прашок за раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	GlaxoSmithKline Manufacturing S.p.A	15-3592/07
remifentanil	5 вијали со прашок x 2 мг / кутија 2 мг		ПРОФАРМ ДООЕЛ	ОД 24.04.2007
UMAN ALBUMIN	раствор за инфузија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Kedrion S.p.A	15-9992/06
albumin	стаклено шише x 50 мл 20 г/100 мл		ФАРМАТРЕЈД	ОД 30.01.2007
VACCINUM DIPHTERIAE ET TETANI purif. et adsorbatum pro adult	суспензија за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Institut za imunologija i virusologija "TORLAK"	15-13136/05
tetanus toxoid, combinations with diphtheria toxoid	10 вијали x 5 мл/кутија 0,5 мл/доза		ФАРМА-5 дооел	ОД 22.03.2007
VACCINUM DIPHTERIAE ET TETANI purificatum et adsorbatum	суспензија за инјектирање	Лекот може да се применува само во здравствена организација (З).	Institut za imunologija i virusologija "TORLAK"	15-13137/05
tetanus toxoid, combinations with diphtheria toxoid	10 вијали x 5 мл/кутија 0,5 мл/доза		ФАРМА-5 дооел	ОД 22.03.2007

VANCOMYCINE MERCK	прашок за раствор за инфузија 1 вијала x 500 мг/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	Merck Generiques sorab. Vianex S.A.-Atina,Grcija ili Biologici Italiya Lab. S.R.L.-Masate,Italiya ВАРУС д.о.о.	15-3623/07 од 24.04.2007
vancomycin	500 мг			
VANKOMYCINE MERCK	прашок за раствор за инфузија 1 вијала x 1 г/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	Merck Generiques sorab. Vianex S.A.-Atina,Grcija ili Biologici Italiya Lab. S.R.L.-Masate,Italiya ВАРУС д.о.о.	15-3624/07 од 24.04.2007
vancomycin	1 г			
VENTOR	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	Replekfarm AD	15-356/07
nimesulide	20 таблети (блистер 2 x 10)/кутија 100 мг		Реплекфарм АД	од 08.05.2007
VERAPAMIL	таблета	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BALKANPHARMA-DUPNITZA	15-1199/02
verapamil	50 таблети 120 мг		ЗДРАВЕЦ ДТУ довел	од 19.02.2007
VERAPAMIL ALKALOID	раствор за инјектирање 50 ампули x 2 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	ALKALOID AD	15-11953/06
verapamil	5 мг/2 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 30.01.2007
VERAPAMIL ALKALOID	раствор за инјектирање 10 ампули x 2 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	ALKALOID AD	15-11952/06
verapamil	5 мг/2 мл		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 30.01.2007
VINORELBIN SINDAN	концентрат за раствор за инфузија 1 вијала x1 мл/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	S.C.SINDAN-PHARMA S.R.L.	15-9995/06
vinorelbine	10 мг/1 мл		ФАРМАТРЕЈД Д.О.О	од 04.01.2007
YuGanNing	суспензија за инјектирање 10 наполнети инјекциски шприца x 0,5 мл со игли/кутија	Лекот може да се применува само во здравствена организација (3).	ZHEJIANG TIANYUAN BIO/PHARMACEUTICAL Co Ltd.	15-12916/06
influenza vaccine			ЕЛБИЈОР ц.о.	од 30.01.2007

ZAN	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-3466/07
zaleplon	14 капсули (блистер 1 x 14)/кутија 10 мг		БЕЛУПО дооел	од 08.05.2007
ZAN	капсула	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	BELUPO Ijekovi I kozmetika d.d.	15-3465/07
zaleplon	14 капсули (блистер 1 x 14)/кутија 5 мг		БЕЛУПО дооел	од 08.05.2007
ZANFEXA XR	капсули со продолжено ослободување, тврди	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-5005/07
venlafaxine	30 капсули со продолжено ослободување (блистер 3 x 150 мг)		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
ZANFEXA XR	капсули со продолжено ослободување, тврди	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-5003/07
venlafaxine	30 капсули со продолжено ослободување (блистер 3 x 37,5 мг)		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007
ZANFEXA XR	капсули со продолжено ослободување, тврди	Лекот може да се издава само со лекарски рецепт (P).	ALKALOID AD	15-5004/07
venlafaxine	30 капсули со продолжено ослободување(блистер 3 x 75 мг)		АЛКАЛОИД АД - фармацевтска, хемиска, козметичка индустрија	од 24.04.2007

Бр. 15-9832/2
29 јуни 2007 година
Скопје

Министер,
д-р **Имер Селмани**, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

142.

Врз основа на член 14 точка а), а во врска со член 62 став 2 од Законот за електронските комуникации ("Службен весник на Република Македонија" бр. 13/2005, 14/2007 и 55/2007) и во согласност со Одлуката за распишување на јавен тендер за доделување на одобренија за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 3,4-3,6 GHz, за фиксен безжичен пристап ("Службен весник на Република Македонија" бр. 49/2007 и 63/2007), како и Одлуката за избор на најповолни понудувачи за доделување на одобренија за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 3,4-3,6 GHz, за фиксен безжичен пристап, бр. 11-55/1 од 28.06.2007 година, Комисијата, како орган на Агенцијата за електронски комуникации на состанокот одржан на ден 28.06.2007 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ПОВТОРУВАЊЕ НА ЈАВЕН ТЕНДЕР БР. 02-1771/1 ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА ОДОБРЕНИЈА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА РАДИОФРЕКВЕНЦИИ ОД РАДИОФРЕКВЕНЦИСКИОТ ОПСЕГ 3,4-3,6 GHz, ЗА ФИКСЕН БЕЗЖИЧЕН ПРИСТАП ЗА ШЕСТ РЕГИОНИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Се повторува Јавниот тендер бр. 02-1771/1 за доделување на одобренија за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 3,4-3,6 GHz, за фиксен безжичен пристап (Fixed, Wireless Access – FWA), за шест региони во Република Македонија.

Член 2

Предмет на јавниот тендер е доделување на по три одобренија за користење на радиофреквенции од радиофреквенцискиот опсег 3,4-3,6 GHz, за фиксен безжичен пристап за секој од шестте региони во Република Македонија определени во член 3 од оваа одлука, односно од следните радиофреквенциски опсези:

2 x 14 MHz: C (3445-3459 MHz) и C' (3545-3559 MHz) и
2 x 14 MHz: D (3462,5-3476,5 MHz) и D' (3562,5-3576,5 MHz)
2 x 14 MHz: E (3480-3494 MHz) и E' (3580-3594 MHz)

Член 3

Одобренијата за користење на радиофреквенции од член 2 на оваа одлука ќе се доделуваат за шест региони во Република Македонија во кои се опфатени населените места и териториите на општините и тоа:

- Регион 1: (град Скопје, Илинден, Петровец, Зелениково, Студеничани, Сопиште, Чучер Сандево и Арачиново);
- Регион 2: (Берово, Веница, Делчево, Зрновци, Карбинци, Кочани, Лозово, Македонска Каменица, Пехчево, Пробиштип, Свети Николе, Чешиново-Облешево, Штип, Кратово, Крива Паланка, Куманово, Липково, Ранковце и Старо Нагоричане);
- Регион 3: (Велес, Чашка, Градско, Росоман, Кавдарци, Неготино, Демир Капија, Струмица, Радовиш, Конче, Василево, Босилево, Ново Село, Гевгелија, Валандово, Богданци и Дојран);

- Регион 4: (Битола, Прилеп, Демир Хисар, Крушево, Долнени, Кривогаштани, Могила, Новаци и Ресен);
 - Регион 5: (Охрид, Струга, Дебарца, Вевчани, Кичево, М. Брод, Другово, Зајас, Осломеј, Вранештица, Пласница, Дебар и Центар Жупа);
 - Регион 6: (Тетово, Гостивар, Теарце, Јегуновце, Желино, Брвеница, Боговиње, Врапчиште, Маврово и Ростуше).

Член 4

Право на учество на јавниот тендер за доделување на одобрение за користење на радиофреквенции од член 2 на оваа одлука имаат сите домашни и странски правни и физички лица кои ќе ја подигнат тендерската документација од член 12 на оваа одлука и кои согласно Законот за електронските комуникации поседуваат или употребуваат јавни електронски комуникациски мрежи и обезбедуваат јавни електронски комуникациски услуги или имаат намера да градат или употребуваат јавни електронски комуникациски мрежи за обезбедување на јавни електронски комуникациски услуги.

Член 5

Одобренијата за користење на радиофреквенции што се предмет на овој тендер се издаваат за време од 10 години со право на продолжување на важноста на одобрението на начин и постапка утврдена во Законот за електронските комуникации.

Член 6

Критериуми за избор на најповолен понудувач за добивање на одобрение за користење на радиофреквенции од член 2 на оваа одлука се:

- Висината на еднократниот надоместок за добивање на одобрение за користење на радиофреквенции (ќе се вреднува со 20 поени)
 - План на изградба на мрежата со временски рокови за реализација (ќе се вреднува со 80 поени).

Член 7

Понудувачите треба да дадат писмена изјава дека ќе започнат со работа во рок од 6 месеци од денот на добивањето на одобрението за користење на радиофреквенции, дека по една година ќе обезбедат најмалку 20% покриеност, по две години 40% покриеност, по три години 60% покриеност, а по четири години 80% покриеност од вкупното население во регионот на кој се однесува понудата и дека на крајот на првата година ќе понудат услуги во 50% од вкупниот број на општини во регионот на кој се однесува понудата.

Член 8

(1) Најнискиот почетен износ на пазарната вредност на радиофреквенциите, како еднократен надоместок за добивање на одобрение за користење на радиофреквенции од член 2 на оваа одлука по поделни региони изнесува:

- Регион 1:.....	50.000 евра;
- Регион 2:.....	15.000 евра;
- Регион 3:.....	15.000 евра;
- Регион 4:.....	10.000 евра;
- Регион 5:.....	10.000 евра;
- Регион 6:.....	15.000 евра.

(2) Понудувачите треба да достават банкарска гаранција во износ од 10% од висината на понудениот износ на еднократниот надоместок за добивање на одобрение за користење на радиофреквенции од член 2 на оваа одлука.

Член 9

Понудувачот има право да поднесе по една понуда за доделување на одобрение за користење на радиофреквенции во секој од регионите определени во член 3 од оваа одлука.

Член 10

(1) Рокот за доставување на понудите е 48 дена од денот на објавување на јавниот тендер во "Службен весник на Република Македонија".

(2) Понудата и придружната документација треба да се достават во еден оригинален примерок во писмена форма на македонски јазик, а техничките термини можат да бидат на англиски јазик, потпишани и заверени од одговорното лице на понудувачот.

(3) Понудата треба да се достави во затворен коверт во кој треба да се стават два затворени и запечатени коверти. Едниот, внатрешен коверт ја содржи понудата и носи ознака "ПОНУДА", а другиот, внатрешен коверт ја содржи документацијата и носи ознака "ДОКУМЕНТАЦИЈА".

(4) На предната страна на ковертот на горниот лев агол треба да биде испечатен текст "НЕ ОТВОРАЈ" и бројот кој се однесува на тендерот, а во средината на ковертот адреса на која треба да се достави понудата.

Член 11

(1) Јавното отворање на понудите ќе се изврши во просторите на Агенцијата за електронски комуникации на 20.08.2007 година, во 11:00 часот.

(2) Претставниците на понудувачите кои ќе присуствуваат на јавното отворање на понудите, треба да и предадат на Комисијата за спроведување на јавниот тендер писмено овластување од понудувачот за учество на јавното отворање.

Член 12

Заинтересираните страни можат да ја подигнат тендерската документација во архивата на Агенцијата за електронски комуникации секој работен ден од 8,30 до 16,30 часот, почнувајќи од 10.07.2007 година по уплата на износ од 500 (петстотини) евра во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Република Македонија на една од следните сметки на Агенцијата за електронски комуникации:

Агенција за електронски комуникации
 Жиро сметка: 300000002366739
 Депонент банка: Комерцијална банка АД Скопје
 Даночен број: МК4030005556148

Агенција за електронски комуникации
 Жиро сметка: 210060052840142
 Депонент банка: Тутунска банка АД Скопје
 Даночен број: МК4030005556148

Член 13

(1) Лица за контакт од кои заинтересираните страни можат да добијат дополнителни информации исклучиво во писмена форма преку електронска пошта, се лицата вработени во Агенцијата за електронски комуникации:

Лилјана Денковска (за правни прашања) и
 Миле Вељанов (за технички прашања)
 е-маил: fwatender@aec.mk

(2) Сите прашања и одговори во врска со јавниот тендер, ќе бидат објавувани анонимно на веб страната на Агенцијата за електронски комуникации, со адреса www.aec.mk.

Член 14

Потребната придружна документација ќе биде поблиску специфицирана во тендерската документација.

Член 15

Понудувачите ќе бидат известени за донесената одлука по јавниот тендер во рок од 7 дена од нејзиното донесување.

Член 16

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 11-59/1 Агенција за електронски комуникации
 28 јуни 2007 година Комисија
 Скопје Претседател,

Софче Јовановска, с.р.

ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РМ ВИ НУДИ:

CD-ROM изданија

1) Поединечни CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година.....600,00 денари

2) Комплет CD-ROM изданија 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 и DVD за 2006 година.....3.400,00 денари

Цените се со пресметан ДДВ.

П О Р А Ч К А Б Р. 84

Со ова неотповикливо порачуваме:

CD-ROM изданија:

1) Поединечни CD-ROM изданија во _____ примероци за _____ година;

2) Комплет во _____ примероци (2001 _____; 2002 _____; 2003 _____; 2004 _____, 2005 _____ и DVD за 2006 година _____ примероци).

Доказот за извршена уплата и порачката ги испраќае по пошта.

Порачател: _____

Место: _____, ул. _____, бр. _____, тел./факс _____

Моб. _____

Во _____, _____ 2007 година.

(М.П.)

Потпис на порачателот

www.sivesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2007 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации 15 дена.

Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2007084